

RAPPORT 1037

Eindverslag Diepenbeek, Kasteel

Opgraving naar aanleiding van de
herprofilering van een slotgracht

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

W. Vanaenrode, I. Van de Staey & E. Wesemael
Juni 2021

EINDVERSLAG DIEPENBEEK, KASTEEL

OPGRAVING NAAR AANLEIDING VAN DE HERPROFILERING VAN EEN SLOTGRACHT

Willem Vanaenrode, Van de Staey Inge & Elke Wesemael

Tongeren
2021

Colofon

ARON rapport 1037– Eindverslag Diepenbeek, Kasteel – Opgraving naar aanleiding van de herprofilering van een slotgracht

Erkend archeoloog:	Willem Vanaenrode (OE/ERK/Archeoloog/2018/00207)
Auteurs:	Willem Vanaenrode, Inge Van de Staey & Elke Wesemael
Bijdragen:	Natasja De Winter (aardewerk)
Foto's en tekeningen:	ARON bv (tenzij anders vermeld)
Wettelijk depot:	D/2021/12.651/74

ARON bvba bewaart op een beveiligde wijze enkel informatie over opdrachtgevers en initiatiefnemers met specifieke doelen. Gegevens worden niet gedeeld met derden zonder uitdrukkelijke toestemming van de opdrachtgevers of initiatiefnemers. Gegevens worden op vraag van de opdrachtgevers of initiatiefnemers aangepast of gewist.

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bvba mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

ARON bv
Archeologisch Projectbureau
Neremweg 110
3700 Tongeren
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel: 012/225.250

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1. HET ONDERZOEKSGBIED	4
1.1 Administratieve gegevens	4
1.2 Situering van het onderzoeksgebied	7
1.3 Historisch kader	13
1.3.1 Korte historiek van Diepenbeek en de donjon (Bron: Vandegehuchte, 2011)	13
1.3.2 Iconografische en cartografische bronnen (Bron: Vandegehuchte 2011)	14
1.4 Archeologische voorkennis	22
1.5 De geplande werken	24
2. HET ONDERZOEK	27
2.1 Doelstelling en wetenschappelijke vraagstelling	27
2.2 Randvoorwaarden	27
2.3 Verloop en strategie	27
3. BODEMKUNDIGE OPBOUW	31
4. DE ARCHEOLOGISCHE SPOREN EN STRUCTUREN	34
5. DE VONDSTEN	40
5.1 Het aardwerk	40
5.2 Metaal	41
5.3 Bot	41
6. DATERING EN INTERPRETATIE VAN DE SITE	42
7. BEHOUD IN SITU	45
8. DEPONEREN VAN HET ENSEMBLE	46
BIBLIOGRAFIE	47

BIJLAGEN

1. Periodentabel
2. Kadasterplan
3. Lijst van plannen en kaarten
4. Inplantingsplannen en profielen ontwerp
5. Overzichtsplannen opgraving op bestaande toestand en ontworpen toestand
6. Allesporenplannen op bestaande toestand en ontworpen toestand
7. Profieltekeningen
8. Het assessmentrapport
9. Fotolijst
10. Sporenlijst
11. Vondsten- en stalenlijst
12. Profiellijst
13. Dagrapporten
14. Lijst met afkortingen
15. Overzichtsplan behoud in situ

INLEIDING

Voorliggend eindverslag behandelt de resultaten van de opgraving die in 2020 door *Aron bv* aan de Stationsstraat 25 te Diepenbeek (prov. Limburg) uitgevoerd werd. Het onderzoek gebeurde naar aanleiding van de geplande herprofilering van een deel van de slotgracht aan de zuidzijde van het 2,9 ha grote kasteeldomein.

Voor dit project was geen omgevingsvergunning vereist. Het projectgebied bevindt zich echter volledig binnen het kasteeldomein van Diepenbeek, beschermd stads- en dorpsgezicht¹, vastgesteld bouwkundig erfgoed² en erfgoedobject.³ Omwille hiervan werd, in samenspraak met de initiatiefnemer, beslist om een archeologisch onderzoek uit te voeren. Het gaat hier bijgevolg om archeologisch onderzoek vanuit wetenschappelijke vraagstellingen. Dit laatste kader beperkt zich niet tot academisch onderzoek op niet-bedreigde archeologische sites, maar omvat evenzeer situaties als waarderingsonderzoek met het oog op een eventuele bescherming, onderzoek door vrijwilligersverenigingen, onderzoek in het kader van bouwwerken dat een initiatiefnemer laat uitvoeren zonder daartoe verplicht te zijn, enzovoort.⁴

Naar aanleiding hiervan werd in 2020 door *Aron bv* een toelatingsaanvraag opgemaakt. Deze toelatingsaanvraag beschreef de resultaten van het bureauonderzoek dat voor het volledige gebied werd uitgevoerd.

Het bureauonderzoek wees uit dat de onderzoekslocatie een gedempte slotgracht van een middeleeuwse waterburcht betrof, waardoor het potentieel voor het aantreffen van in situ prehistorische artefactensites of neolithische sporensites zeer laag was. Ook voor het aantreffen van andere archeologische waarden ouder dan de 15de eeuw die zich in situ bevinden, was het potentieel laag vanwege vergravingen in het kader van deze slotgracht. De kans op het aantreffen van muurresten van het oude kasteel (of bijgebouwen), evenals opvulpakketten met resten gelinkt aan de bewoning op het kasteeldomein, was echter hoog.

Het feit dat duidelijk aangetoond werd dat het onderzoeksterrein zich bevond ter hoogte van een opge vulde middeleeuwse slotgracht die opnieuw uitgegraven zou worden, maakte dat verder onderzoek noodzakelijk was. Omwille van de aard van de werken werd geopteerd voor een archeologische werfbegeleiding.

De toelatingsaanvraag, die ID 364⁵ meekreeg, werd door Onroerend Erfgoed goedgekeurd met als bijkomende voorwaarde dat minstens 1 profiel aangelegd diende te worden dwars op de gracht om natuurwetenschappelijk onderzoek (inclusief pollenanalyse) mogelijk te maken.

De archeologische opgraving (2020C256), die door *Aron bv* tussen 24 maart en 31 maart 2020 werd uitgevoerd, vulde de verwachtingen van het terrein in. Tijdens de archeologische werfbegeleiding werden de archeologische resten aangetroffen van een vroegere bouw fase van het kasteel en van de herinrichting van het kasteeldomein.

Een archeologierapport met ID 859 werd ingediend op 18 mei 2020. Voorliggend eindverslag van deze opgraving geeft een beschrijving van de uitgevoerde werken, een overzicht van de resultaten en een interpretatie en een synthese voor de archeologische site.

¹ Kasteel van Diepenbeek-kasteeldomein ID 3854; <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/3854>.

² Kasteel van Diepenbeek ID 18361; <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/18361>.

³ Kasteel van Diepenbeek ID 21591; <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/21591>,

Park van het kasteel van Diepenbeek ID 13552; <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134552>.

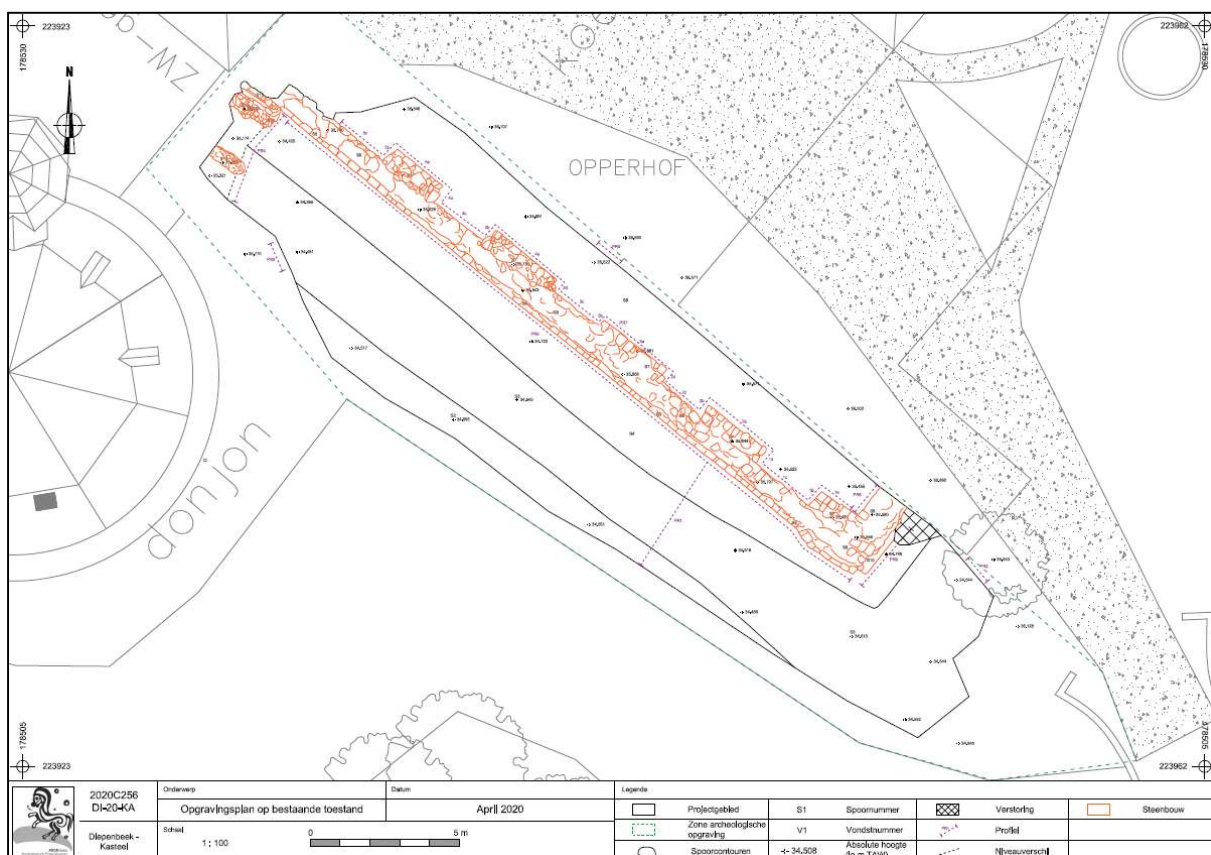
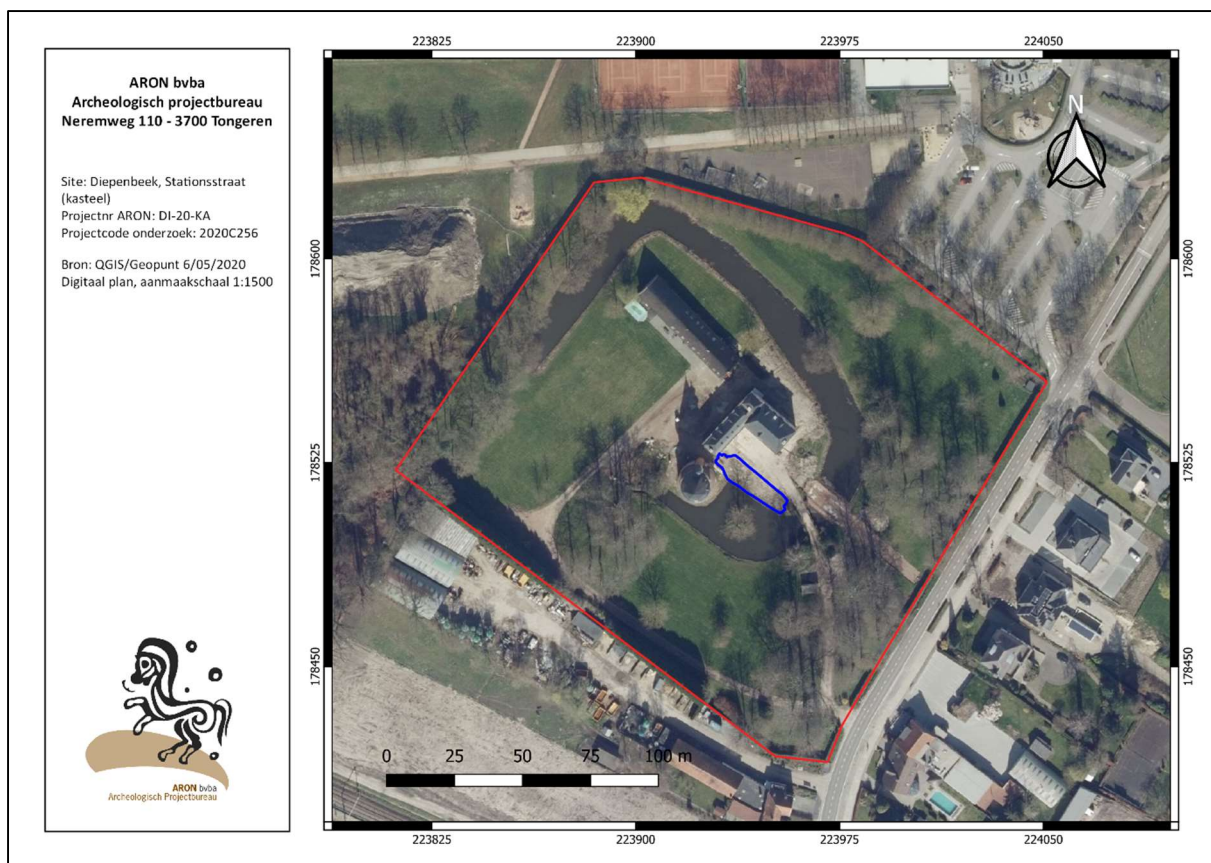
⁴ CGP 2019, 28.

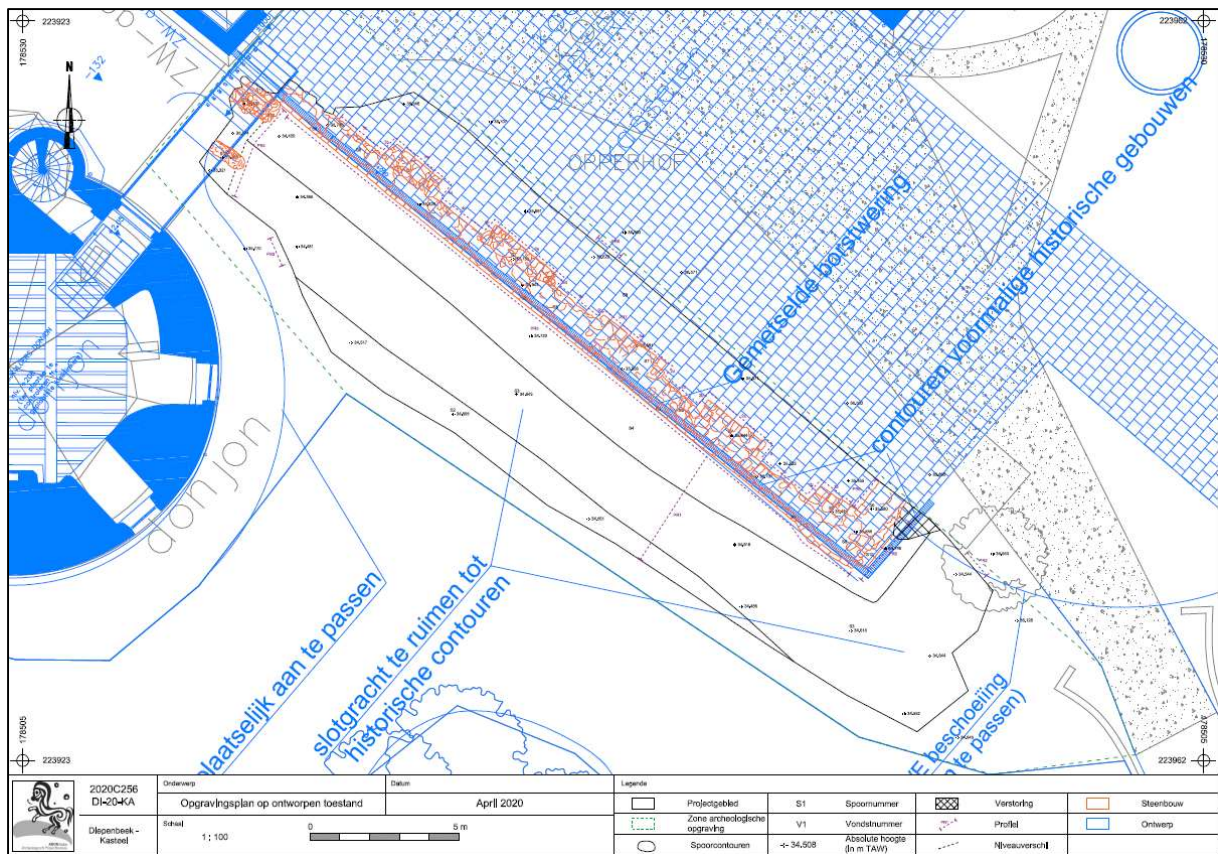
⁵ https://id.erfgoed.net/archeologie/toelatingen_opgraving/364; Wesemael & De Langhe (2020).

1. HET ONDERZOEKSGBIED

1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcodes	- Bureauonderzoek: 2020B97 - Opgraving: 2020C256	
Naam en erkenningsnummer Archeoloog	Willem Vanaenrode OE/ERK/Archeoloog/2018/00207	
Rechtspersoon	ARON bv Archeologisch Projectbureau, Neremweg 110, 3700 Tongeren OE/ERK/Archeoloog/2015/00006	
Andere actoren en specialisten binnen het project	Functie	Naam
	Projectleiding	Elke Wesemael
	Veldwerkleider	Willem Vanaenrode
	Assistent-archeoloog	Tom Lees
	Assistent-archeoloog	Hanne De Langhe
	Topograaf	Joris Steegmans
	Materiaaldeskundige	Natasja De Winter
	Erkend metaaldetectorist	Willem Vanaenrode
	Wetenschappelijke begeleiding	Petra Driesen, Elke Wesemael & Natasja De Winter
Extern wetenschappelijk advies	N.v.t.	N.v.t.
Adresgegevens	Limburg, Diepenbeek, Stationsstraat 25	
Bounding box coördinaten	X-min, Y-min: 223811.6993622449226677,178414.9000810323632322; X-max, Y-max: 224051.3212590035982430,178629.9411989795626141	
Kadaster	Diepenbeek, Afdeling 1, sectie B, perceelnummers: 663b en 668f.	
Oppervlakte	212 m ² (opgravingszone)	
Begin- en einddatum van het veldwerk	24 maart 2020 tot en met 31 maart 2020	

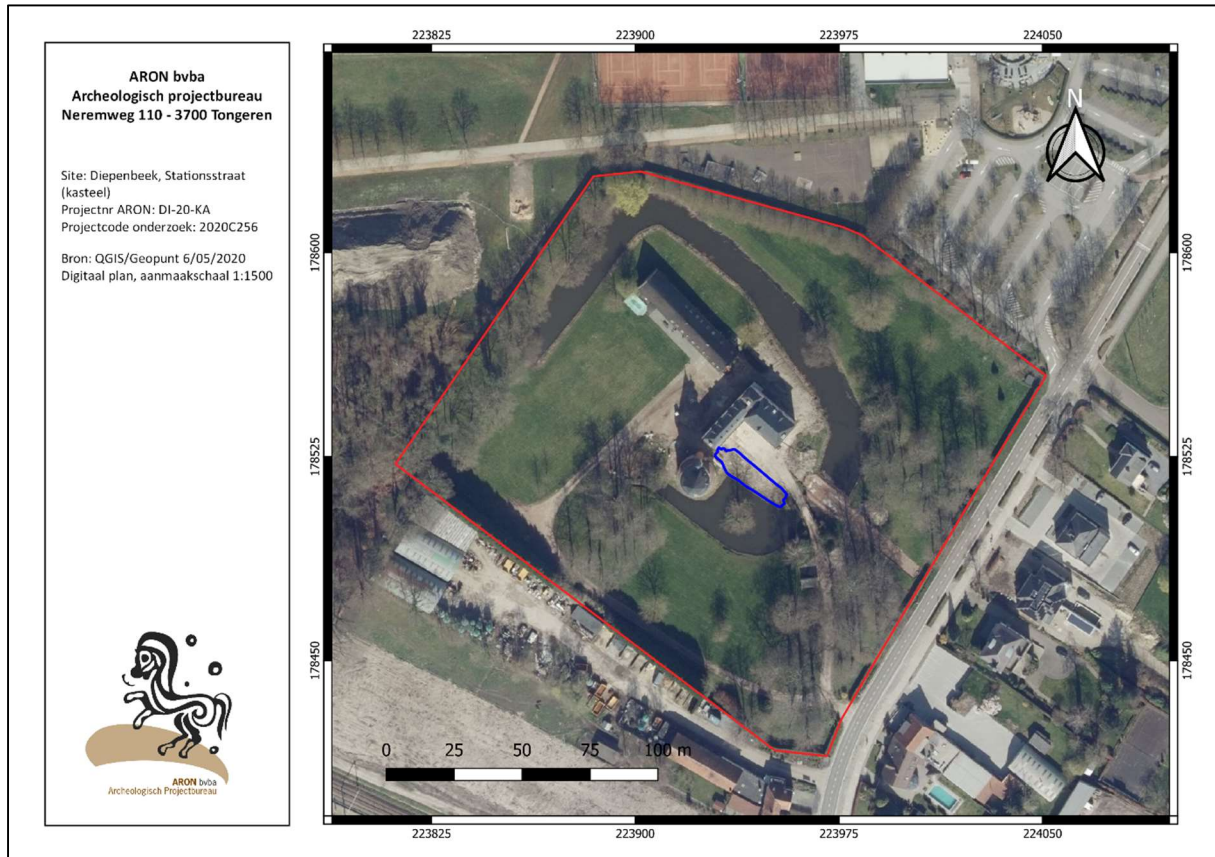

Afb. 2b: Projectie van de aangetroffen sporen op het ontwerpplan. (Bron: Aron bv, digitaal plan, dd. 06/05/2020, schaal 1.100).

1.2 SITUERING VAN HET ONDERZOEKSGBIED

Het projectgebied omvat een groot domein met centraal een kasteel, een donjon en een hoeve, gesitueerd langs de Stationsstraat in Diepenbeek. Het geheel wordt omgeven door een slotgracht en is toegankelijk vanaf de Stationsstraat via een inrit in het zuiden van het domein (Afb. 3). Het terrein met een oppervlakte van ca. 2,9 ha is kadastraal gekend als Diepenbeek, Afdeling 1, sectie B, perceelnummers: 663b en 668f.

De zone die archeologisch onderzocht werd, ligt tussen het kasteel en de donjon en grenst in het zuiden aan de slotgracht. Deze zone werd tot voor kort hoofdzakelijk ingenomen door gras en wat begroeiing (Afb. 3, blauw).

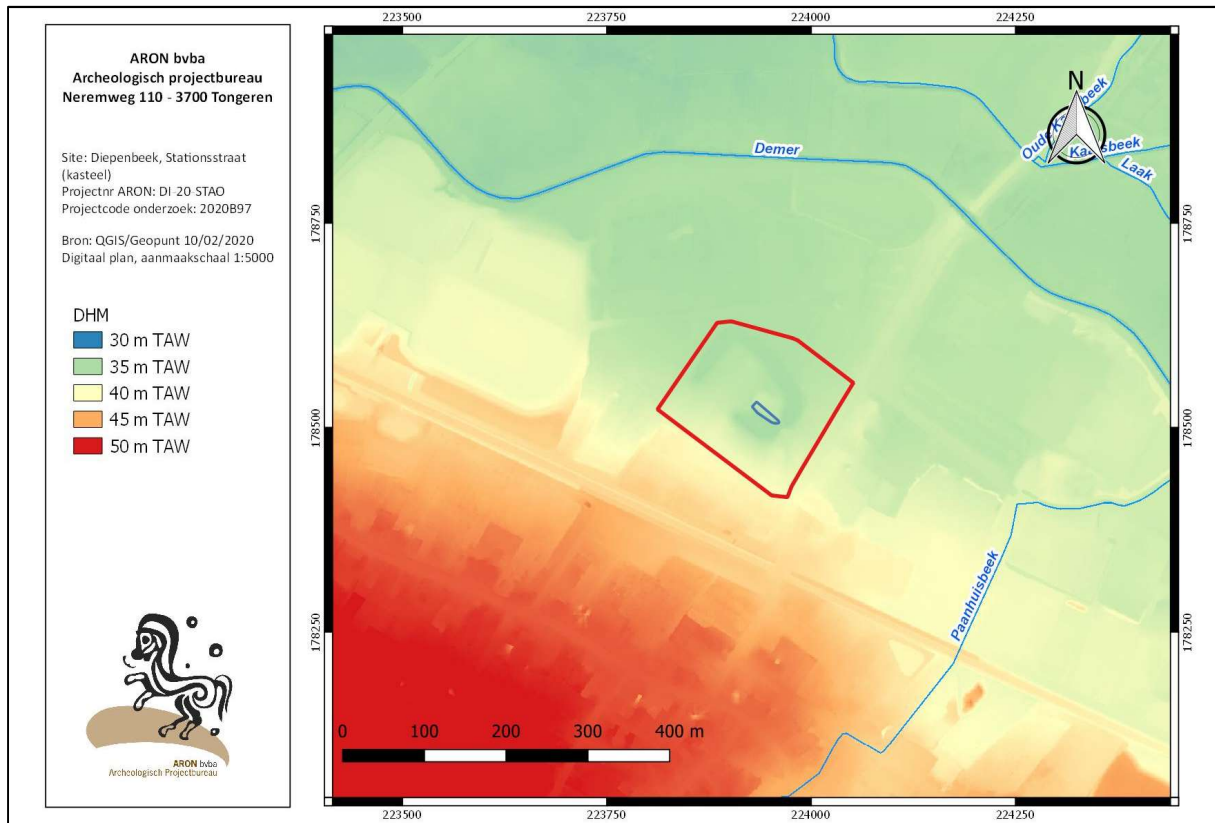

Afb. 4: Kleurenorthofotomozaïek met aanduiding van het kasteeldomein (rood) en de opgravingszone (blauw).

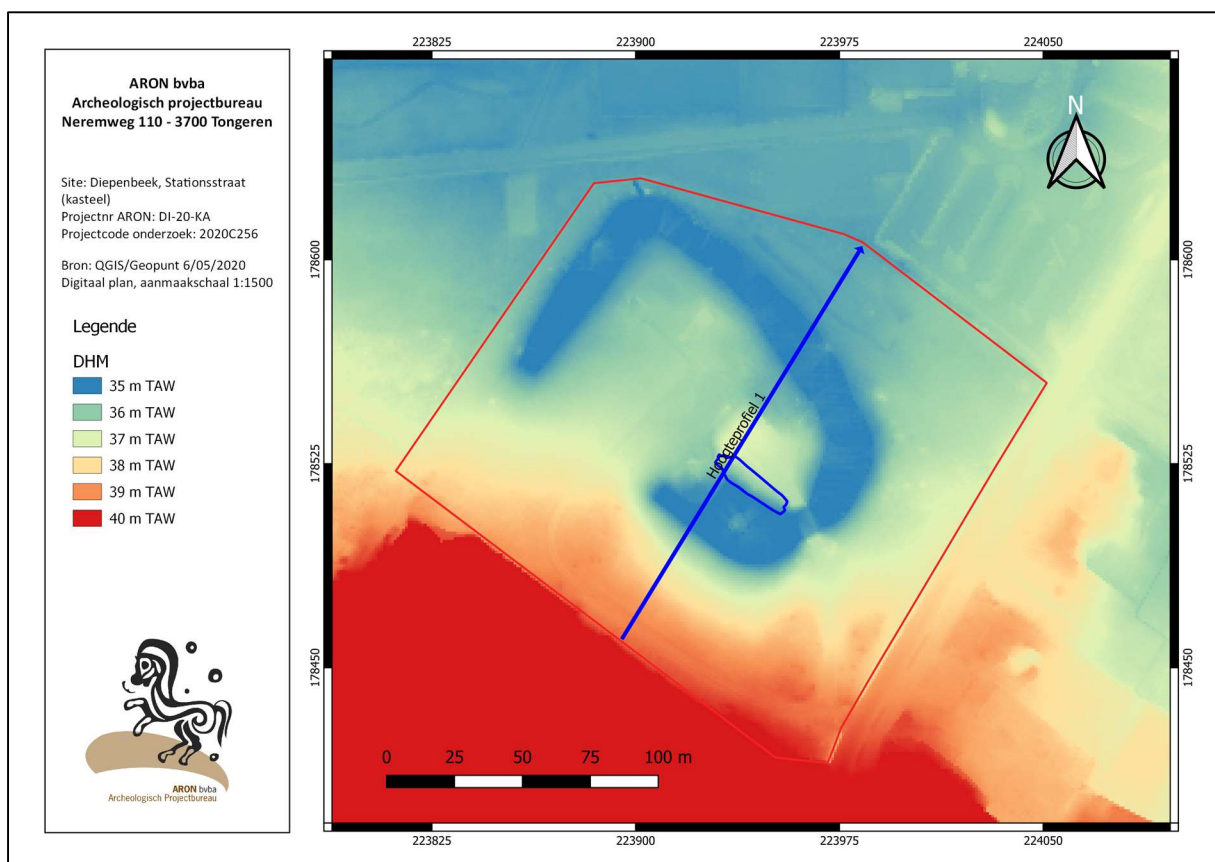
Het onderzoeksterrein is gesitueerd in de Demervallei, die de overgang vormt tussen de Lage Kempen (Zuiderkempen) in het noorden en Vochtig Haspengouw in het zuiden (Afb. 4). De Demer stroomt in west-noordwestelijke richting op ca. 250 m ten noorden van het terrein. De rivier kronkelt zich in een brede alluviale vlakte en werd op vele plaatsen gekanaliseerd. De Demervlakte is drassig en bevat vele beekjes zoals de Paanhuisbeek op ca. 250 m ten oosten van het onderzoeksterrein. Verder wordt de vallei gekenmerkt door de aanwezigheid van afwateringskanaaltjes en enkele vijvers. Aan de rand van de Demervallei komen enkele lage reliëfvormen voor. Deze langgerekte lage ruggen worden windwallen genoemd en zijn langwerpige 2 – 3 m boven de omgeving uitstekende wallen die tot 1 à 2 km lang kunnen zijn. Ze werden gevormd door materiaal dat door de wind uit de toenmalige brede rivierbedding geblazen werd.⁶

Het onderzoeksterrein ligt aan de voet van de zuidelijke valleiwand en daalt af van ca. 39,5 m TAW in het zuiden tot ca. 35,5 m TAW in het noorden (Afb. 4 en Afb. 5). Het kasteel centraal op het terrein ligt op een hoogte van ca. 37 m TAW, de slotgracht is volgens het Digitaal Hoogtemodel en het hoogtepfiel afgegraven tot ca. 35 m TAW.

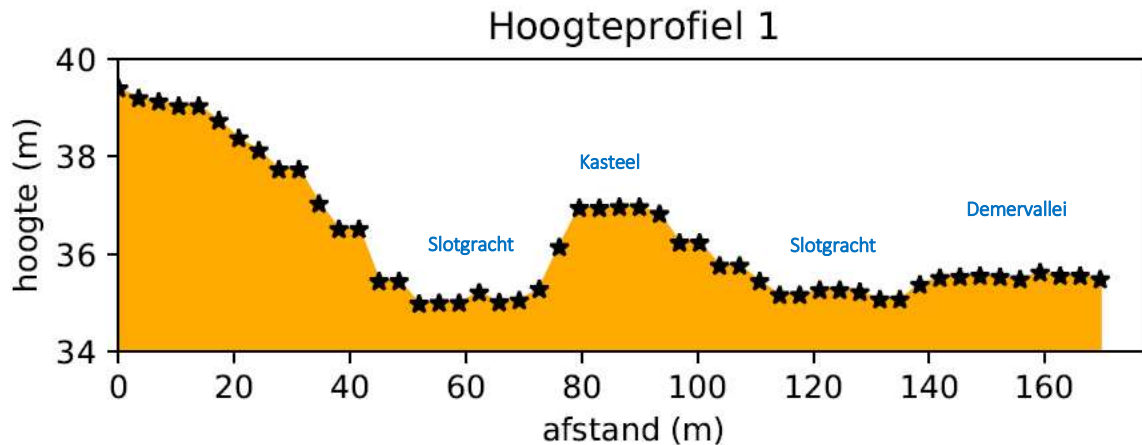
⁶ Beerten (2005), 4.

Afb. 4: Digitaal hoogtemodel Vlaanderen II met afbakening van het kasteeldomein in het rood en opgravingszone in het blauw.

Afb. 5.1: Digitaal hoogtemodel Vlaanderen II met afbakening van het kasteeldomein (rood), de opgravingszone (blauw) en het hoogteprofiel.

Afb. 5.2: Hoogteprofiel van het projectgebied (QGis/Geopunt, digitaal plan, dd. 10/02/2020, 2020B97).

Het onderzoeksgebied ligt volgens de Tertiair geologische kaart op de overgang tussen afzettingen van de *Formatie van Boom* in het noorden (Afb. 6, donkerblauw) en afzettingen van de *Formatie van Eigenbilzen* in het zuiden (Afb. 6, lichtblauw). Beide formaties dateren uit het Onder-Oligoceen en behoren tot de *groep van Rupel*. De *Formatie van Eigenbilzen* bestaat uit een grijsgroen kleig fijn zand met een beetje glimmers en weinig of geen fossielen in tegenstelling tot de bovenliggende zanden. De ritmische afwisseling tussen zand en klei is zeer karakteristiek voor de formatie. De overgang naar de onderliggende Klei van Boom is moeilijk vast te stellen. Het eigenlijke ontstaan van deze zanden is nog niet duidelijk maar vermoedelijk gaat het hier om een lateraal facies van de Klei van Boom ofwel is het een afzetting ontstaan door de menging van zand, afkomstig van de uitmonding van een grote rivier in de zee, met de klei (*Klei van Boom*) die in de zee afgezet is.⁷ De *Formatie van Boom* doet zich voor als een grijze harde vette klei afgewisseld met siltige tussenlagen. Het is een fijne mica- en zandhoudende klei met weinig glauconiet, een beetje schelpjes, schubben en tanden van vissen en pyriet. Het pakket is dooraderd met verticale en conchoïdale breukjes en wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van *septaria*.⁸

Tijdens het laat-pleistoceen werden oude alluviale afzettingen en een eolisch dekpakket op deze tertiaire afzettingen gedeponneerd. Het dekpakket is een afzetting van wisselende dikte die het ganse gebied als een mantel overdekte. Het pakket is gemiddeld 2 tot 4 m dik, maar is meestal heel dun (minder dan 1 m) op de heuveltoppen en kan op sommige plaatsen, vnl. in de dalen, een heel dik pakket vormen (tot 10 m). Deze afzettingen werden gedurende de Weichsel ijstijd door N-NO winden afgezet. Het leem dat het lichtst is, werd het verst getransporteerd en bedekte het zuidelijke deel. Het zand werd iets noordelijkere afgezet.⁹

Ter hoogte van het onderzoeksterrein staan de eolische afzettingen gekarteerd als lemig zand (Afb. 7, roze) dat bestaat uit een afwisseling van dunne laagjes zand (*Formatie van Wildert*) en leem (*Brabant Leem*). Het aandeel van zand is het grootst binnen dit pakket, dat kenmerkend is voor de overgangszone tussen de meer zuidelijke zandleemafzettingen (Afb. 7, donkergroen) en de meer noordelijke zandafzettingen (Afb. 7, geel). Deze lemig zandafzettingen werden binnen het projectgebied afgezet op zogenaamd 'bedekt alluvium', een oude alluviale afzetting die voorkomt in diep in het Tertiair ingesneden oude rivierlopen (tot 20 m dik pakket alluvium). Deze oude rivierlopen werden nadien vaak opgevuld met herwerkt Tertiair materiaal.¹⁰

⁷ De Geyter (2001), 23.

⁸ De Geyter (1999), 38.

⁹ Frederickx ea. (1996), 20-21.

¹⁰ Frederickx ea. (1996), 21.

In het noorden van het terrein komt Demeralluvium voor, alluviale afzettingen van de Demer met onderaan grof zandige afzettingen die naar de top toe lemiger worden (*Afb. 7*, lichtblauw). Het alluvium is een vermenging van de alluviale afzettingen van de waterlopen ten noorden en ten zuiden van de Demer. De waterlopen van het noorden voeren materiaal aan dat afkomstig is van het Kempisch Plateau (zand en grind) en deze vanuit het zuiden brengen Tertiair materiaal aan en lemig materiaal van het dekpakket.¹¹

Op de bodemkaart (*Afb. 8*) wordt het merendeel van het onderzoeksterrein aangeduid als bebouwde zone (OB) (. Natte lemig zand- (Shc), zandleem- (Pep en Pepz) en kleibodems (Eepz) worden in het noorden en het westen, buiten de slotgracht, aangeduid. Waar in het zuiden nog sprake is van bodemvorming, zou er in het noorden geen profielontwikkeling aanwezig zijn vanwege de hoge vochtigheidsgraad van de bodem.

Shc-bodems zijn natte lemig zandbodems met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont. Het betreft sterk hydromorfe, gedegradeerde grijsbruine podzolachtige bodems met een donker grijsbruine Ap-horizont, een sterk gebleekte en roestig gevlekte E-horizont met ijzerconcreties en een verbrokkelde Bt-horizont met een heterogeen uitzicht die samengesteld is uit witgrijze, lichte vlekken en bruine, iets zwaardere en meer consistente vlekken en helbruine en roodachtige roestvlekken. Dit bodemtype komt voor op de stuifwalgronden ten zuiden van de Demervallei.¹²

Pep-gronden zijn natte gronden op licht zandleem. Deze sterke hydromorfe alluviale bodems vertonen geen profielontwikkeling. De Ap-horizont is donker grijsbruin, soms veenachtig of ijzerhoudend. Onder de bouwvoor begint meteen een Cg met duidelijke roestverschijnselen vanaf 20 – 40 cm. Tussen 80 – 125 cm begint een grijsgeelachtige of groenachtige kleur. Variante van het moedermateriaal ...z wijst op sedimenten die grover worden in de diepte.¹³

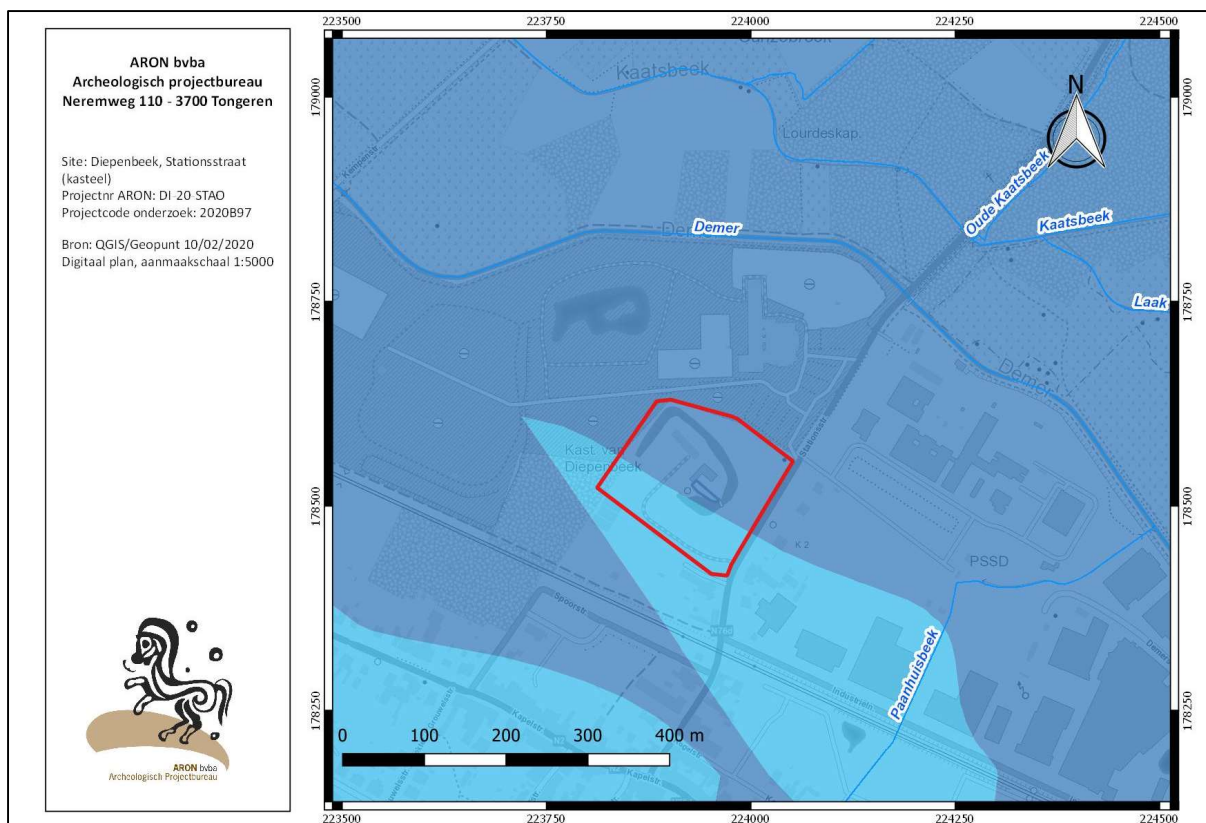
Eepz-bodems zijn sterk gleyige gronden op klei met reductiehorizont. Deze sterk hydromorfe alluviale bodems worden gekenmerkt door een grijsachtige A- of Ap-horizont (15-20 cm dik), die rust op een sterk gegleyificeerde ondergrond. De roestverschijnselen nemen af tussen 80 en 125 cm en worden er vervangen door grijsachtige reductiekleuren. De reductie komt niet altijd duidelijk tot uiting: er worden op matige diepte nog diffuse roestvlekken of –banden aangetroffen. Ook hier wijst variante van het moedermateriaal ...z op sedimenten die grover worden in de diepte.¹⁴

¹¹ Frederickx ea. (1996), 18.

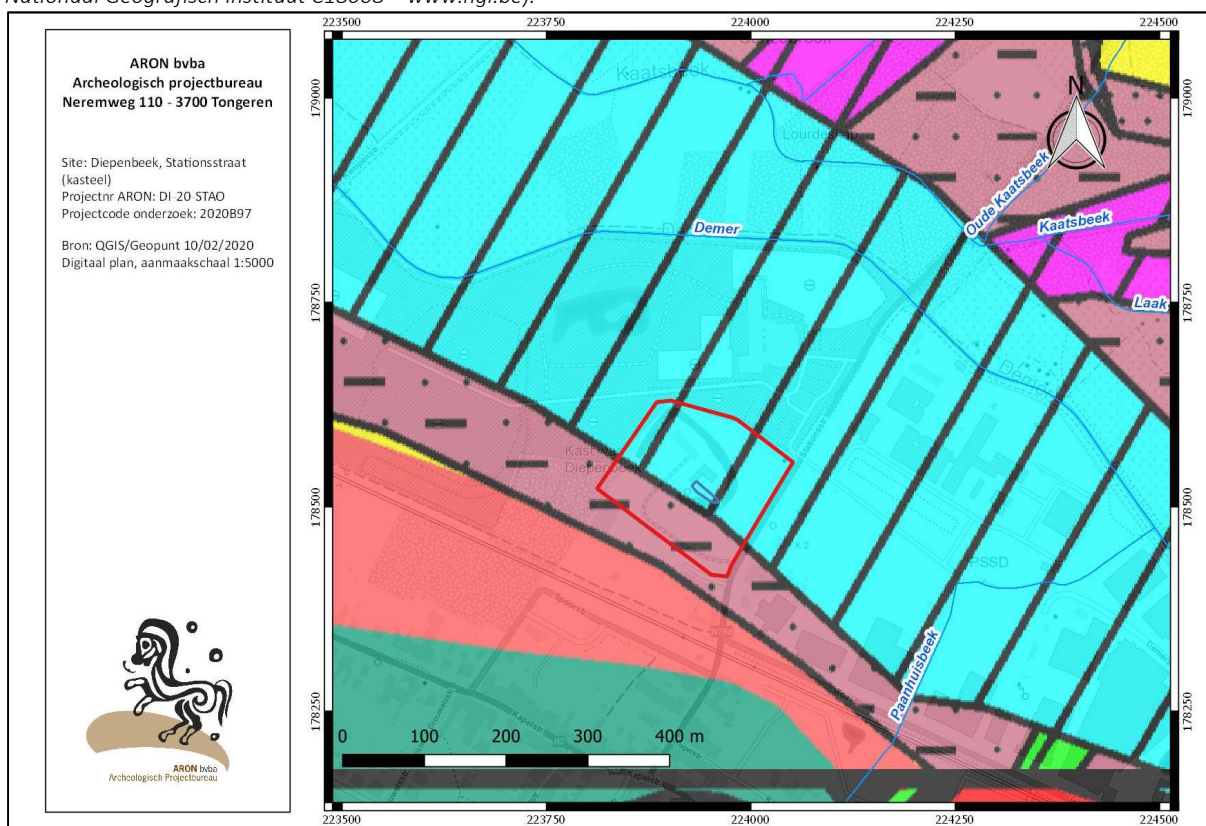
¹² Baeyens (1975), 45.

¹³ Baeyens (1975), 56.

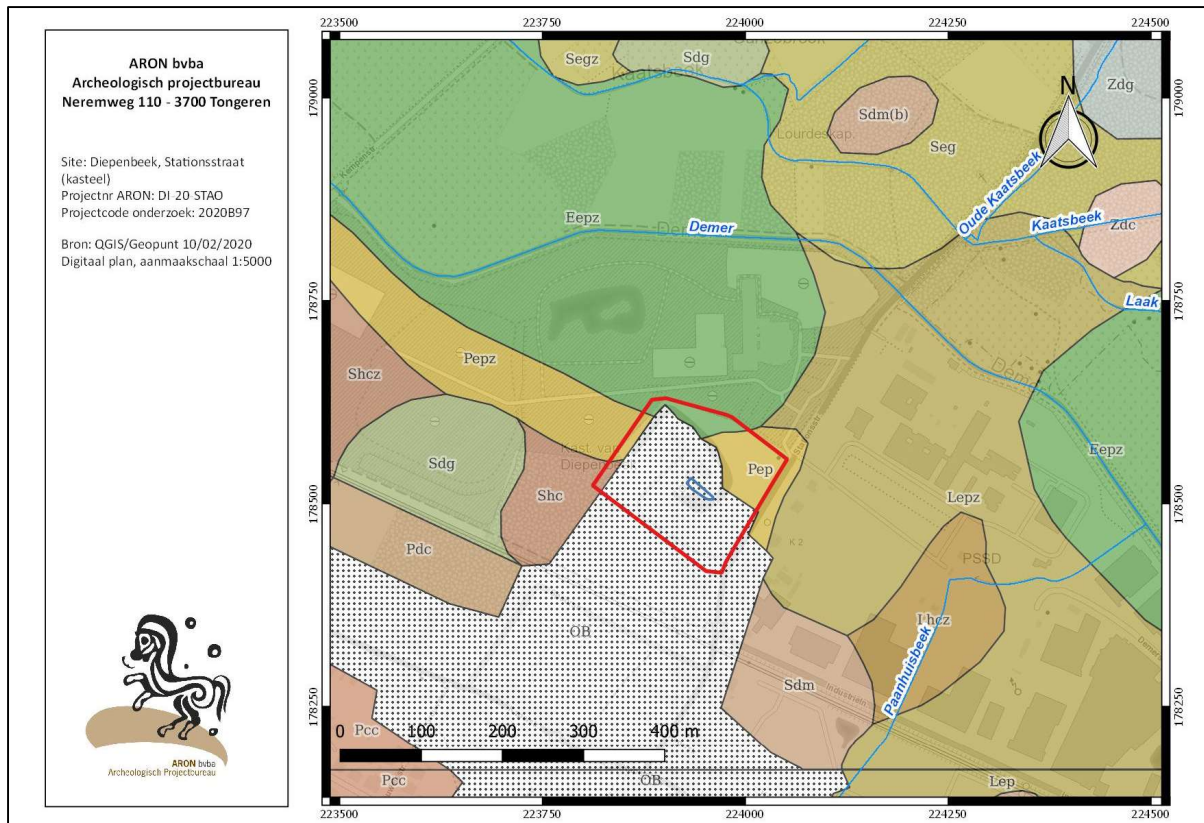
¹⁴ Baeyens (1975), 62.

Afb. 6: Uittreksel tertiaire kaart en met afbakening van het kasteeldomein in het rood en de op te graven zone in het blauw (donkerblauw: Formatie van Boom, lichtblauw: Formatie van Eigenbilzen) (Uittreksels uit Cartoweb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18008 – www.ngi.be).

Afb. 7: Uittreksel Quartair profieltypekaart kaartblad 25 met afbakening van het kasteeldomein in het rood en de op te graven zone in het blauw (Geel: Formatie van Wildert; Roze: Lemig zand op bedekt alluvium; Groen: Colluvium; Blauw: Rivieralluvium; Rood: Windwalzanden, Donkergroen: Zandleem, Paars: Beekalluvium op bedekt alluvium), (Uittreksels uit Cartoweb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18008 – www.ngi.be).

Afb. 8: Bodemkaart met aanduiding van het kasteeldomein in het rood en de op te graven zone in het blauw.

1.3 HISTORISCH KADER

Voor een uitgebreide historische situering wordt verwezen naar het bouwhistorisch en materiaaltechnisch onderzoek van de Donjon, opgemaakt door Studiebureau Monumentenzorg.¹⁵ Hieronder wordt een korte samenvatting gegeven van de geschiedenis van Diepenbeek en de historiek van de donjon. Deze, evenals de cartografische studie werden grotendeels overgenomen uit het bouwhistorisch en materiaal-technisch onderzoek.

1.3.1 KORTE HISTORIEK VAN DIEPENBEEK EN DE DONJON (BRON: VANDEGEHUCHTE, 2011)

Diepenbeek was een allodiaal goed dat in 1063 voor het eerst vermeld werd als *Thienbeche*, een bezit van *Albertus van Thienbeche*. Omdat de keizer noch de Hertog van Brabant, noch de Prins-bisschop van Luik, noch de Graaf van Loon wou misnoegen, had deze adellijke familie alle heerlijke rechten over dit grondgebied ontvangen. De familie behield ze in de hoedanigheid van elf afstammelingen tot 1395.

In 1397 ging de heerlijkheid over op *Willem van Sombreffe*. Na een korte periode kwam de heerlijkheid van Diepenbeek in het bezit van *Boudewijn van Montjardin* en *Jan van Schoonvorst* (1412). Na het overlijden van laatstgenoemde in 1433 werd het eigendom gesplitst. De ene helft bleef in de handen van de familie van Schoonvorst. Door het huwelijk van *Maria van Schoonvorst* met *Jan van Gavere* ging het goed zo over in de handen van de familie *van Gavere*. De andere helft behoorde in 1444 toe aan *Jan van Hoorn*. Via het huwelijk van zijn dochter Aleidis in 1451 met *Jan de Merode* kreeg de familie De Merode het tweede deel in eigendom. In 1663 werd dit gedeelte van de heerlijkheid verkocht aan de eerste landcommandeur van Alden Biesen, *Edmond Godfried*. Ook de rechten van het eerste deel werden in 1678 verkocht door *Jan van Gavere* aan landcommandeur *Godfried*, baron van Bocholtz en Orey. Het domein zou voortaan bewoond worden door de rentmeester van de landcommandeurs. Er zou dan ook een nieuwe woning zijn gebouwd in die periode.

In totaal zijn er zeven grondheren van Diepenbeek geweest onder het gezag van Alden Biesen. Zij voerden het gezag over de balije van Alden Biesen en over de heerlijkheid Diepenbeek tot bij de definitieve opheffing van de Duitse Orde in 1796. De goederen van het eigendom werden daarna verkocht ten behoeve van de staatskas. Het kasteel kwam in handen van *Willem Claes*, de voormalige burgemeester van Hasselt, op dat moment eveneens de eigenaar van de abdij van Herkenrode. Het kasteel verkocht hij omstreeks 1820 aan baron *Allard de Heusch-Roelandts*. De erfgenamen van deze verkochten het rentmeestersverblijf in 1874 aan baron en rentenier *Desiderius de Favereau-Claes*. Het kasteel werd ten slotte in 1924 door notaris *E. Jageneau-Vandenhove* gekocht. Het goed is nog steeds in de handen van dezelfde familie.¹⁶

Het bouwhistorisch onderzoek van de donjon geeft volgende informatie over de oprichting van de toren:

“In de geschiedenis van de heerlijkheid Diepenbeek wordt verschillende keren het bestaan van een burcht vermeld. Het is echter niet duidelijk of de huidige toren deel uitmaakte van deze burcht. *Pipers* vermeldt in zijn boek over Diepenbeek namelijk het bestaan van een tweede burcht in de huidige Nanofstraat (voorheen Oudenhofstraat), waarvan in het midden van de 19de eeuw de ruïnes nog zichtbaar waren. Het woord Nanof zou volgens deze auteur een afleiding zijn van Oudenhof, het Oude Hof. Deze oude burcht zou zo de oorspronkelijke residentie van de heren van Diepenbeek kunnen geweest zijn.

Na de splitsing van de heerlijkheid in 1433 (*cf. supra*) bouwden de tweede eigenaars (de familie *van Hoorn-de Merode*) zich een nieuwe burcht dichterbij de dorpskern en de Demer. De huidige toren vormt hiervan mogelijk het restant. De oude burcht kwam in 1486 in handen van de familie *de La Marcks* die deze –met het oog op het

¹⁵ Vandeghehuchte (2011).

¹⁶ Vandeghehuchte (2011), 7-9.

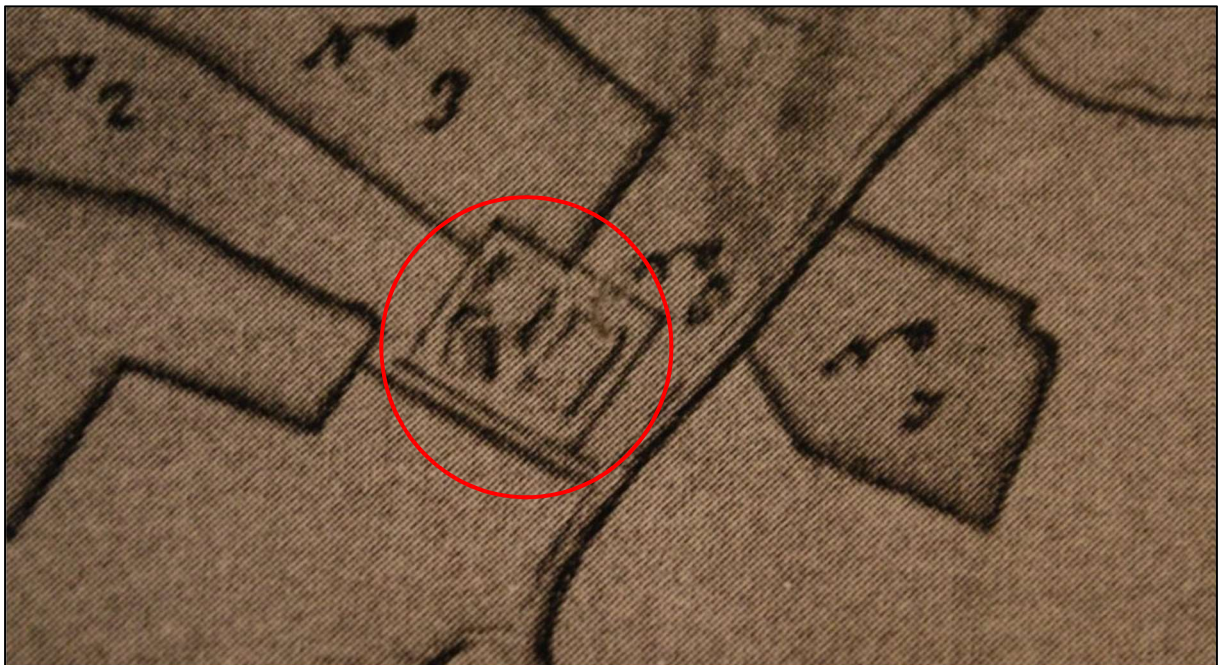
komende conflict met de aanhangers van de prinsbisschop *Jean de Horne* – lieten versterken. In 1490 belegerden de troepen van *Jean de Horne* de burcht, maar konden ze evenwel niet innemen. Aangezien de burcht al in slechte staat verkeerde vóór het conflict, werd ze na de belegering vermoedelijk verlaten en kwam zo langzaam tot verval.”¹⁷

1.3.2 ICONOGRAFISCHE EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN (BRON: VANDEGEHUCHTE 2011)

De cartografische bronnen tonen dat het onderzoeksterrein (cfr. op te graven zone) vanaf de 17de eeuw minstens deels en later volledig ingenomen werd door een slotgracht, en dit tot in de 20ste eeuw. De slotgrachten werden echter doorheen de jaren grotendeels gedempt, zo ook ter hoogte van de op te graven zone. De zone die opgegraven wordt, was dan ook mogelijk steeds onbebouwd in het verleden, hoewel niet uitgesloten is dat zich hier tijdelijk uitsprongen van de noordoostelijke gebouwen van het kasteel bevonden hebben. In de 18de en 19de eeuw lag de rand van een inmiddels afgebroken oostelijk gebouw schijnbaar ter hoogte van de noordoostelijke grens van de op te graven zone.

Het bouwhistorisch en materiaal-technisch onderzoek van de donjon geeft volgende informatie weer betreffende de iconografische bronnen:

De oudste kaart waar de toren is op afgebeeld, dateert uit 1670 en is een grote wandkaart waarop de bezittingen van de Balije Alden Biesen (met onder meer de heerlijkheid Diepenbeek) zijn weergegeven (Afb. 9) . Op de kaart situeert de toren zich aan de westzijde van een groot rechthoekig perceel en wordt aan de noord- en oostzijde omgeven door twee andere bouwvolumes. Het volume dat zich aan de noordzijde van de toren bevindt, heeft een vierkantig grondplan en vormt mogelijk de oorspronkelijke waterburcht waarop de toren aansloot (visueel niet nader te bepalen). Het perceel aan de oostzijde van de toren heeft een rechthoekige vorm en is vrijstaand. De drie volumes lijken volledig door grachten omgeven te zijn.

Afb. 9: Detail van een wandkaart uit 1670 waarop de bezittingen van Alden Biesen werden weergegeven, bewaard in: Alden Biesen. Het kasteeldomein is aangeduid in het rood (Bron: Daenen (1989); overgenomen uit Vandegehuchte 2011, Deel 4, IC1).

¹⁷ Vandegehuchte (2011), 13-14.

Op het schetsmatig *grondplan van het kasteeldomein uit 1720* (Afb. 10) en de *Ferrariskaart* uit 1770-1777 (Afb. 1) wordt op de plaats van de ronde toren een rechthoekig bouwblok afgebeeld. In tegenstelling tot de wandkaart van 1670 waar de toren in de linker benedenhoek is afgebeeld, wordt de toren op beide plannen in de rechterbenedenhoek van het perceel weergegeven. Op de *Ferrariskaart* is dit bouwblok bovendien voorzien van een uitbouw aan de noordwestelijke zijde. Verder toont deze kaart ten noorden hiervan een U-vormig gebouwencomplex met de open zijde naar beneden.

Deze bouwblokken maken deel uit van een groot, bijna rechthoekig omgracht eigendom, waarbij de verschillende bouwvolumes door grachten van elkaar gescheiden zijn. Het meest westelijke bouwblok lijkt zowel op de schets uit 1720 als op de *Ferrariskaart* uit 1770-1777 een tuin te omvatten. Op de *Ferrariskaart* bevinden er zich langsheen deze tuin bovendien drie bouwvolumes (vermoedelijk hoevegebouwen).

Op het grondplan uit 1720 wordt het bouwblok met de toren omschreven als “castel”. Het rechthoekig blok erboven is omschreven als “hoff”. Beiden zijn via een brug met elkaar verbonden. Het bovenste bouwblok maakt verder – tevens via een brug – aansluiting met het hoevecomplex en/of de tuin in het westen. Dit hoevecomplex en/of deze tuin is tenslotte via een brug aan de zuidwestzijde van het kasteeldomein verbonden met een dreef, die naar de weg Hasselt-Maastricht leidde.

Of het gebouwenblok in de rechterbenedenhoek van de *Ferrariskaart* betrekking heeft op de toren of op de oude waterburcht, is niet duidelijk. Aangezien de toren zelf echter reeds op de kaart uit 1670 is weergegeven, vermoeden we dat de rechthoekige weergave op de *Ferrariskaart* ook op de toren slaat. Het woord “castel” op de schets uit 1720 kan bovendien betrekking hebben op zowel de toren, als het kasteel.

Op de kaart van *Bonniver* uit 1815-1830 (Afb. 12) wordt noch een toren, noch een ander volume in de rechterbenedenhoek weergegeven. Het kasteel heeft in tegenstelling tot de *Ferrariskaart* geen U-vormige aanleg maar eerder een L-vormige aanleg. In het westen wordt een vergelijkbaar L-vormig hoevegebouw weergegeven als het meest noordelijke gebouw op de *Ferrariskaart*.

De overzichtskaart van het *primitief kadasterplan* met aanduiding van de verschillende wijken binnen Diepenbeek aan, vertoont grote gelijkenissen met de weergave op de *Bonniverkaart* met uitzondering van het feit dat op het overzichtsplan ook de toren (deze keer zonder uitbouw) is weergegeven. In hoeverre de *Bonniverkaart* en het overzichtsplan uit het kadaster overeenstemmen met de realiteit is niet duidelijk.

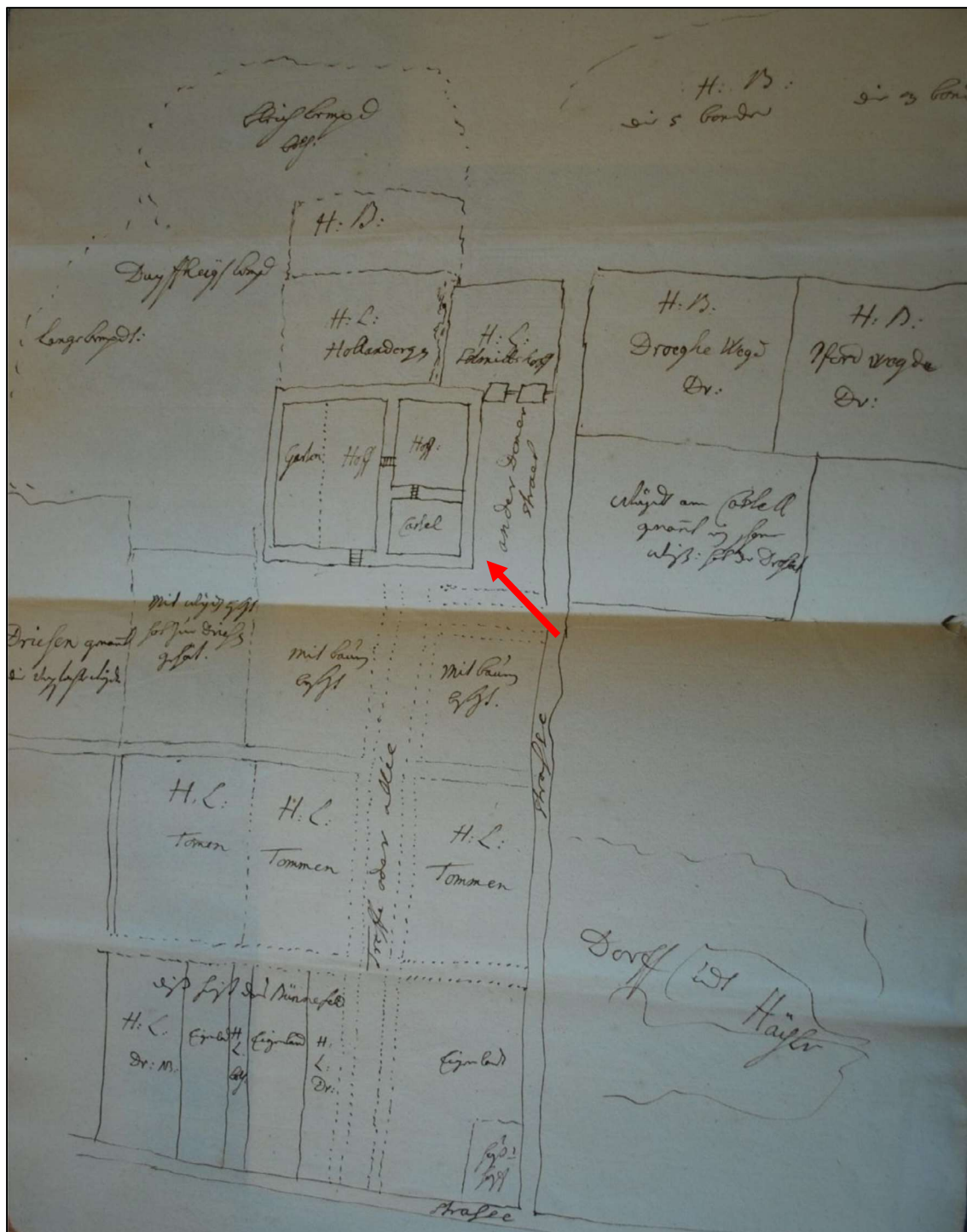
De detailkaart van het *primitief kadasterplan* uit circa 1830-1840 (Afb. 13) en de *Atlas van de Buurtwegen* (Afb. 14) uit circa 1840 geven een vergelijkbaar beeld van het kasteel als de 18de-eeuwse *Ferrariskaart*. Wel tonen deze kaarten opnieuw een ronde toren, die verder een rechthoekige uitbouw heeft aan de noordwestelijke zijde. Het hoevecomplex aan de westzijde van het perceel is op beide kaarten vervangen door een U-vormig complex met opening aan de noordoostzijde. Op het *primitief kadasterplan* wordt de toren via een brug over de gracht met het kasteel verbonden. Het kasteel is op haar beurt – eveneens via een brug – verbonden met het U-vormige hoevecomplex.

De toren met aanbouw is verder ook zichtbaar op een tekening van *De Corswarem* (Afb. 156) uit de eerste helft van de 19de eeuw en een ets van *Schaepkens* uit 1865 (Afb. 16). Op de tekening van *De Corswarem* reikt de uitbouw tot net onder het dakje dat op de ets van *Schaepkens* reeds verlaagd is. Op de tekening van *De Corswarem* zien we bovendien een tweede kleine uitbouw, die boven het dak uitsteekt.

De kaart van *Philip Vandermaelen* uit 1846-1854 (Afb. 17) geeft geen toren weer. Aangezien het kasteel op deze kaart echter een vierkantig grondplan in plaats van een U-vormig grondplan vertoont, vermoeden we dat men de toren aansluitend op het kasteel heeft willen weergeven.

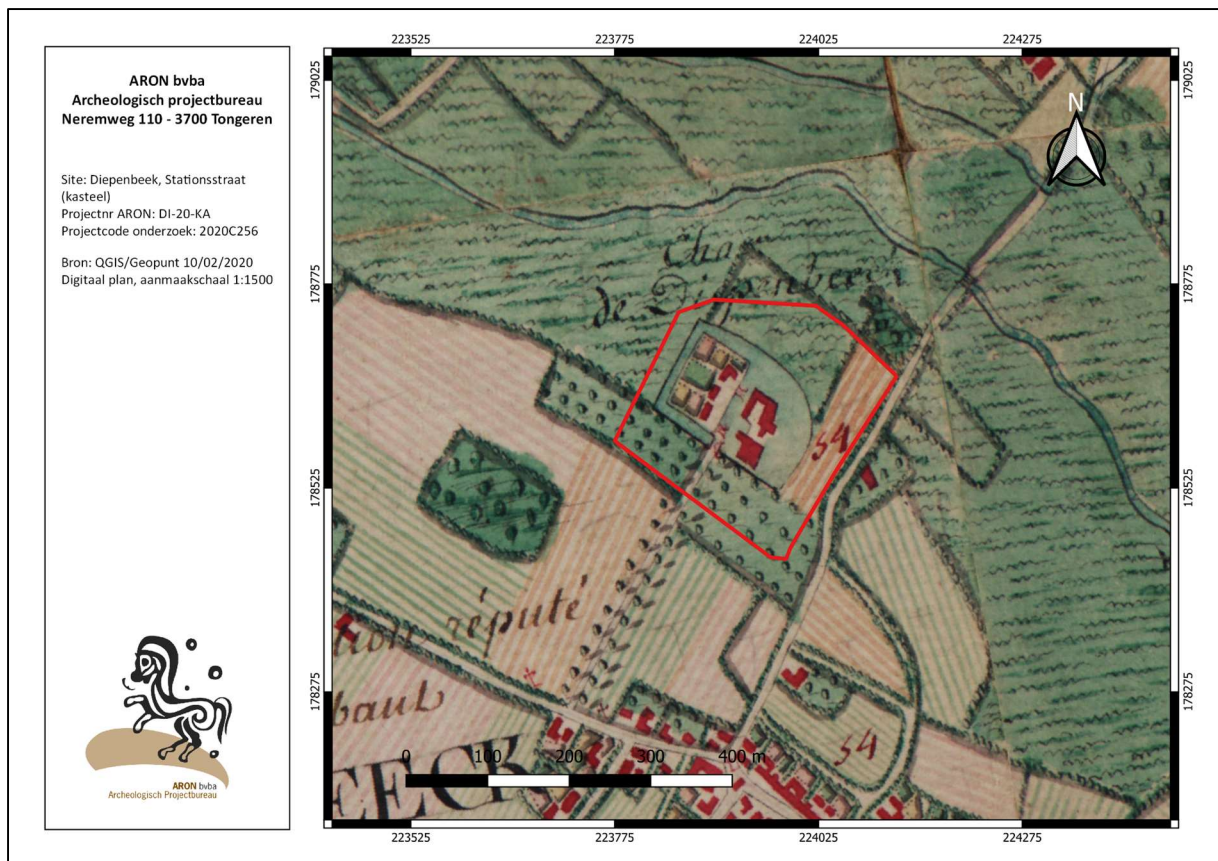
Op de kadastrale mutatieschets uit 1906 (*Afb. 18*) wordt de uitbouw aan de noordwestelijke zijde van de toren verwijderd. Bovendien zijn ook de grachten gedeeltelijk gedempt en de bruggen afgebroken, waardoor het domein en het kasteel vanuit het zuiden rechtstreeks toegankelijk zijn. Enkel de toren is nog volledig door grachten omgeven.

In 1925 (*Afb. 19*) werd ten slotte de gracht aan de noordwestelijke zijde van de toren gedempt.¹⁸

Afb. 10: Grondplan van kasteel en aanhorigheden uit 1720 en aanduiding van het kasteeldomein (rode pijl) (Bron: RAH, Fonds Alden Biezen, Heerlijkheid Diepenbeek, nr. 3753, overgenomen uit Vandegeheuchte 2011, Deel 4, IC2).

¹⁸ Vandegehuchte (2011), 8-12.

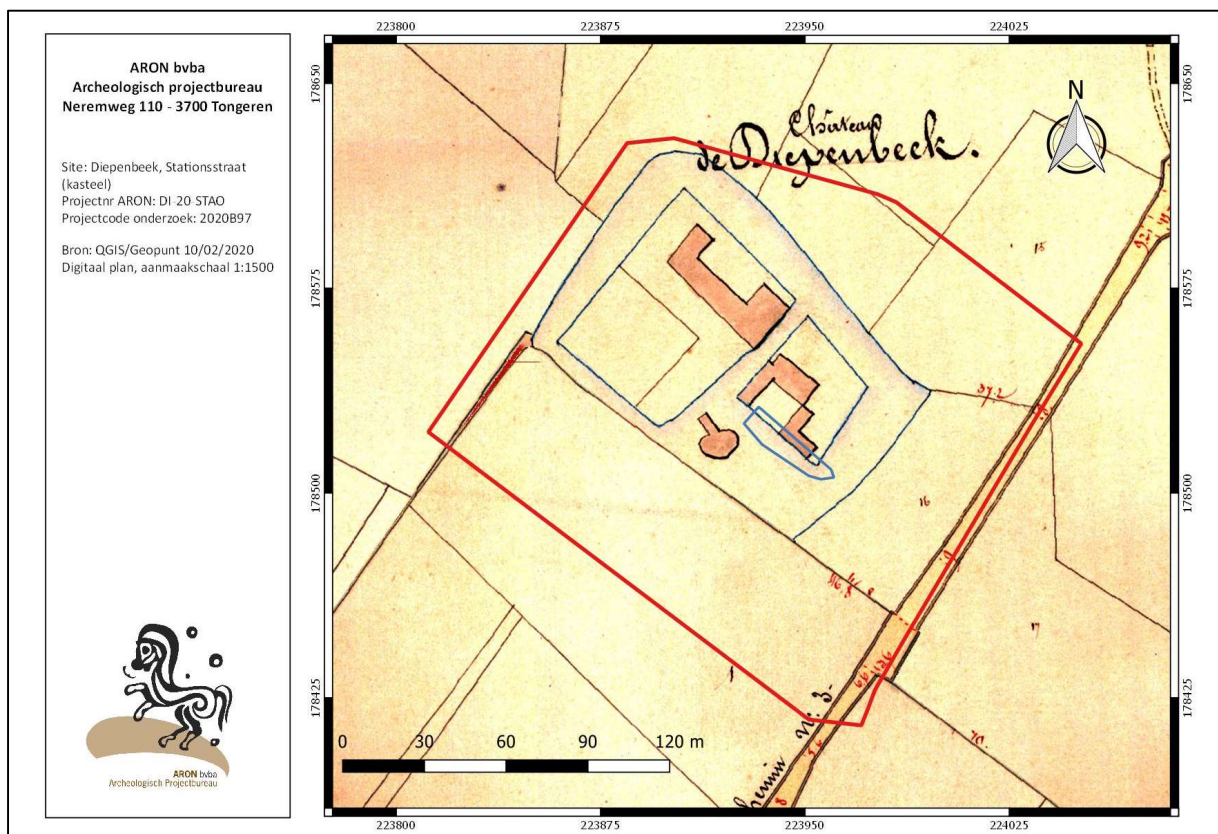
Afb. 11: Detail uit de Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden, opgesteld op initiatief van Graaf de Ferraris (ca. 1777) met indicatieve aanduiding van het huidige kasteeldomein (rood).

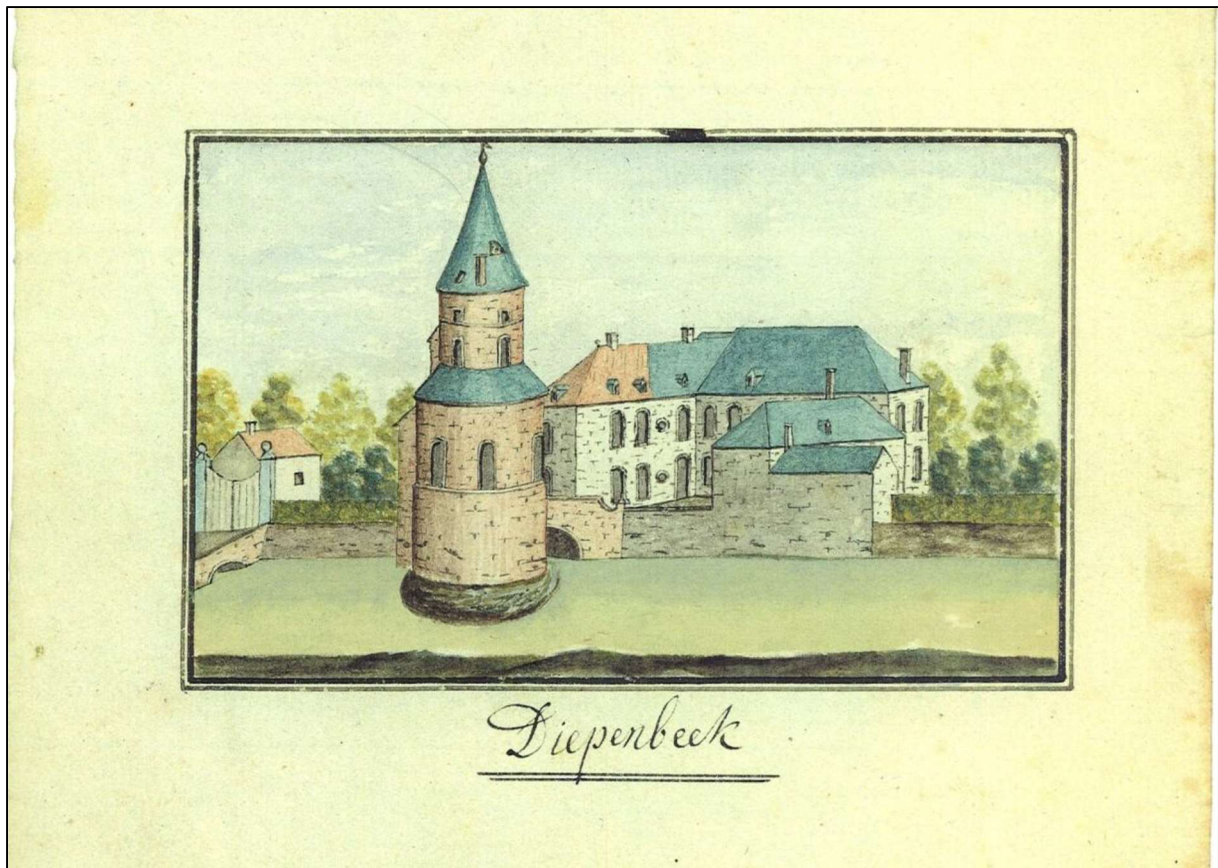
Afb. 12: Kaart Bonniver, ca. 1815-1830, aanduiding van het kasteeldomein met de rode pijl (Bron: HIP, overgenomen uit Vandegheuchte 2011, Deel 4, IC4).

Afb. 13: Primitief inplantingsplan, ca. 1830 (Bron: HIP, overgenomen uit Vandegehuchte 2011, Deel 4, IC21).

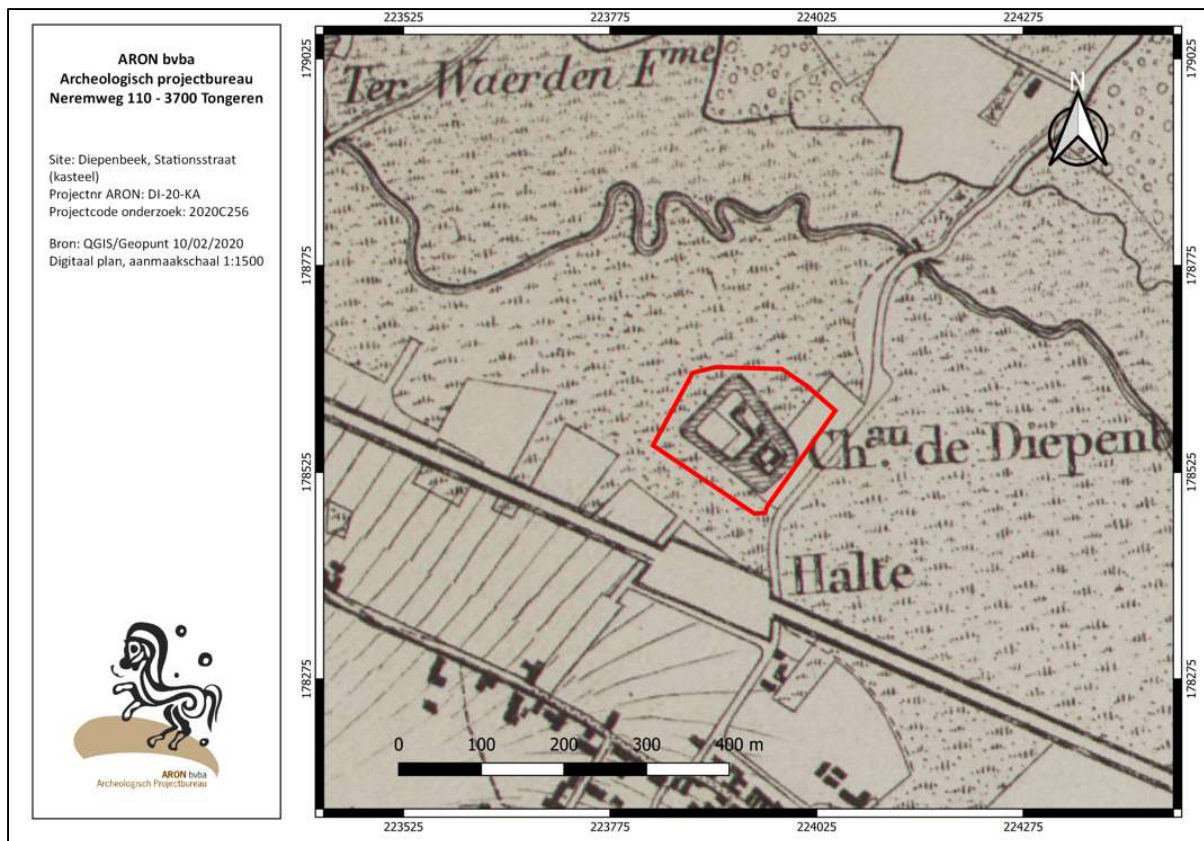
Afb. 14: Detail uit de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) met indicatieve aanduiding van het kasteeldomein (rood) en de op te graven zone (blauw).

Afb. 15: Tekening van De Corswarem (1759-1839), ongedateerd maar vermoedelijk eerste helft 19de eeuw (overgenomen uit Vandegehuchte 2011, Deel 4, IC5).

Afb. 16: Ets van Schaepekens (Bron: Publications de la Société d'Archéologie dans le duché de Limbourg, 1865; overgenomen uit Vandegehuchte 2011, Deel 4, IC8).

Afb. 17: Detail uit de Vandermaelenkaart (ca. 1846-1854)) met indicatieve aanduiding van het kasteeldomein (rood) en de op te graven zone (blauw).

Afb. 18: Mutatieschets 1906 (overgenomen uit Vandegehuchte 2011, Deel 4, IC24).

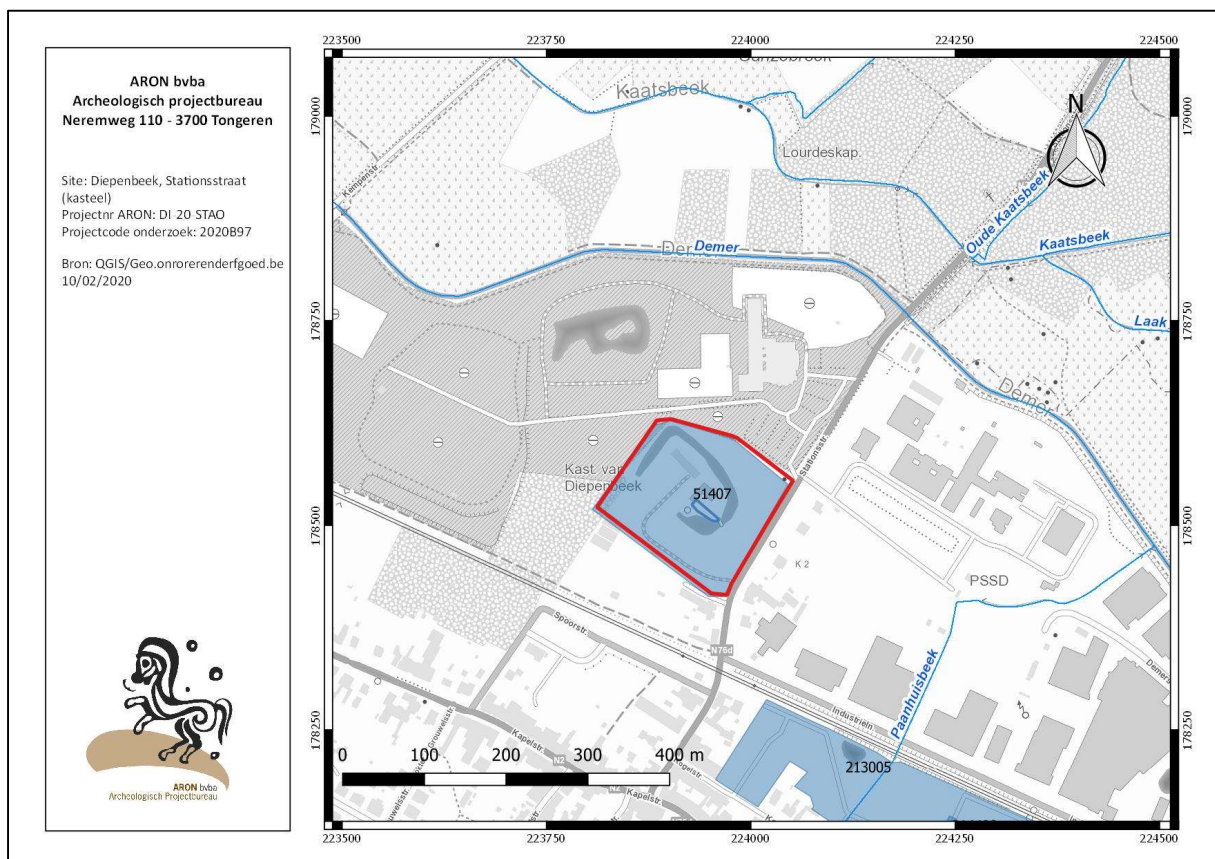
Afb. 19: Mutatieschets 1925 (overgenomen uit Vandegehuchte 2011, Deel 4, IC28).

1.4 ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

Binnen het projectgebied zelf werd tot op heden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

Het projectgebied bevindt zich volledig binnen het kasteeldomein van Diepenbeek, beschermd stads- en dorpsgezicht¹⁹, vastgesteld bouwkundig erfgoed²⁰ en erfgoedobject²¹. Het terrein wordt aangeduid als **CAI-locatie 51407** (Afb. 20).

Vergelijkend onderzoek wijst voor het kasteel op een datering in de tweede helft van de 15de eeuw.²² Van de oorspronkelijke waterburcht blijft volgens de CAI alleen de poorttoren over (tegelijktijd donjon), een ronde (cilindervormige) toren, oorspronkelijk uitgerust met artilleriegeschut, maar ook goed ingerichte woonruimten.

Afb. 20: Detail uit de Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van de omliggende vindplaatsen (lichtblauw), gebeurtenissen (groen), het kasteeldomein (rood) en de te onderzoeken zone (blauw) (Uittreksels uit Cartoweb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18008 – www.ngi.be)

CAI-locatie 213005, gesitueerd op ca. 150 m ten zuidoosten van het projectgebied, geeft de locatie van een proefsleuvenonderzoek weer, uitgevoerd omstreeks 2014 en 2015 door *Condor Archaeological Research*. Er werden een lithische afslag, handgevormd aardewerk uit de metaaltijden; ijzerslakken, tegulae en een doliumfragment uit de Romeinse periode en aardewerk uit de middeleeuwen aangetroffen. Verder werden heel wat greppels en kuilen geïdentificeerd. Op basis hiervan werd een archeologisch opgraving aanbevolen. Tijdens

¹⁹ <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/3854>.

²⁰ <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/18361>.

²¹ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/21591>, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134552>.

²² Claassen wijst op een datering in de tweede helft van de 14de eeuw (Claassen (1970)).

deze opgraving, uitgevoerd in 2015 door hetzelfde bedrijf uitgevoerd, werd de noordelijke periferie van een ambachtelijke zone aangetroffen met greppels, kuilen en paalkuilen, daterend uit de volle middeleeuwen.²³

²³ <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/214400>

1.5 DE GEPLANDE WERKEN

De initiatiefnemer plande op het kasteeldomein aan de Stationsstraat te Diepenbeek (prov. Limburg) de herprofilering van een deel van een oever van een vijver. Die maakte deel uit van de voormalige slotgracht, die omheen de voormalige waterburcht aangelegd was.

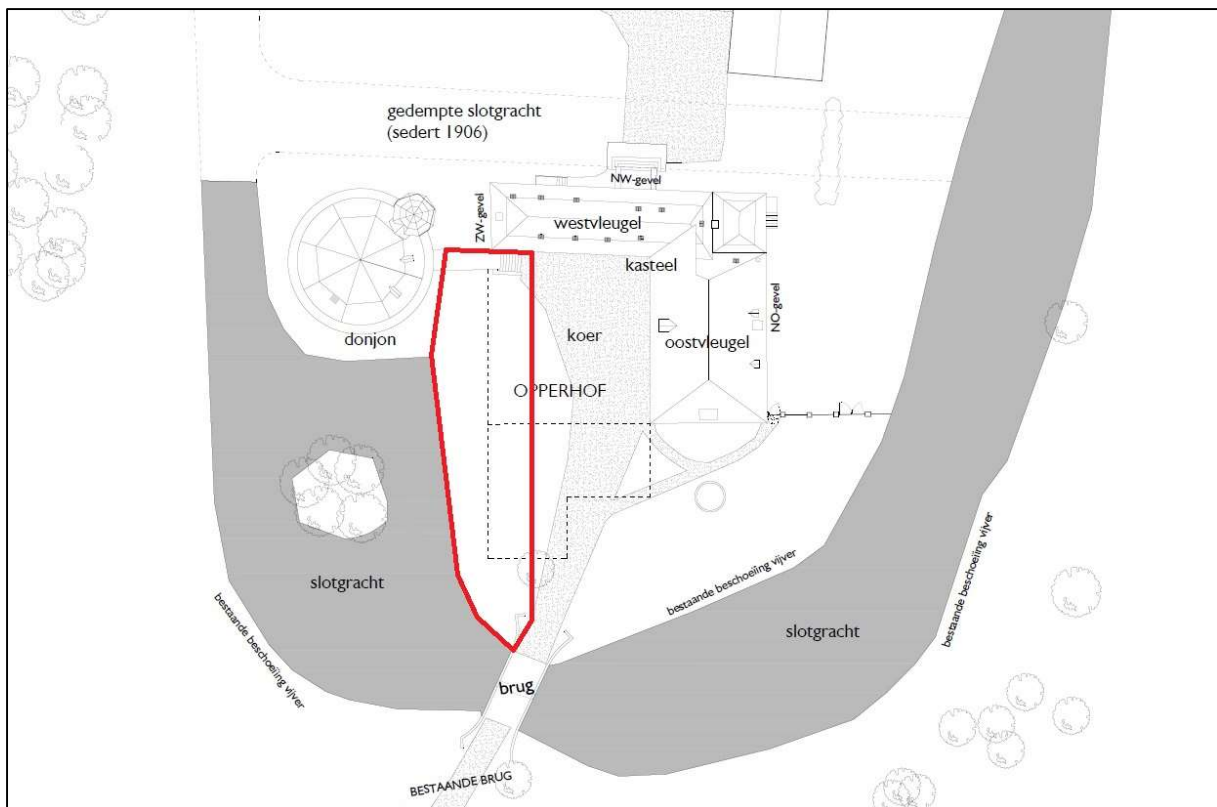
De schuin aflopende binnen-oever, die voorafgaand aan het onderzoek uit aangevulde grond bestond, werd afgegraven tot op de diepte van de voormalige bodem van de vijver/gracht en vervolgens van een rechte oeverbeschoeiing voorzien (zoals dat historisch het geval was in de 18de – 19de eeuw). De vijver werd afgegraven tot op een diepte van maximaal -335 - nulpas²⁴ (zie terreinprofiel), dit is ca. 3 m onder het huidige maaiveldniveau.

De toegangsweg naar het eiland werd heraangelegd, met inbegrip van een nieuwe brug. Deze loopt parallel met de nieuwe oeverbeschoeiing in een rechte lijn naar de rand van het domein, richting de Stationsstraat. Ook dit hangt samen met de oriëntatie en de zichtlijnen van het 18de-eeuwse kasteel. Voor deze heraanleg werden enkel de graszoden afgeschraapt (max. 5 cm onder het huidige maaiveld). Het tracé van de weg werd opgehoogd en de nieuwe brug werd op palen opgetrokken. De bodemingrepen die voor de aanleg van de weg en de brug plaatsvonden, waren dus zeer beperkt.

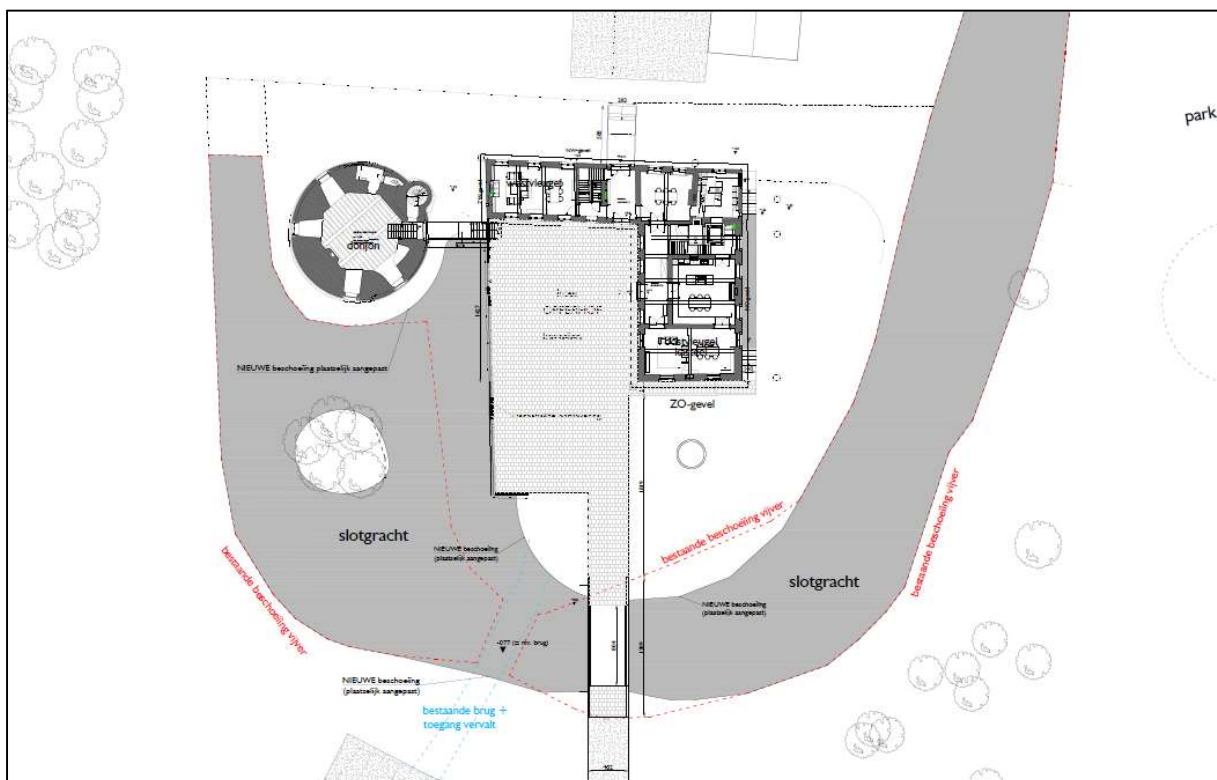
In een oudere planfase werd er geopperd om de gedempte slotgracht (in 1906, zie ook *Afb. 18*) tussen de westvleugel van het kasteel en de meer noordelijk gelegen Tiendeschuur open te graven en terug watervoerend te maken. Op dat moment werden door Onroerend Erfgoed Bijzondere Voorwaarden opgesteld. Bij het vooronderzoek naar kabels, leidingen en buizen werd echter vastgesteld dat er zich tal van verbindingen en aansluitingen bevonden tussen beide gebouwen. Hierdoor werd het plan om deze gracht uit te diepen verlaten. De aanwezigheid van de oorspronkelijke gracht zal gesuggereerd worden door middel van beplanting. In deze zone worden dus geen bodemingrepen meer uitgevoerd.²⁵

²⁴ Nulpas = niveau onder dorpel bestaande toestand.

²⁵ Wesemael & De Langhe (2020), 6-7.

Afb. 21: Bestaande toestand met aanduiding van het projectgebied (rood), (Bron: Architectenbureau Michel Janssen, digitaal plan).

Afb. 22: Ontworpen toestand (Bron: Architectenbureau Michel Janssen, digitaal plan, dd onbekend, aanmaatschaal onbekend, 2020B97).

Afb. 23: Profiel nieuwe toestand met in het grijs de te plaatsen oeverbeschoeiing en in het lichtblauw te weg te graven schuine oeverwand (Bron: Architectenbureau Michel Janssen, digitaal plan, dd onbekend, aanmaakschaal onbekend, 2020B97).

2. HET ONDERZOEK

2.1 DOELSTELLING EN WETENSCHAPPELIJKE VRAAGSTELLING

De werfbegeleiding is een bijzondere vorm van de archeologische opgraving. Ze is daardoor onderworpen aan dezelfde decretale bepalingen als de opgraving. De werfbegeleiding heeft als doel om het archeologische bodemarchief maximaal te registreren en te onderzoeken, daar waar een volwaardige archeologische opgraving niet mogelijk of opportuun is.

Op basis van de beschikbare bronnen kan worden besloten dat het onderzoeksterrein een zicht kan bieden op de inrichting van het kasteeldomein, met name het voormalige gebouwenbestand en/of de inrichting van de slotgrachten.

In voorliggend verslag worden minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Bevatten de af te graven oeverpakketten archeologische vondsten?
- Zo ja, welke types vondsten komen er voor? En zijn deze dateerbaar?
- Komen er archeologische sporen voor?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en / of lagen en de tot nu toe gekende archeologische gegevens op het onderzoeksterrein of uit de omgeving?
- Is de oorspronkelijke oeverbeschoeiing van het opperhof te herkennen?

2.2 RANDVOORWAARDEN

De toelatingsaanvraag met het programma van maatregelen voor de archeologische werfbegeleiding, die ID 364²⁶ meekreeg, werd door Onroerend Erfgoed goedgekeurd met als bijkomende voorwaarde dat minstens één profiel aangelegd diende te worden dwars op de gracht om natuurwetenschappelijk onderzoek (inclusief pollenanalyse) mogelijk te maken.

Het veldwerk werd uitgevoerd en georganiseerd in nauw overleg met de uitvoerende aannemer waarbij de werkzaamheden met onderlinge afspraken zo efficiënt mogelijk georganiseerd werden. De uitvoering van deze archeologische werfbegeleiding/opgraving volgde zo de fasering van de werken.

2.3 VERLOOP EN STRATEGIE

Op 4 februari 2020 vond een terreinbezoek plaats door projectverantwoordelijke Elke Wesemael (*Aron bv*). Op 13 maart 2020 werden de onderzoeksmethodiek en de timing van het onderzoek met de initiatiefnemer besproken. Hierbij werd afgesproken om het water van de aangrenzende vijver zo veel als mogelijk weggepompt diende te worden.

Op 24 maart 2020 werd via het archeologieportaal bij het Agentschap Onroerend Erfgoed een melding van de aanvang van de archeologische opgraving ingediend met referentie ID 3165.

²⁶ https://id.erfgoed.net/archeologie/toelatingen_opgraving/364; Wesemael & De Langhe (2020).

De archeologische opgraving startte op 24 maart 2020 en eindigde op 31 maart 2020. Het onderzoek, dat concreet een werfbegeleiding van de herprofilering van de vijver betrof, werd uitgevoerd door ARON bv (OE/ERK/Archeoloog/2015/00006). Willem Vanaenrode (Aron bv) was veldwerkleider, Tom Lees (Aron bv) was aanwezig als assistent-archeoloog en Joris Steegmans (Aron bv) stond in voor de digitale topografie en de planopmaak. De graafwerken en de grondafvoer werden uitgevoerd door de firma Bernard & Jos Grondwerken bvba. De werken werden meermaals bezocht door de initiatiefnemer.

Het programma van maatregelen zoals omschreven in de goedgekeurde toelatingsaanvraag (ID 364)²⁷ voorzag de aanleg van één werkput van 280 m², waarbij de grachtvulling werd geregistreerd en eventuele sporen werden opgegraven. Als randvoorwaarde werd hierbij door Onroerend Erfgoed opgelegd dat minstens één profiel aangelegd diende te worden dwars op de gracht om natuurwetenschappelijk onderzoek (inclusief pollenanalyse) mogelijk te maken.

De werfbegeleiding werd volledig uitgevoerd. De strategie, de methoden en technieken die werden beschreven in de toelatingsaanvraag (ID 364) en de Code van Goede Praktijk werden hierbij aangehouden.

In eerste instantie werd één profiel dwars op de gracht aangelegd (PR1, Afb. 24). Van dit profiel, dat reikte tot een diepte van 1,8 m onder het maaiveld, werd de noordwestzijde opgeschoond en geregistreerd, waarbij vier lagen als spoor werden beschreven (S1-S4). Het profiel sluit in het noorden aan tegen muur S5 (*infra*). In het profiel werden tevens twee pollenstalen (V1 en V2) genomen. PR1 werd uitgegraven tot op maximaal 180 cm diepte onder het hoogste maaiveldniveau (36,17 m TAW in het noordoosten). Het grondwaterpeil werd op 170 cm diepte (ca. 34,5 m TAW) aangesneden.

Omwillen van deze grondwaterstand werd een eerste vlak (VL1) aangelegd, op een diepte van ca. 34,7 tot 34,4 m TAW. Bijkomend werd geopteerd dat het aanleggen van meerdere vlakken voor de interpretatie van eventueel aanwezige sporen weinig zinvol zou zijn en dit geen kenniswinst zou opleveren.

Door het registreren van diverse profielen kon een beter beeld gevormd worden van de algemene bodemopbouw. In totaal werden zo 9 profielen geregistreerd. Naast het boven aangehaalde profiel dwars op de gracht (PR1), werden er ook 3 representatieve delen van de putwand geregistreerd, respectievelijk in het oosten (PR2), in het westen (PR3) en in het noorden (PR8). In twee van deze profielen (PR2 en PR3) werden nog twee extra pollenbakken ingezameld (V3 en V4). De overige profielen betreffen de integrale registratie van een (kade)muur (S5-6) die over quasi de volledige lengte van de werkput werd aangetroffen (PR5-7, PR9) en de registratie van 2 muren (S12-14) en een vloertje (S11) in het noordwesten (PR4) van de werkput.

Tijdens het onderzoek werden muren uit een vroegere bouwfase van het kasteel aangetroffen, die volledig opgekuist en geregistreerd werden. Ook hierbij werd het programma van maatregelen uit de toelatingsaanvraag volledig gevolgd.

De volledige werkput was 212 m² groot. Dit is minder dan de aanvankelijk afgebakende opgravingszone van 280 m². De niet aangelegde oppervlakte is te verklaren doordat ten zuiden en ten westen van de werkput een bufferzone werd voorzien tussen de te behouden vijver en de werkput. In het westen kon de werkput niet tot tegen de donjon aangelegd worden, door de aanwezigheid van een stelling en hier reeds betonfunderingen waren gegoten. Desondanks konden de vooropgestelde onderzoeksvragen allen beantwoord worden.

Het opgravingsvlak werd aangelegd met een 21 ton kraan met een platte bak. Het archeologisch team volgde de aanleg van de profielen en de werkput volledig op. Omdat de pomp op de vijver in het weekend van 28 en 29 maart niet had gewerkt, was het vlak de laatste twee dagen onder water komen te staan (Afb. 25). Aangezien alle

²⁷ https://id.erfgoed.net/archeologie/toelatingen_opgraving/364.

registraties op dat moment reeds gebeurd waren, had dit geen implicaties voor de registratie van sporen of vondsten.

Tijdens de duur van de opgraving werd doorlopend een metaaldetector gebruikt die het volledige spectrum aan archeologische metalen kan detecteren.

Er werden tijdens de opgraving in totaal 15 sporen aangeduid. In totaal betrof het 4 lagen, 9 muren en/of hun fundering, de insteek van één van deze muren en een vloer. Alle sporen werden opgeschoond en geregistreerd, conform CGP 14.4. en CGP 14.7. Voor specifieke sporen zoals muren, puinlagen en grachtvullingen werden aangepaste of aanvullende technieken gebruikt (conform CGP 15.8).

Alle vondsten die tijdens het onderzoek werden aangetroffen, werden ingezameld. Dit gebeurde tijdens het veldwerk met de hand. In totaal werden 21 vondstnummers uitgeschreven, waarvan 15 stalen. Uit de grachtvulling werden vier pollenstalen genomen (laag S2 en S3; V1M-V4M) en vier grondstalen (lagen S1 t.e.m. S4; V5M t.e.m. V8M). Zeven vondstnummers werden uitgeschreven voor mortelstalen (V14M t.e.m. V20M). Zes vondstnummers hebben betrekking op archeologisch vondstmateriaal; het betrof vijf vondstnummers voor aardewerk en bot (V9, V10, V11, V12 en V21) en één vondstnummer voor de metaaldetectievondst uit de dempingslaag van de slotgracht (V13).

Alle vondsten werden gewassen en gedroogd en nadien gescheiden per spoor en per vondstcategorie verpakt conform CGP 15.6. De stalen werden uitgezeefd conform het programma van maatregelen en CGP hoofdstuk 20.

De analoge registratie werd op het terrein uitgevoerd conform CGP 8.6. Daarnaast had het veldteam de beschikking over een Leica GPS. Alle profielkolommen, sporen en coupes werden ingemeten door middel van deze GPS, met de planimetrie in Lambert coördinaten (ESPG:31370), altimetrie ten opzichte van de Tweede Algemene Waterpassing, conform CGP 6.3. De veldwerkleider hield ook dagrapporten bij.

De opmetingen gebeurden digitaal conform CGP 15.2. De opmetingsplannen waren gegeorefereerd en tijdens het veldwerk analoog aanwezig. De GPS opmetingen werden uitgelezen in AutoCAD. De gegevens werden verwerkt om de gevraagde plannen (sleuvenplannen, overzichtsplan met bewaring aardkundige eenheden, transect) op te leveren die conform CGP 6.3 werden opgesteld. De coupe –en profieltekeningen werden gedurende de verwerking gedigitaliseerd in AutoCAD, conform CGP 6.4 en CGP 6.5. GIS-bestanden werden opgemaakt in QGIS.

Bij de uitwerking van het onderzoek werden sporen- en vondstenlijsten opgemaakt. De foto's werden op zo'n manier hernoemd opdat de benaming van de foto's de gegevens uit de fotolijst omvat (CGP 6.11). In de BIJLAGEN is een overzicht van de mappenstructuur met benaming van de foto's weergegeven. Verder werden ook dagrapporten opgesteld (CGP 6.10).

De vondsten werden geregistreerd conform CGP 14.8, de stalen conform CGP 14.9. Het aardewerk werd bestudeerd door Natasja De Winter.

Afb. 24: Aanleg PR1, dwars op het vijverprofiel (Bron: Aron bv, dd. 24/03/2020).

Afb. 25: Zicht op de donjon, het kasteel en de aangelegde WP (Bron: Aron bv, dd. 31/03/2020).

3. BODEMKUNDIGE OPBOUW

Volgens de bodemkaart komt ter hoogte van de werkput, centraal gelegen op het kasteeldomein van Diepenbeek, een OB-bodem voor. Van deze bodems is het oorspronkelijk bodemprofiel verstoord door menselijk ingrijpen in een bebouwde zone.

Dit werd bevestigd tijdens de werfbegeleiding. In de werkput bleek het natuurlijk bodemprofiel volledig geroerd door kleiige ophogingspakketten, verstoringspakketten, muren en uitbraaklagen. Het oorspronkelijk bodemprofiel werd dan ook nergens meer aangesneden.

Tijdens de werfbegeleiding werden er in totaal 9 profielen geregistreerd (*Afb. 26*, groen). In eerste instantie werd één profiel (PR1) dwars op de voormalige gracht, centraal op het terrein, gezet. Daarnaast werden ook 3 representatieve delen van de putwand geregistreerd, respectievelijk in het oosten (PR2), in het westen (PR3) en in het noorden (PR8). De overige profielen betreffen de integrale registratie van een (kade)muur (S5-6) die over quasi de volledige lengte van de werkput werd aangetroffen (PR5-7, PR9) en de registratie van 2 muren (S12-14) en een vloertje (S11) in het noordwesten (PR4) van de werkput.

In onderstaande bespreking beperken we ons tot de profielen die een inzicht geven in de bodemopbouw en de gaafheid van het terrein.

In PR1 (*Afb. 27*) bleken twee recente opvullingspakketten (S1 en S2) boven een gedempte vijvervulling (S3) aanwezig. Opvulpakket S1 was tot 70 cm dik en betrof een donkergrijze droge, kleiige laag vermengd met wat baksteenspikkels en kalksteen. Opvulpakket S2 had een donkere bruingrijze kleur en betrof een vochtige, kleiige laag van maximaal ca. 65 cm dik met veel baksteenbijmenging, een matige hoeveelheid leisteel en weinig kiezel, houtskool- en steenkoolspikkels.

Laag S3, waarin ook het vlak van de werkput werd aangelegd, bestond uit een vochtige, kleiige zwarte laag vermengd met een matige hoeveelheid leisteel en weinig baksteenspikkels en mergel. Deze laag, waarvan de onderkant niet overal in het profiel werd bereikt, kan als de gedempte vulling van een vijver worden bestempeld. In het noordoosten van het profiel had deze laag een maximale dikte van zo'n 40 cm en dekte zij op haar beurt de insteek (S4) van kademuur S5 af (*infra, 4. De archeologische sporen en structuren*), die zich in het uiterste noordoosten van het profiel bevond.

Lagen S2 en S3 werden ook in profielen PR2 (*Afb. 28*) en PR3 (*Afb. 29*), respectievelijk gesitueerd in het oosten en in het westen van het terrein (ten oosten en ten zuidoosten van de kademuur), aangesneden. Beide profielen bestonden uit een 40 à 60 cm dik ophogings-/verstoringspakket. Deze waren kleiig qua textuur en hadden een donkerbruine en een geelbeige kleur. De onderzijde was in beide gevallen duidelijk afgelijnd. S3 werd op een diepte van ca. 110 cm aangesneden onder S2.

De waargenomen lagen hielden allen – voor zover zichtbaar – af in zuidwestelijke richting, gelijklopend met het maaiveldniveau dat daalde van ca. 36,17 m TAW in het noordoosten tot ca. 34,57 m TAW in het zuidwesten.

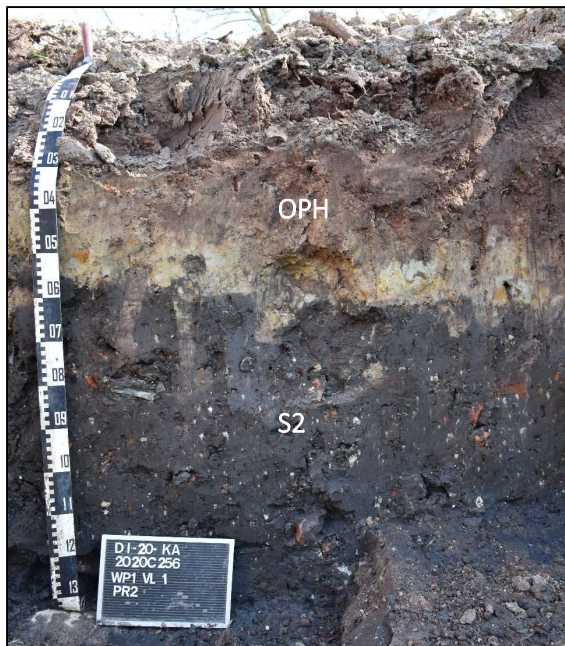
De watertafel werd bereikt op een diepte van ca. 170 cm -mv (= 34,5 m TAW) waardoor verdiepen onmogelijk werd.

Afb. 26: Orthofoto met aanduiding van de profielen (groen), de aangetroffen muren (oranje) en de aanduiding van het onderzoeksterrein (rood).

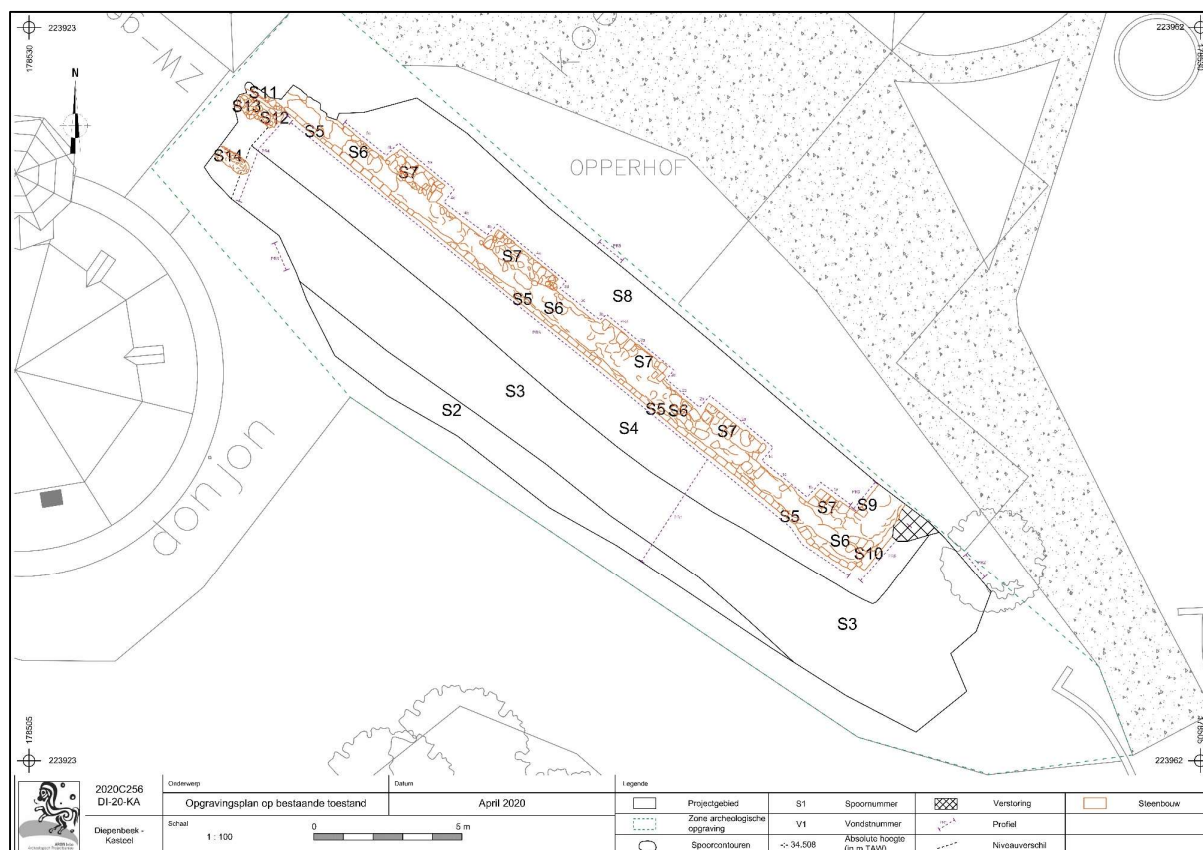
Afb. 27: Coupefoto van PR1 die dwars op het vijverprofiel werd gezet, met S1 en S2 als ophogingspakketten zijn, S3 een gedempte vijvervulling en S4 de insteek van muur S5 (Bron: Aron bv, dd. 24/03/2020, 2020C256).

Afb. 28 en 29: Profielen 2 en 3 met aanduiding van S2 onder een ophogings-, respectievelijk een verstoringspakket (Bron: Aron bv, dd. 24/03/2020, 2020C256).

4. DE ARCHEOLOGISCHE SPOREN EN STRUCTUREN

In totaal werden tijdens de werfbegeleiding 15 sporen geregistreerd. Deze sporen zijn allen antropogeen. Het gaat om 4 lagen, 9 muren en/of hun fundering, de insteek van één van deze muren en een vloer.

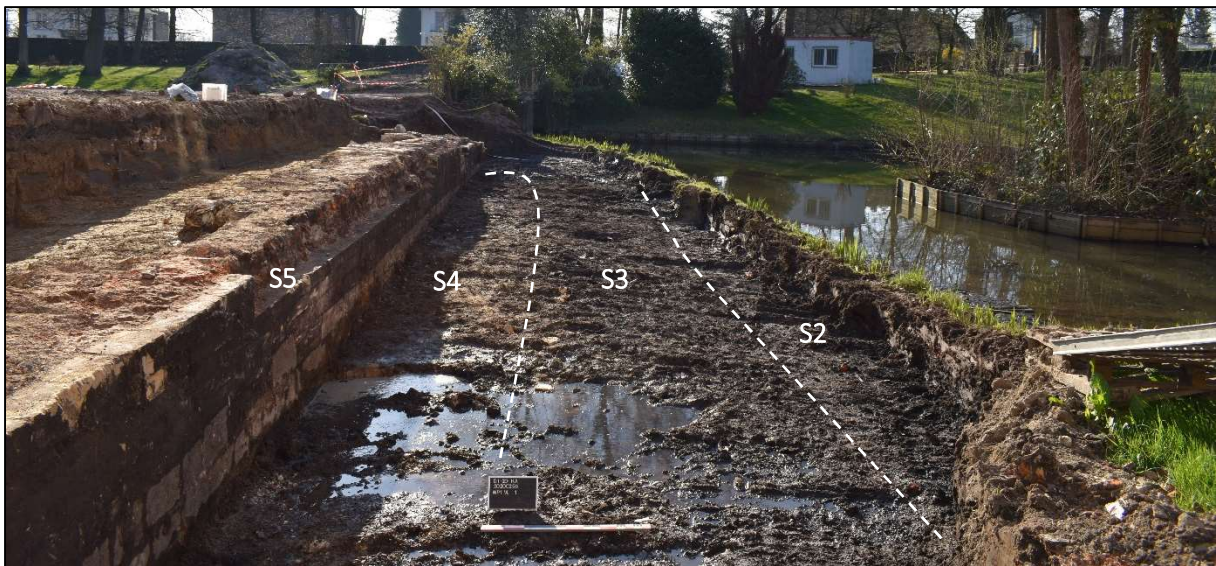
Afb. 30: Allesporenplan VL1 op bestaande toestand.

Afb. 31: Dronefoto van de werkput met aanduiding van de verschillende sporen (Bron: Aron bv, dd. 31/03/2020).

Lagen **S1-S3** werden reeds beschreven onder paragraaf 3. *Bodemkundige opbouw*. Deze lagen – aanwezig in profielen PR1, PR2 en PR3 – betreffen enerzijds een gedempte vijervulling (**S3**), die bedekt was door twee recente ophogingslagen (**S1** en **S2**). Ook bij de aanleg van VL1 was in het zuiden van de werkput, tegen de nog bestaande vijver, nog een deel van de puinige ophogingslaag S2 aanwezig (Afb. 32). Laag 2 leverde vier fragmenten aardewerk op faince (V9). Uit de gedempte vulling S3 werden, naast twee dierlijke botfragmenten en één fragment ijzer en een ijzerslak, 56 aardewerk ingezameld (V10, V11 en V13).

S4 (Afb. 27 en 32) werd in PR1 aangesneden onder de gedempte vijervulling (S3), aanwezig op een diepte van ca. 160 à 180 m onder het maaiveld. Het betrof een vochtig, licht bruingrijs, kleiig pakket met een bijmenging van baksteen en weinig mergel. In VL1 werd duidelijk dat deze laag aansluit bij (kade)muur **S5**, en als de insteek van deze muur kan worden beschouwd.

Afb. 32: Vlakfoto VL1 met aanduiding van de ophogingslaag (S2), de gedempte vijervulling (S3) en de insteek (S4) van (kade)muur S5.

Min of meer parallel met de noordoostelijke putwand van de werkput kwamen zowel in PR1 als bij de aanleg van VL1 een NW-ZO georiënteerde (kade)muur (**S5**) aan het licht (Afb. 32). Langs het zuiden was deze muur stevig gefundeerd met grote blokken blauwgrijze natuursteen, met daarboven meerdere lagen Maastrichtersteen (Afb. 33). Herstellingen met deze Maastrichtertsteen waren ook in de onderliggende lagen met natuursteen zichtbaar.

De binnenmuur werd aangeduid als **S6** en bestond uit slordig geplaatste bakstenen van verschillende formaten en kalkmortel, opgevuld met herwerkte stukken Maastrichtersteen, silex en ijzerzandsteen (Afb. 34-35). Op deze onregelmatig geplaatste stenen werden met een interval van 2 m ca. 2,2 tot 2,8 m lange uitspongen geplaatst (**S7**). Deze waren opgebouwd uit verschillende rechthoekige blokken van silex, ijzerzandsteen en baksteen, omgeven door Maastrichtersteen. Op de buitenste hoeken waren schuin gekapte blokken Maastrichtersteen zichtbaar, die rondbogen vormden, opdat de druk van de bovenstaande muren kon worden gedragen (Afb. 36). Tussen die rondbogen werd vaak leistein aangetroffen, wat vroeger werd gebruikt om vochtproblemen te verhelpen.²⁸

²⁸ Le Noir (2016-2017), 93.

Afb. 33: Detailfoto van S5 (Bron: Aron bv, dd. 26/03/2020, 2020C256).

Afb. 34-35: Detailfoto's van S6 met links (zuiden) de gedempte vijvervulling S3 en rechts (noorden) vulling S8 (Bron: Aron bv, dd. 27/03/2020, 2020C256).

Afb. 36: Detailfoto van S7 met aan weerszijden de rondbogen in mergelsteen (Bron: Aron bv, dd. 27/03/2020, 2020C256).

S8 betreft de vulling tussen de NW-ZO georiënteerde muur S5-S6 en de rand van de werkput ten noorden hiervan (Afb. 34-35). In het meest noordelijke profiel (PR8, Afb. 37) werd deze laag op een diepte van ca. 60 cm aangesneden onder twee verstoringspakketten, met name een grijs, zandig pakket bovenop een donkergrijs tot zwart pakket vermengd met baksteen en mergel. S8 kan als vullings- of egalisatielaag worden bestempeld, waarop S15 (*infra*) werd gebouwd. Uit deze laag werden 5 fragmenten aardwerk gerecupereerd (V12).

Afb. 37: PR8 met aanduiding van S15 bovenop vullings- of egalisatielaag S8 (Bron: Aron bv, dd. 24/03/2020, 2020C256).

Muur **S9** (Afb. 38) werd aangeduid in het zuidoosten van de werkput. De muur is opgebouwd uit bakstenen van 22 x 5 x 12 cm, met af en toe een fragment herbruikte Maastrichtersteen tussen het metselwerk. De NO-ZW georiënteerde baksteenmuur is haaks op binnenmuur S6/S7 geplaatst. Een fundering in blauwgrijze natuursteen (**S10**) is aanwezig aan de onderkant van beide muren (zowel onder S9 als onder S6 en S7).

Afb. 38: Detailfoto van muur S9 en fundering S10 (Bron: Aron bv, dd. 31/03/2020, 2020C256).

Vloer **S11** en muren **S12**, **S13** en **S14** werden in het westen van de werkput aangeduid, tussen de donjon en de binnenkoer van het opperhof (Afb. 39-41)

Onmiddellijk onder het maaiveld werd vloer (**S11**) aangetroffen. Deze kan als een restant van de vroegere koer van het opperhof worden beschouwd en was opgebouwd uit blauwgrijze natuursteen (1,5 x 0,24 x 0,05 m). De vloer lag min of meer op hetzelfde niveau als de bovenzijde van S8 (ca. 35,87 m TAW vs. 36,04 m TAW, cfr. PR4 en PR8).

S12 was een NO-ZW georiënteerde muur, die in zuidwestelijke richting tegen muur S5 was aangebouwd, en liep in de richting van de donjon. Deze muur was, vergelijkbaar aan S5, volledig opgebouwd uit Maastrichtersteen, maar bleef slechts een meter lang bewaard. De afmetingen van de stenen bedroeg 42 x 24 x 21 cm.

S13 sluit ten noorden aan bij S12 en was opgebouwd uit kalkmortel en bakstenen (22 x 12 x 6 cm) met hier en daar wat mergel (31 x 24 x 7 cm) en leisteen.

Ongeveer twee meter ten zuidwesten van S13 bevond zich **S14**, een restant van een uitgebroken bakstenen muur. Dit muurrestant, dat zich niet in zijn oorspronkelijke positie bevond, werd aangetroffen in het ophogingspakket S2.

In het noorden van de werkput, aangesneden in PR8, werd tenslotte nog **S15** aangeduid (Afb. 37). Dit ca. 75 cm brede muurfragment bestond uit baksteen, mergel en ijzerzandsteen, vermengd met kalkmortel. Het fragment werd aangetroffen bovenop vullings- of egalisatielaag S8.

Afb. 39: Profielfoto PR4 van S12, S13 en S14 (Bron: Aron bv, dd. 31/03/2020, 2020C256).

Afb. 40: Detailfoto van S13 (Bron: Aron bv, dd. 31/03/2020, 2020C256).

Afb. 41: Detailfoto van uitgebroken muur S14 (Bron: Aron bv, dd. 31/03/2020, 2020C256).

5. DE VONDSTEN

5.1 HET AARDWERK

In totaal werden 67 fragmenten aardewerk ingezameld uit vier verschillende contexten. Het gaat zonder uitzondering om laat- of postmiddeleeuws aardewerk. Vroeg- of volmiddeleeuws aardewerk was niet aanwezig. Het betreft 35 fragmenten roodbakkend aardewerk (16R, 12W, 4B, 3O), tien fragmenten witbakkend aardewerk (5R, 3W, 2B), zeven fragmenten steengoed (6W, 1B), één fragment faience (1B) en veertien fragmenten industrieel witbakkend aardewerk (5R, 6W, 2B, 1O).

De vormen bij het roodbakkend geglazuurd aardewerk bestaan hoofdzakelijk uit teilen. De teilen hebben een rand met een bescheiden onderlip, en een sterk naar buiten verdikte of een iets verdikte en naar buiten staande bovenlip. Gelijkaardige exemplaren werden ook in Tongeren aangetroffen. Daar worden ze gedateerd in de 17de en de 18de eeuw.²⁹ Verder konden ook nog een randfragment van een grape en van een bord versierd met sliblijnen worden herkend. Voor de grape werd eveneens een parallel gevonden in Tongeren.³⁰ Bij de bodemfragmenten waren zowel een bodem met standvinnen aanwezig als bodems met een gedraaide standing.

Bij het witbakkend aardewerk kon ook zeker één teil worden herkend, ook hier is de bovenlip van de rand sterk verdikt aan de buitenzijde. Een in twee gespleten rand is vermoedelijk afkomstig van een tweede exemplaar. Twee sikkelvormige randen passen aan elkaar en zijn vermoedelijk afkomstig van een pot. Koperglazuur is niet aanwezig bij de witbakkende fragmenten. Soms is er wel mangaan aan het loodglazuur toegevoegd. De twee bodemfragmenten zijn afkomstig van één vlakke bodem.

De wandfragmenten in steengoed waren onversierd en voorzien van zoutglazuur, al dan niet met een paarse of bruine engobe. Eén fragment in steengoed is een bodem met uitgeknepen standing. Dergelijke bodems worden in loop van de 16de eeuw vervangen door vlakke bodems.

Het fragment faience is afkomstig van een bord en gedecoreerd met een blauwe schubversiering.

Het industrieel wit aardewerk bestaat uit fragmenten van borden, schoteltjes en een tas. Dit aardewerk werd geproduceerd vanaf de tweede helft van de 18de eeuw, maar omwille van het spierwitte baksel is het industrieel aardewerk hier vermoedelijk eerder in de 19de eeuw te dateren.³¹ Een standvoetje met kleine diameter is vermoedelijk afkomstig van een eierdopje.

Het overgrote deel van de aardewerkfragmenten is afkomstig uit S3, de opvulling van de gracht. In deze gracht bevonden zich uitsluitend postmiddeleeuwse vondsten. Er is wel een oudere component aanwezig bij het materiaal, bijvoorbeeld een bodem in roodbakkend aardewerk met standvinnen. Standvinnen verdwijnen volledig in de loop van de 17de eeuw, wanneer de gedraaide standing meer en meer wordt toegepast.³² Anderzijds is er in deze context ook industrieel wit aardewerk aanwezig, dat op basis van het baksel pas na 1800 te dateren is. Mogelijk is hier een onderscheid tussen aardewerk dat in de vijver is beland op het moment dat deze nog in gebruik was, en het aardewerk dat in de vijver werd gedumpt toen deze werd dichtgegooid.

²⁹ Wouters et al. 1994, fig. 5: 4 en 5 en fig. 8:5.

³⁰ Vanderhoeven et al. 2020, 575.

³¹ Bartels 1999a, 250.

³² De Groote 2008, dl.1, 134-135; Bartels 1999, 120.

Afb. 42: Fragmenten van delen uit S3.

Afb. 43: Ander postmiddeleeuws aardewerk uit S3.

Uit S2 werd een scherf faience ingezameld, een paar scherven industrieel witbakkend aardewerk, en een korte bandvormige rand met sterk geprononceerde onderlip van een open recipiënt in roodbakkend geglazuurd aardewerk. Op basis van het baksel is het industrieel aardewerk na 1800 te dateren. De scherf faience is ouder, in 19de- eeuwse contexten komt faience normaal gezien niet meer voor. Vermoedelijk geldt hetzelfde voor het roodbakkend aardewerk.

Uit S8 werden maar vijf fragmenten aardewerk ingezameld, het gaat ook hier zowel om iets ouder aardewerk (een uitgeknepen standring in steengoed), als wat jonger materiaal (een gedraaide standring in roodbakkend aardewerk).

Uit spoor 5 werden ook twee fragmenten witbakkend aardewerk ingezameld.

5.2 METAAL

Bij de metaaldetectie van VL1 werd uit de gedempte grachtvulling S3 één ijzeren hendel en een metaalslak aangetroffen (V13).

5.3 BOT

Uit de gemepte vijvervulling S3 werden verder ook twee onderkaken van een rund gerecupereerd (V11).

6. DATERING EN INTERPRETATIE VAN DE SITE

Tijdens de archeologische werfbegeleiding werden de archeologische resten aangetroffen van een vroegere bouwphase van het kasteel en van de herinrichting van het kasteeldomein op het einde van de 18de en in de 19de eeuw.

De aangetroffen muren en/of hun fundering (S5, S6, S7, S9, S10) en het restant van de vloer van de koer van het opperhof (S11) stemmen overeen met de situatie zoals die zichtbaar is op *de gravure van de Corswarem* uit het begin van de 19^e eeuw (Afb. 44), die een uitstekende iconografische bron van het kasteeldomein vormt, en de situatie op *het Primitief inplantingsplan* (Afb. 45, ca. 1830).

Muur S5 is als kademuur aan te duiden en maakt aansluiting vanaf de brug tussen de binnenkoer van het opperhof en de donjon in het westen en een gebouwenvleugel in het oosten.

De muren S6, S7, S9, en vermoedelijk ook S15 zijn tegen kademuur S5 aan gebouwd en stemmen overeen met deze oostelijke gebouwvleugel, die ook zichtbaar is op de 18de en 19de eeuwse plannen. De exacte ouderdom van de muren is echter niet bekend.

Ook de aanzet van de brug tussen de binnenkoer van het opperhof en de donjon bleef bewaard (S12 en S13). Vermoedelijk maakte ook muurfragment S14 deel uit van deze brug.

Op basis van de beschikbare archeologische en iconografische gegevens kan verder worden aangenomen dat het kasteeldomein, samenhangend met een algemene trend vanaf het einde van de 18de eeuw, werd ingericht volgens het principe van een Engelse Tuin of landschapspark. Hierbij bleven waterpartijen van belang, maar in tegenstelling tot de 17de en 18de eeuwse Franse tuinen, dienden deze er als het ware van nature in thuis te horen. Meren met onregelmatige oevers en ‘niet gekanaliseerde’ beken zijn belangrijke ingrediënten in de nieuwe landschapsstijl.

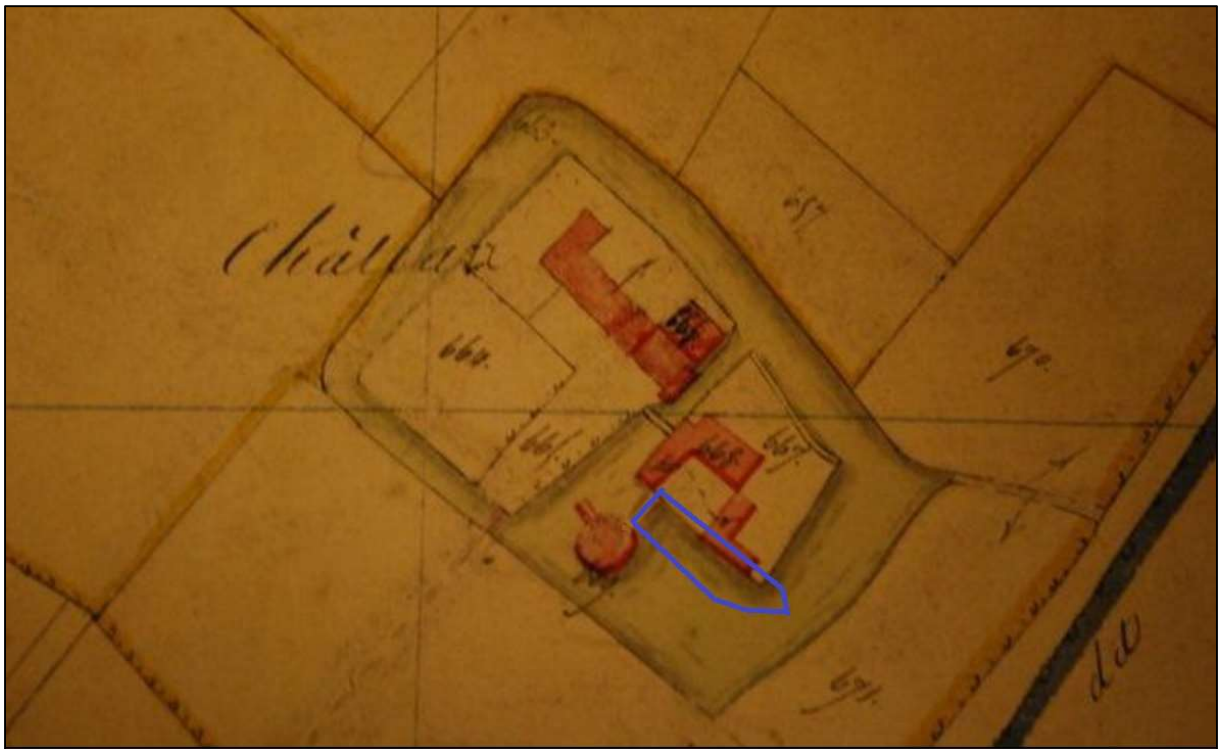
Laag S3 kan aan de gedempte vulling van één van deze ‘landschapsvijvers’ gekoppeld worden. Deze werd vermoedelijk reeds in de tweede helft van de 19de eeuw gedempt. Terwijl de waterpartij ten zuiden van de werkput op iconografische bronnen van het midden van de 19de eeuw nog duidelijk zichtbaar is, toont een gravure van Vasseur uit 1870-1878 een gedempte vijver ten zuiden van het kasteel (Afb. 46).

Het aardewerk uit de vulling van S3 dateert deze enerzijds in de loop van de 17de eeuw, wanneer een gedraaide standring meer en meer wordt toegepast.³³ Anderzijds is er in deze context ook industrieel wit aardewerk aanwezig, dat op basis van het baksel pas na 1800 te dateren is. De vondsten tonen zo vermoedelijk enerzijds het moment van de demping van de vijver aan. Anderzijds zit er ook ouder vondstmateriaal uit de oorspronkelijke grachtvulling in vermengd, of uit de grond die gebruikt werd om een deel van de gracht te dempen, en mogelijk van elders werd aangevoerd.

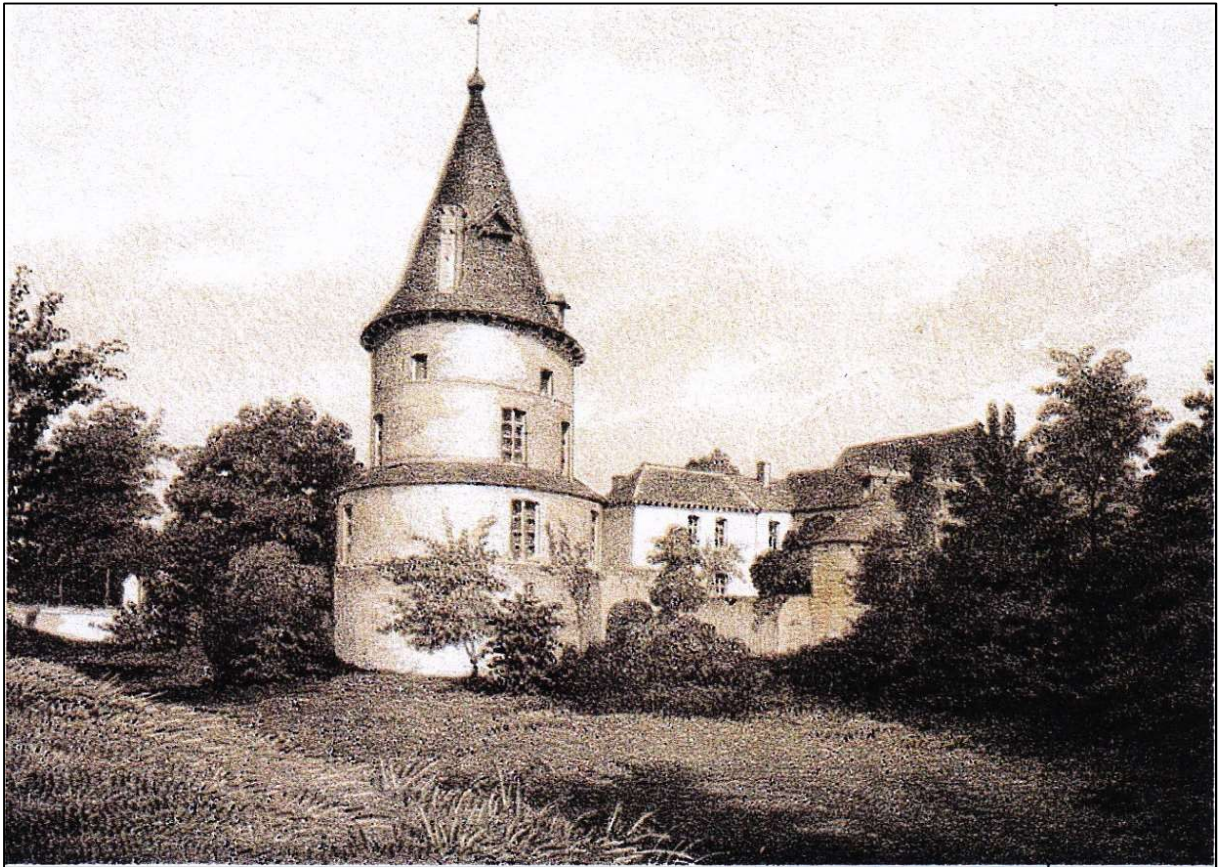
³³ De Groote 2008, dl.1, 134-135; Bartels 1999, 120.

Afb. 44: Tekening van de Corswarem (1759-1839) vermoedelijk uit de eerste helft van de 19^e eeuw.

Afb. 45: Primitief inplantingsplan ca. 1830 met aanduiding van de werkput in het blauw.

Afb. 46: Gravure van Vasseur uit 1870-1878, die het kasteeldomein afbeeldt. De grachtvulling lijkt hierbij gedempt te zijn. (Bron: Emile De Damseaux,, *La Belgique Pittoresque – Les Chateaux* (1875)).

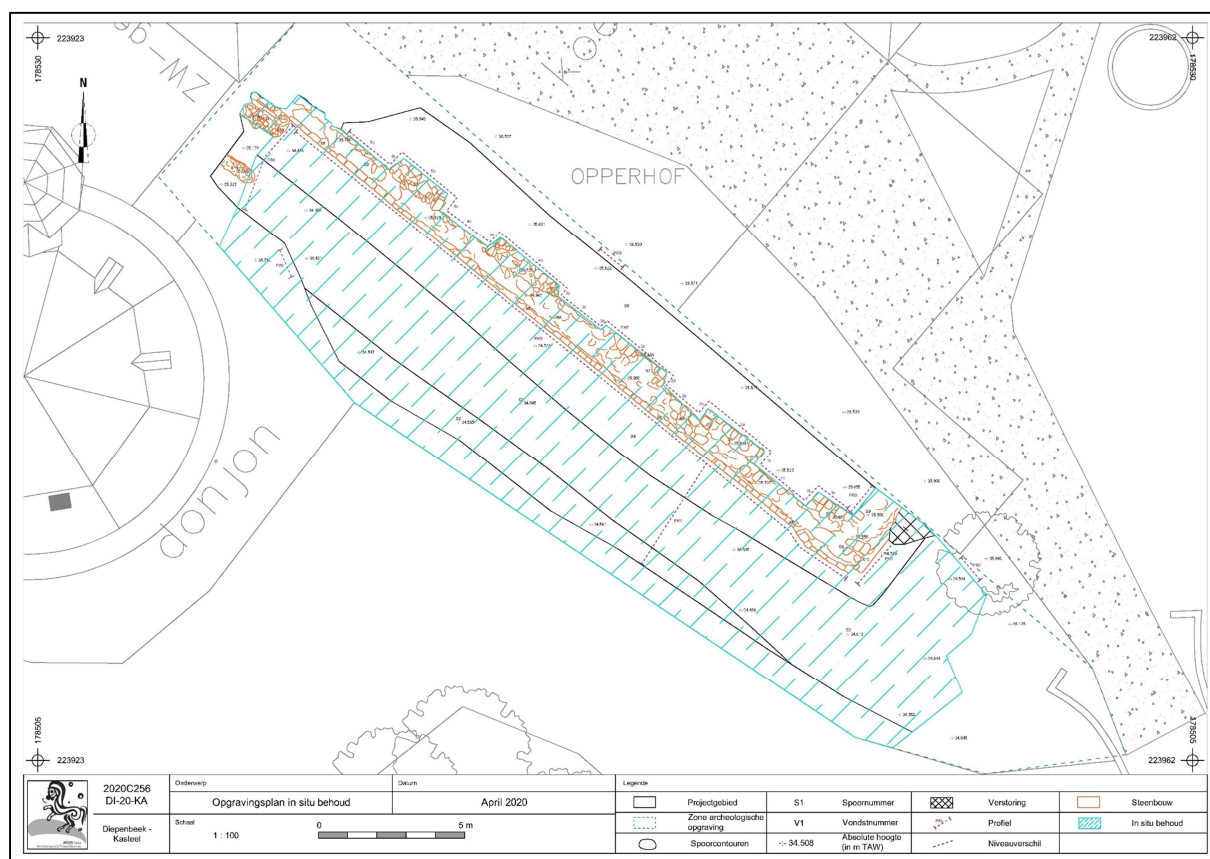
7. BEHOUD IN SITU

Vanwege de geringe bodemingrepen werd voor dit project gekozen voor een in situ behoud voor de dieper gelegen vlakken, waarbij eventuele archeologische resten in situ bewaard blijven. In situ behoud vindt op het volledige terrein plaats onder de maximale uitgraafdieptes ten behoeve van de uitgravingsdiepte van de vijver.

Vijverbodems bevatten vaak nog historische lagen op de bodem, waar eventueel historische resten van omliggende gebouwen in aanwezig kunnen zijn. Het is dan ook belangrijk om te vermelden dat indien de vijver in de toekomst gereinigd of gesaneerd wordt, dit onder archeologische begeleiding gebeurt.

In situ behoud geldt ook voor de aangetroffen muurstructuren. Deze zullen in de toekomst gerestaureerd worden en geïntegreerd worden in de nieuwe aanleg.

Desondanks is de aannemer/uitvoerder van de werken wel gehouden aan de **meldingsplicht van archeologische vondsten** moesten deze toch worden aangetroffen. De context zit vervat in artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

Afb. 47: plan met aanduiding van de zone met behoud in situ (turkoois).

8. DEPONEREN VAN HET ENSEMBLE

Uit de Code van Goede Praktijk, 31.1:

“De overdracht van het archeologisch ensemble vindt plaats na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de rapportering (archeologienota, nota of eindverslag). Het archeologisch ensemble wordt overgedragen door de erkende archeoloog aan de eigenaar, het erkende onroerenderfgoeddepot of de door de eigenaar bepaalde andere bewaarplaats. Ook bij een definitieve bewaring van het archeologisch ensemble bij de erkende archeoloog zelf vindt een overdracht van tijdelijke opslag naar langdurige opslag plaats. “

“Het archeologisch ensemble bestaat uit het geheel van archeologische artefacten en onderzoeksdocumenten. Het bevat niet alleen de vondsten en de stalen, maar ook de rapportering, en alle aangemaakte en verzamelde onderzoeksdocumenten, zowel analoog als digitaal. Met betrekking tot de onderzoeksdocumenten gaat het om alle tijdens het volledige verloop van het onderzoek aangemaakte onderzoeksdocumenten, dus zowel ruwe data als verwerkte gegevens. Indien analoge documenten aangemaakt en later gedigitaliseerd werden, maken zowel de analoge documenten als de gedigitaliseerde versie daarvan deel uit van het archeologisch ensemble. Van foto's worden steeds zowel het onbewerkte originele digitale bestand als eventuele bewerkte versies opgenomen. Bij databanken gaat het niet om het datamodel van de databank, maar wel om de inhoudelijke gegevens uit de databank, die desgewenst in een ander formaat opgeslagen worden dan de oorspronkelijke databank, mits behoud van de functionaliteiten en relaties. De documentatie beperkt zich dan ook uitdrukkelijk niet tot de elementen die deel uitmaken van de rapportering en daarmee moeten ingediend worden.”

“Er wordt een inventaris opgemaakt van de overgedragen vondsten, stalen en onderzoeksdocumenten (zie 31.4 en 31.6). De inventarislijsten worden door de erkende archeoloog aan de bewaarder van het ensemble bezorgd bij de overdracht voor langdurige bewaring. De erkende archeoloog houdt een kopie van de digitale bestanden bij tot de overdracht van het archeologisch ensemble is afgerond.”

“Het ensemble wordt voor de overdracht op een dusdanige manier verpakt dat enerzijds de fysieke bewaring van alle elementen erin verzekerd wordt, en dat anderzijds het inhoudelijk verband tussen de verschillende elementen bewaard blijft. De vondsten en stalen worden correct verpakt conform de bepalingen uit hoofdstuk 30.2 “preventieve conservatie” en voldoen, in voorkomend geval, aan de aanvaardingscriteria van het erkende onroerenderfgoeddepot. De documentatie is opgebouwd conform de technische vereisten aan de onderzoeksdocumenten (zie hoofdstuk 6 en hoofdstuk 14).”

Het archeologisch ensemble werd tijdelijk bewaard bij ARON bv aan de Neremweg 110 te Tongeren tot aan de publicatie van het eindverslag. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van het eindverslag werd het in samenspraak met de initiatiefnemer definitief gedeponneerd bij de initiatiefnemer.

We willen er op wijzen dat de eigenaar/zakelijkrechthouder het archeologisch ensemble na oplevering ervan conform afdeling 2. Verplichtingen zakelijkrechthouders en gebruikers archeologische artefacten en archeologische ensembles van het Decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014, als een geheel dient te bewaren, in goede staat dient te behouden en voor wetenschappelijk onderzoek beschikbaar te houden (art. 5.2.1). De eigenaar/zakelijkrechthouder die het beheer van een archeologisch ensemble toevertrouwt aan een erkend onroerend erfgoeddepot, voldoet aan de hierboven vermelde verplichtingen.

Indien de bewaarplaats van de vondsten gewijzigd wordt binnen het Vlaamse Gewest, dient dit binnen 30 dagen aan het Agentschap Onroerend Erfgoed gemeld te worden (art. 5.2.2). Indien de vondsten buiten het Vlaamse Gewest gebracht worden, dient dit minstens 30 dagen voorafgaand hieraan aan het Agentschap gemeld worden (art. 5.2.3).

BIBLIOGRAFIE

BAEYENS L. (1975), *Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Hasselt 77E*.

BEERTEN K. (2005) *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart, Kaartblad 26 Rekem, Leuven*.

CGP: Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0.

BARTELS M. (1999) (red.) *Steden in scherven/cities in sherds. Vondsten uit beerputten in Deventer, Dordrecht, Nijmegen en Tiel (1250-1900)*, Zwolle/Amersfoort.

CLAASSEN, A. (1970) *Van mottoren tot kasteel, Publicaties van het Provinciaal Gallo-Romeins Museum Tongeren* 14.

DAENEN A. (1989), *Diepenbeek onder Alden Biesen 1662-1795*, Diepenbeek.

DE GEYTER G. (ED) (1999) *Toelichtingen bij de geologische kaart van België, Vlaams Gewest. Kaartblad 25 Hasselt, Brussel*.

DE GEYTER G. (ED.) (2001), *Toelichting bij de tertiairgeologische kaart, kaartblad 34, Tongeren, Leuven*.

DE GROOTE K. (2008) *Middeleeuws aardewerk in Vlaanderen. Techniek, typologie, chronologie en evolutie van het gebruiksgoed in de regio Oudenaarde in de volle en late middeleeuwen (10de-16de eeuw), Relicta Monografieën 1*, twee delen, Brussel.

ERVYNCK A., DEBRUYNE S. & RIBBENS R. (2015) *Assessment: handleiding voor een archeoloog*. Brussel.

FREDERICKX E. EN S. GOUWY (ED.) (1996) *Toelichting bij de Quartair Geologische Kaart. Kaartblad 25 Hasselt, Leuven*.

LE NOIR L. (2016-2017) *Materialen en technieken in historische metselwerkconstructies tussen 1830 en 1945 (Masterproef)*, Gent.

VANDEGEHUCHTE C. et al. (2011) *Bouwhistorisch en materiaal-technisch onderzoek van het kasteel, Stationsstraat 25 in Diepenbeek (Studiebureau Monumentenzorg bvba), Tessenderlo*.

VANDERHOEVEN A., VYNCKIER G., COOREMANS B., DE GROOTE K., ERVYNCK A., HARTOCH E., LENTACKER A., MONSIEUR P., VAN GILS M. & VERBEELEN G. (2020): *Het Oudheidkundig Bodemonderzoek aan de Hemelingenstraat 37 te Tongeren (Limburg). Eindverslag van een archeologische toevalsvondst 2014, Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed nr. 142*.

WESEMAEL E. & DE LANGHE H. (2020) *Toelatingsaanvraag Diepenbeek, Kasteel, Tongeren*.

https://id.erfgoed.net/archeologie/toelatingen_opgraving/364

WOUTERS W., ERVYNCK A., COOREMANS B., VAN NEER W., VAN BULCK G. (1994): Een postmiddeleeuwse beerput aan de Hasseltse Poort te Tongeren (prov. Limburg)., *Archeologie in Vlaanderen IV*, 323-363.

Kasteel van Diepenbeek-kasteeldomein ID 3854; <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/3854>

Kasteel van Diepenbeek ID 18361; <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/18361>

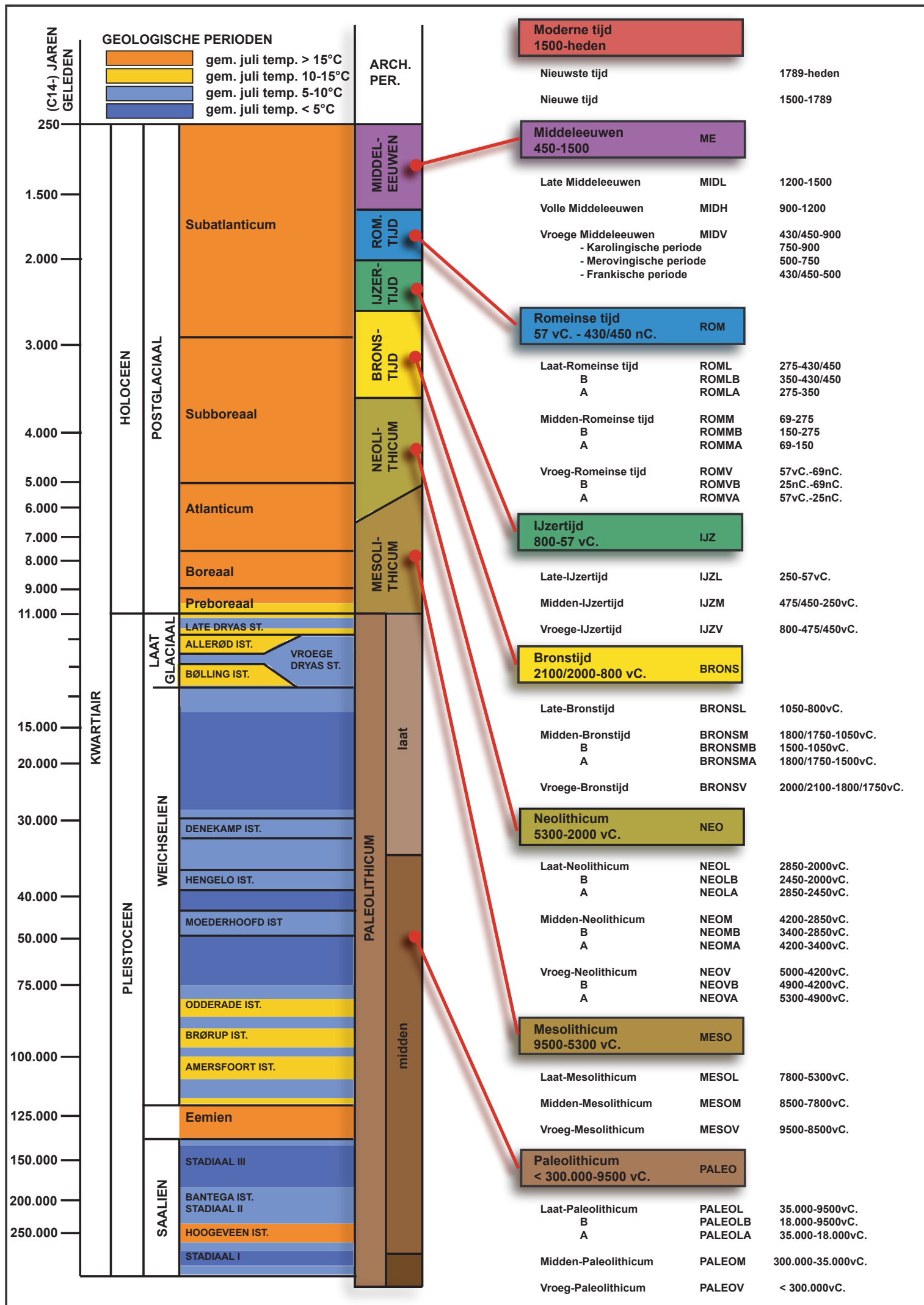
Kasteel van Diepenbeek ID 21591; <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/21591>

Park van het kasteel van Diepenbeek ID 13552; <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134552>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus>; <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

BIJLAGEN

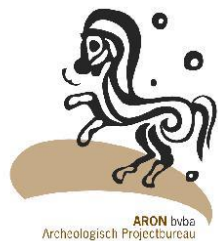
1. Periodentabel
2. Kadasterplan
3. Lijst van plannen en kaarten
4. Inplantingsplannen en profielen ontwerp
5. Overzichtsplannen opgraving op BT en OT
6. Allesporenplannen op BT en OT
7. Profieltekeningen
8. Het assessmentrapport
9. Fotolijst
10. Sporenlijst
11. Vondsten- en stalenlijst
12. Profiellijst
13. Dagrappporten
14. Lijst met afkortingen
15. Overzichtsplan behoud in situ

ARON bvba
Archeologisch projectbureau
Neremweg 110 - 3700 Tongeren

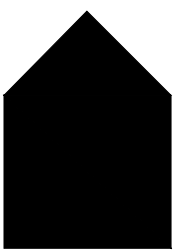
Site: Diepenbeek, Stationsstraat
(kasteel)
Projectnr ARON: DI 20 STAO
Projectcode onderzoek: 2020B97

Bron: QGIS/Geopunt 10/02/2020
Digitaal plan, aanmaakschaal 1:1500

Nr	Type	Soort	Onderwerp	Aanmaak schaal	Aanmaakwijze	Aanmaak datum	Opmerking
1	Foto	Orthofoto	Meest recente situatie	1.1500	Digitaal (Qgis/Geopunt)	6/05/2020	/
2a	Plan	Overzichtsplan	AO op BT	1.100	Digitaal (CAD)	6/05/2020	Bijlage 5
2b	Plan	Overzichtsplan	AO op OT	1.100	Digitaal (CAD)	6/05/2020	Bijlage 5
3	Foto	Orthofoto	Meest recente situatie	1.1500	Digitaal (Qgis/Geopunt)	6/05/2020	/
4	Plan	Digitaal hoogtemodel	DHM omgeving	1.5 000	Digitaal (Qgis/Geopunt)	10/02/2020	/
5	Plan	Digitaal hoogtemodel (detail)	DHM terrein + hoogteprofiel	1.1500	Digitaal (Qgis/Geopunt)	6/05/2020	/
6	Kaart	Tertiaire kaart	Tertiaire ondergrond	1.5 000	Digitaal (Qgis/Geopunt)	10/02/2020	/
7	Kaart	Quartairprofieltypekaart	Quartaire ondergrond	1.5 000	Digitaal (Qgis/Geopunt)	10/02/2020	/
8	Kaart	Bodemkaart	Bodentypes	1.5 000	Digitaal (Qgis/Geopunt)	10/02/2020	/
9	Kaart	Historische kaart	Wandkaart 1670	/	Daenen (1989); overgenomen uit Vandegehuchte 2011, Deel 4, IC1	/	/
10	Kaart	Historische kaart	Kasteel en aanhorigheden 1720	/	RAH, Fonds Alden Biezen, Heerlijkheid Diepenbeek, nr. 3753; overgenomen uit Vandegehuchte 2011, Deel 4, IC2	/	/
11	Kaart	Historische kaart	Ferrariskaart (1771-1778)	1.1500	Digitaal (Qgis/Geopunt)	10/02/2020	/
12	Kaart	Historische kaart	Bonniverkaart 1815-1830	/	overgenomen uit Vandegehuchte 2011, Deel 4, IC4	/	/
13	Kaart	Historische kaart	Prim. Kadasterplan ca. 1830	/	overgenomen uit Vandegehuchte 2011, Deel 4, IC21	/	/
14	Kaart	Historische kaart	Atlas de buurtwegen (1841)	1.1500	Digitaal (Qgis/Geopunt)	10/02/2020	/
15	Tekening	Ets	Tekening van De Corswarem (1ste helft 19de eeuw?)	/	overgenomen uit Vandegehuchte 2011, Deel 4, IC5	/	/
16	Tekening	Ets	Tekening van Schaepkens, 1865	/	overgenomen uit Vandegehuchte 2011, Deel 4, IC8	/	/
17	Kaart	Historische kaart	Topografische kaart Vandermaelen (1846-1854)	1.5000	Digitaal (Qgis/Geopunt)	10/02/2020	/
18	Schets	Mutatieschets	Kadaster 1906	/	overgenomen uit Vandegehuchte 2011, Deel 4, IC24	/	/
19	Schets	Mutatieschets	Kadaster 1925	/	overgenomen uit Vandegehuchte 2011, Deel 4, IC28	/	/
20	Plan	Centraal archeologische inventaris	Locaties en gebeurtenissen	1.5000	Digitaal (Qgis/Geopunt)	10/02/2020	/
21	Plan	Overzichtsplan	BT	/	Digitaal (initiatiefnemer)	/	Bijlage 4
22	Plan	Overzichtsplan	OT	/	Digitaal (initiatiefnemer)	/	Bijlage 4
23	Plan	Overzichtsplan	OT, snede	/	Digitaal (initiatiefnemer)	/	Bijlage 4
24	Foto	Werkfoto	Aanleg PR1	/	Digitaal (Aron bv)	24/03/2020	/
25	Foto	Overzichtsfoto	Drone WP	/	Digitaal (Aron bv)	31/03/2020	/
26	Foto	Orthofoto	Meest recente situatie met aanduiding VL1, profielen en sporen	1.250	Digitaal (Qgis/Geopunt)	6/05/2020	/
27	Foto	Profielfoto	PR1	/	Digitaal (Aron bv)	24/03/2020	/
28	Foto	Profielfoto	PR2	/	Digitaal (Aron bv)	24/03/2020	/
29	Foto	Profielfoto	PR2	/	Digitaal (Aron bv)	24/03/2020	/
30	Plan	Overzichtsplan	Sporenplan op BT	1.100	Digitaal (CAD)	6/05/2020	Bijlage 6
31	Foto	Overzichtsfoto	Drone WP1 met aanduiding sporen	/	Digitaal (Aron bv)	31/03/2020	/
32	Foto	Overzichtsfoto	VL1	/	Digitaal (Aron bv)	26/03/2020	/
33	Foto	Detailfoto	S5	/	Digitaal (Aron bv)	26/03/2020	/

34-35	Foto	Detailfoto	S6	/	Digitaal (Aron bv)	27/03/2021	/
36	Foto	Detailfoto	S5	/	Digitaal (Aron bv)	27/03/2021	/
37	Foto	Profielfoto	PR8, S15 en S8	/	Digitaal (Aron bv)	24/03/2020	/
38	Foto	Detailfoto	S9-S10	/	Digitaal (Aron bv)	31/03/2021	/
39	Foto	Detailfoto	PR4, S12-S14	/	Digitaal (Aron bv)	31/03/2021	/
40	Foto	Detailfoto	S11-S13	/	Digitaal (Aron bv)	31/03/2021	/
41	Foto	Detailfoto	S14	/	Digitaal (Aron bv)	31/03/2021	/
42-43	Foto	Vondstfoto	S3	/	Digitaal (Aron bv)	13/07/2021	/
44	Tekening	Ets	Tekening van De Corswarem (1ste helft 19de eeuw?)	/	overgenomen uit Vandegehuchte 2011, Deel 4, IC5	/	/
45	Kaart	Historische kaart	Prim. Kadasterplan ca. 1830	/	overgenomen uit Vandegehuchte 2011, Deel 4, IC21	/	/
46	Tekening	Gravure	Gravure van Vasseur uit 1870-1878	/	Emile De Damseaux,, La Belgique Pittoresque – Les Chateaux (1875)	/	/
47	Plan	Overzichtsplan	Behoud in situ	/	Digitaal (Aron bv)	13/05/2021	/

ARCHITECTENBUREAU
Michel Janssen

— project — blad
KASTEEL VAN DIEPENBEEK 1a

BESTAANDE TOESTAND
Inplantingsplan

— teken — wijzigingen — datum
UITVOERING 05-10-2017

— schaal —
1 : 200

geïmagineerd door Pascal Haenen en Katrien Bollen

— provincie — gemeente — ligging — sectie
Limburg 3590 Diepenbeek Stationsstraat 25
Diepenbeek/ Afd.1 / Sectie B/ nrs. 672s, 701z, 672g, 671c, 663b, 668f, 664b, 657b

— opdrachtgever —
Dhr. en Mevr. Émile en Marianne Jageneau-Bracke
Stationsstraat 25
3590 Diepenbeek

de architecten aanvaarden de verantwoordelijkheid indien niet afgeleid wordt volgens de plannen van de bouwvergunning

— de architect — de bouwheer — de aanvrager

18de Oudegracht 1 bus 5
3700 Tongeren
T / 012 23 37 88
info@micheljanssen.be
www.micheljanssen.be

VROEGERE
TOEGANG
TOT SITE

LEGENDE

GRIND
KASSEIEN
WATER

Gracht
Zachte berm
Wegdek
Tussenberm
Fietspad

HUDIGE
TOEGANG
TOT SITE

Stationsstraat

Beoogden met draad en haag

Haag en draadafsluiting

129.90

19.93

68.05

park

park

Taxushaag en draadafsluiting

58.05

59.65

12.95

19.70

Beoogden met draad en haag

132.47

Dennen op 1m50 van muur in beschutten

42.33

park

gedempte slotgracht
(sedert 1925)

NEERHOF

slotgracht

stallen (nu
woonst)

Houten beschot

gedempte slotgracht
(sedert 1906)

ZW-gevel

NW-gevel

westvleugel

kasteel

oostvleugel

NO-gevel

koer

OPPERHOF

donjon

slotgracht

bestaande beschoeling vijver

brug

bestaande beschoeling vijver

slotgracht

bestaande beschoeling vijver

BESTAANDE BRUG

parkeerplaats

BESTAANDE INRIT

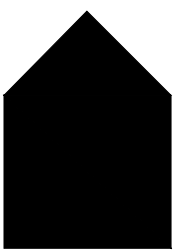
9.79

6.00

2.60

2.50

1.00

ARCHITECTENBUREAU
Michel Janssen

— project — blad
KASTEEL VAN DIEPENBEEK 1b

NIEUWE TOESTAND
Inplantingsplan

— index — tekening — datum
UITVOERING 05-10-2017

— schaal
1 : 200

geïnterd door Pascal Haeck en Katrijn Bollen

— provincie Limburg
— gemeente 3590 Diepenbeek
— ligging Stationstraat 25
— sectie Diepenbeek/ Afd. 1 / Sectie B/ nrs. 672s, 701z, 672g, 671c, 663b, 668f, 664b, 657b
— opdrachtgever Dhr. en Mevr. Émile en Marianne Jageneau-Bracke
Stationstraat 25
3590 Diepenbeek

de architecten verzoeken schied verantwoordelijkheid indien niet geheel wordt voldaan de plannen van de bouwvergunning

18de Oudegracht 1 bus 5
3100 Tongeren
T / 012 23 37 88
info@micheljanssen.be
www.micheljanssen.be

— de architect — de bouwheer — de aanvrager

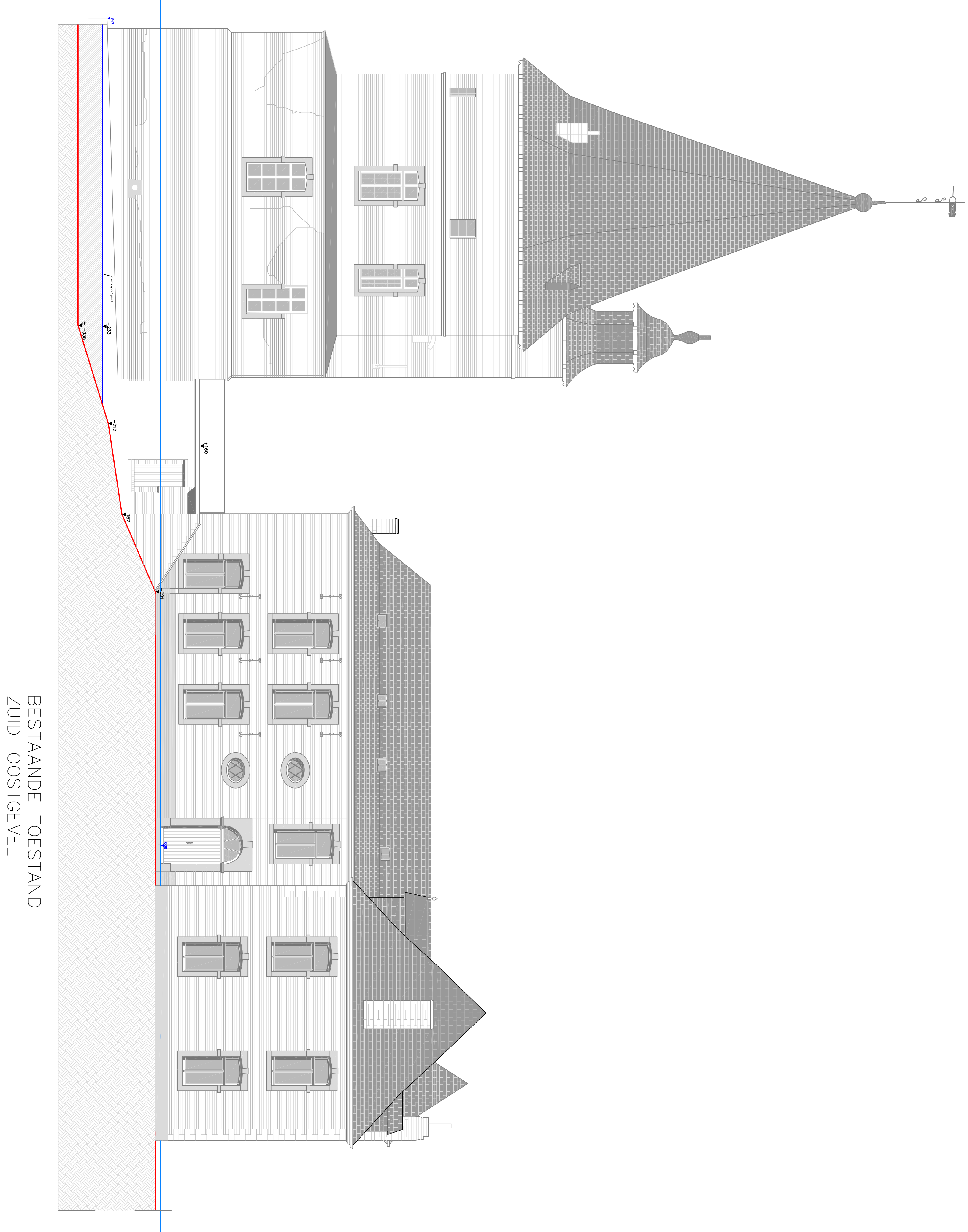
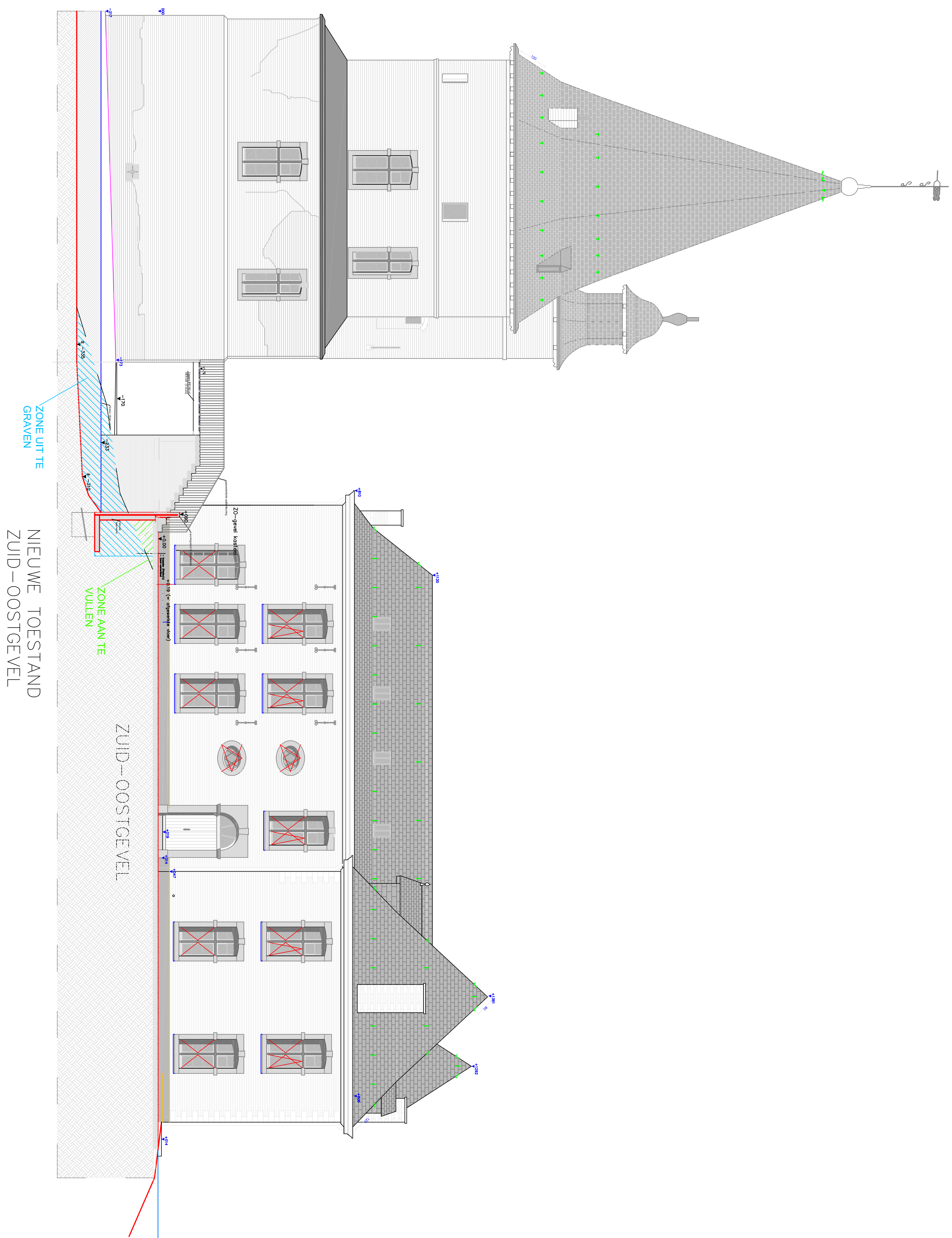
LEGENDE

GRIND

KASSEIEN

WATER

223741

178645

223741

178398

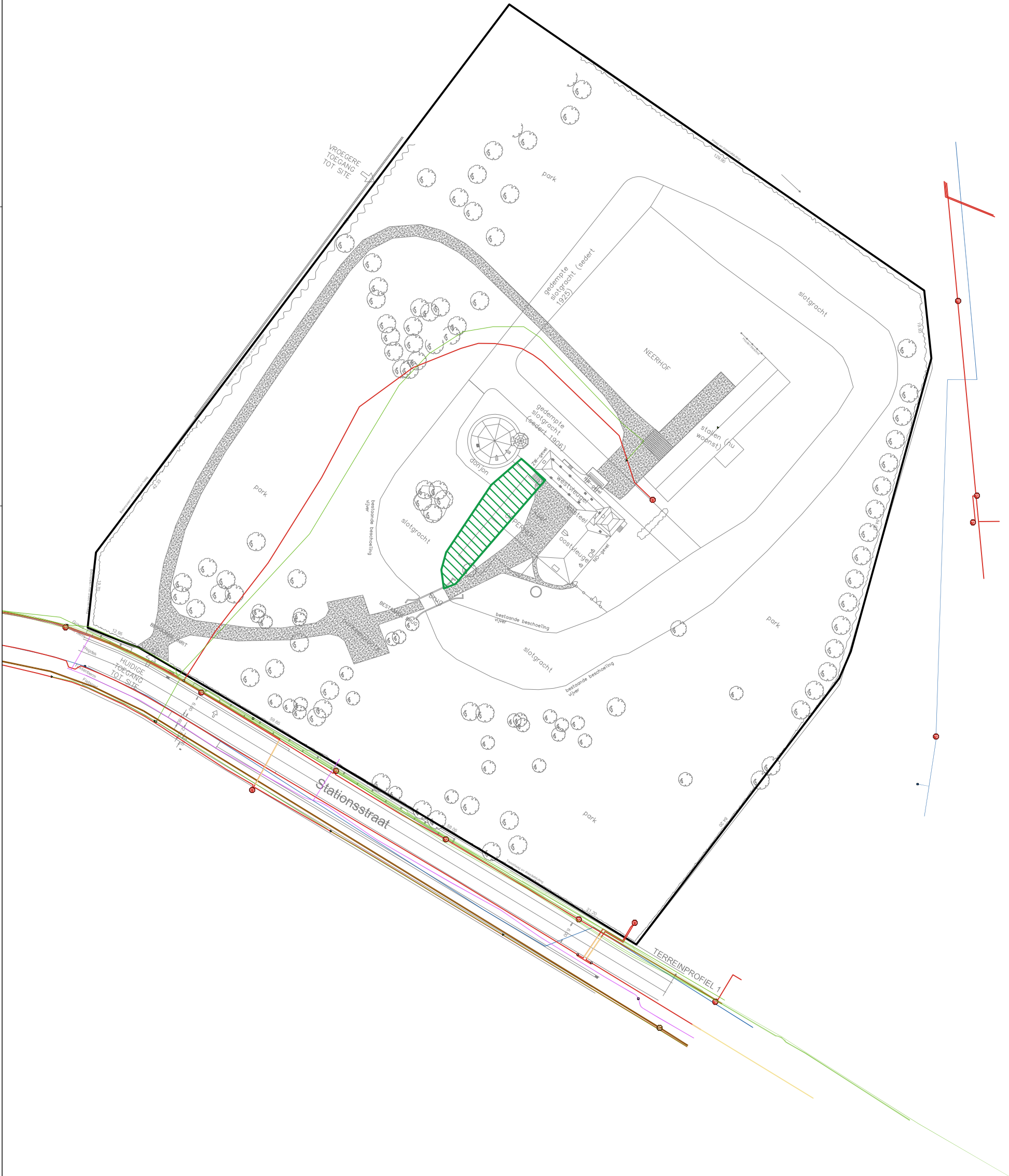

2020B97
DI-20-ST
Diepenbeek -
Kasteel

Onderwerp
Opgravingsplan op bestaande toestand
Schaal
1 : 1000

Datum
Februari 2020

Legende
Projectgebied
Nutstleidingen
Zone archeologische
opgraving

224136

178645

224136

178398

223741

178645

223741

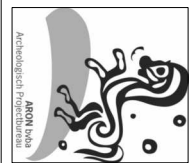
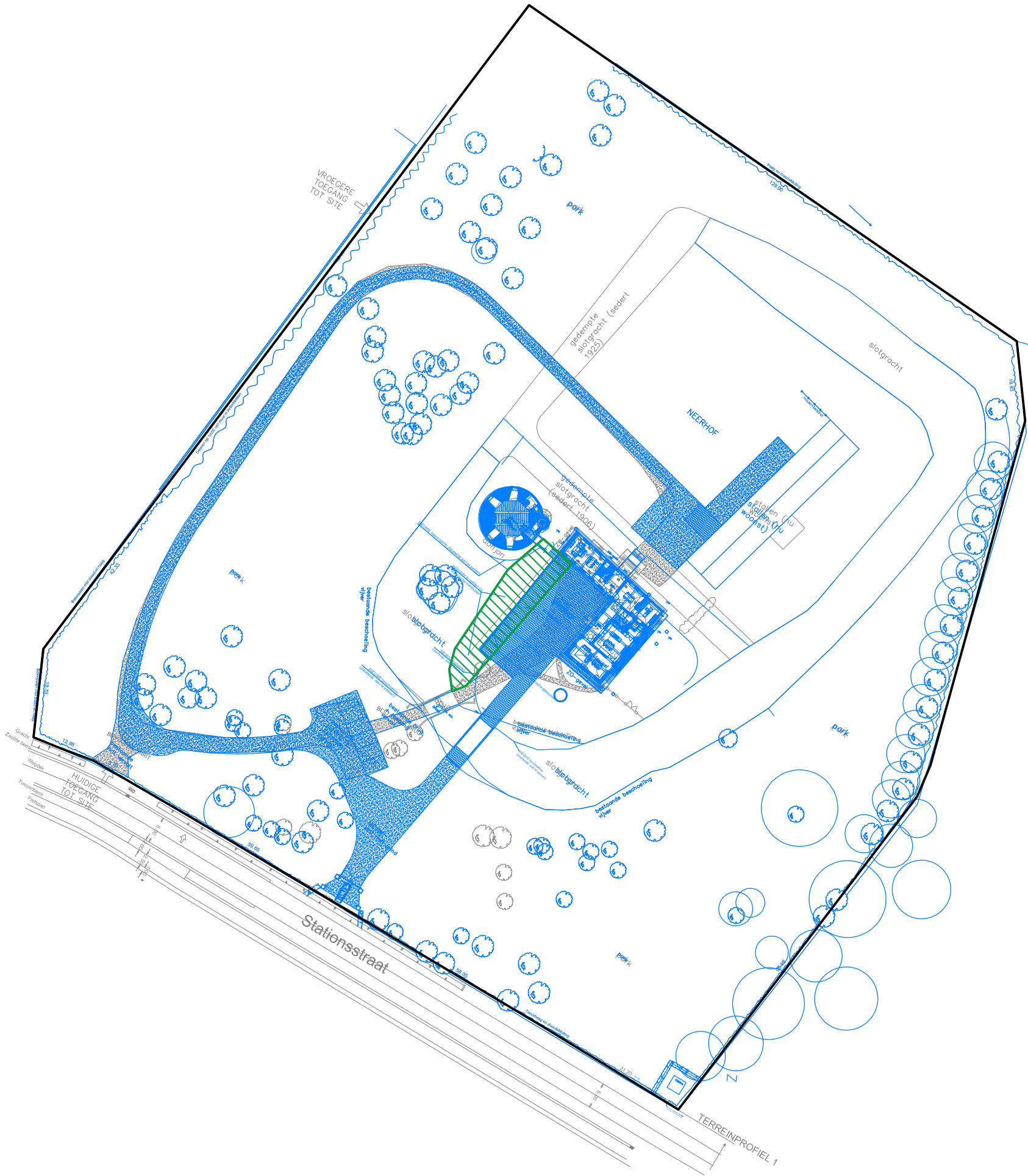
178398

224136

178645

224136

178398

2020B97
DI-20-ST
Diepenbeek -
Kasteel

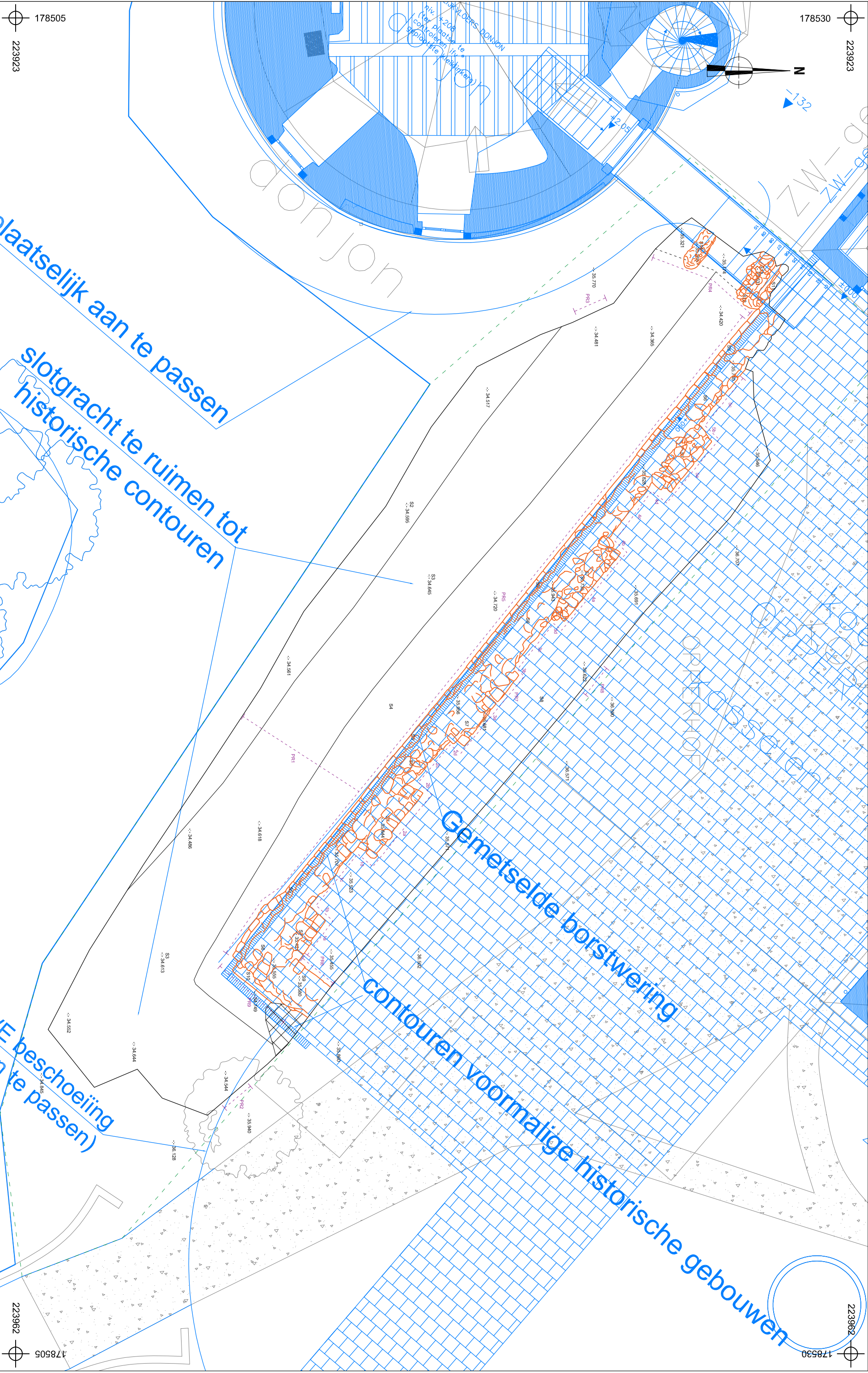
Onderwerp
Opgravingsplan op ontworpen toestand
Schaal
1 : 1000

Datum
Februari 2020

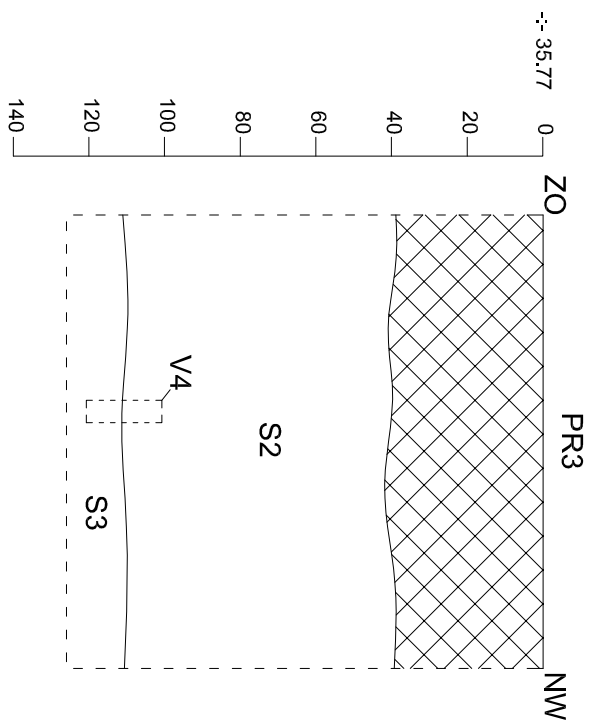
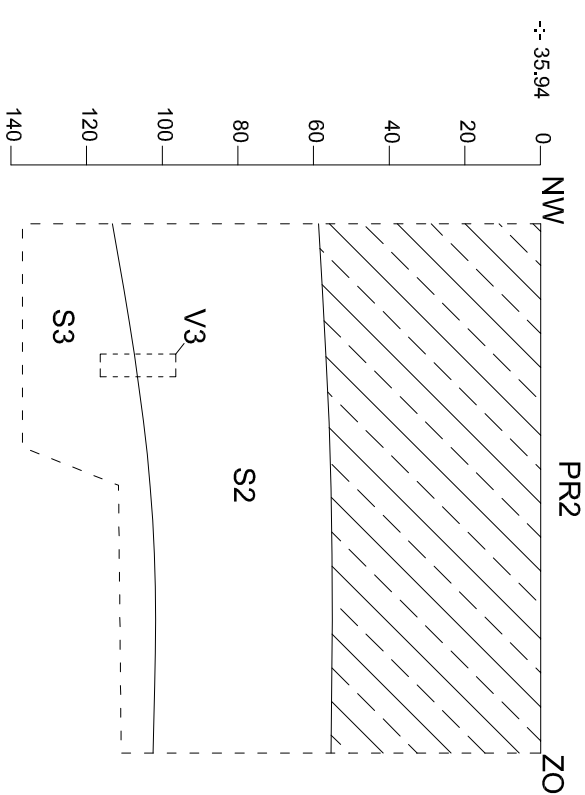
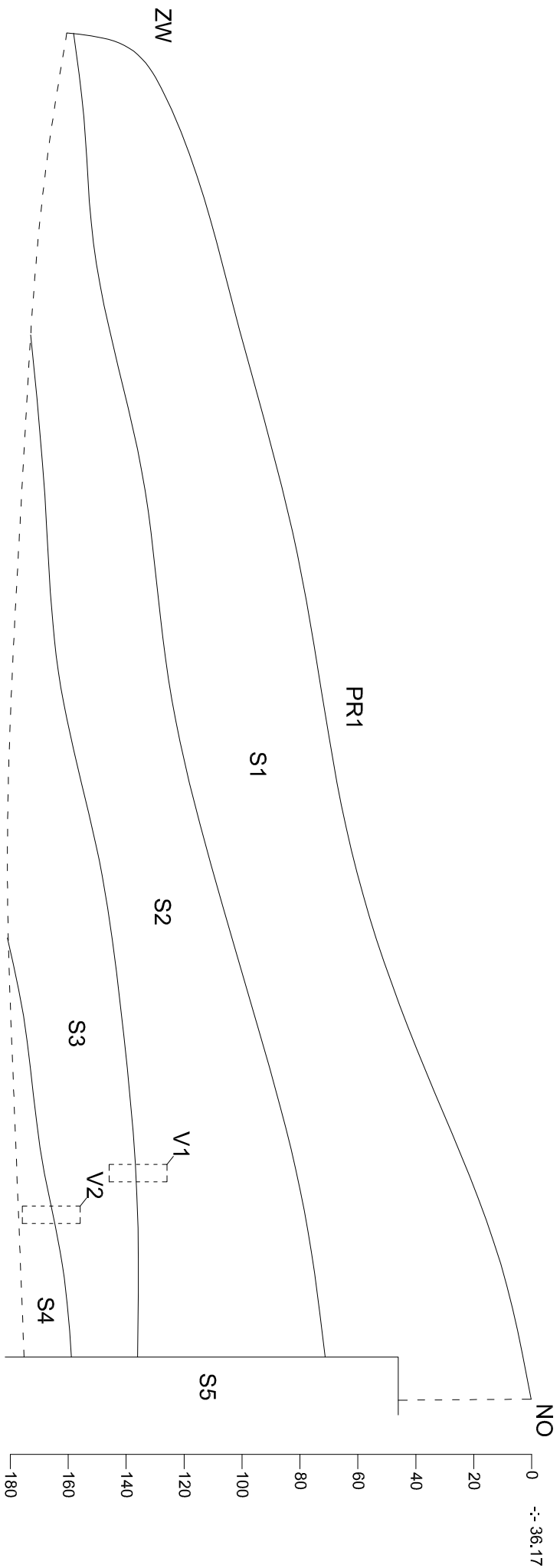
Legende
Projectgebied
Ontwerp
Zone archeologische
opgraving

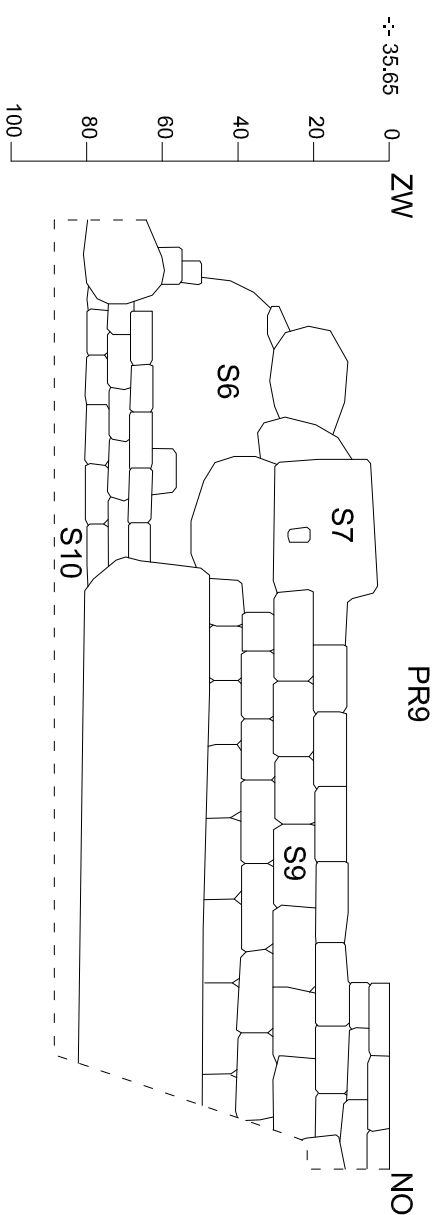
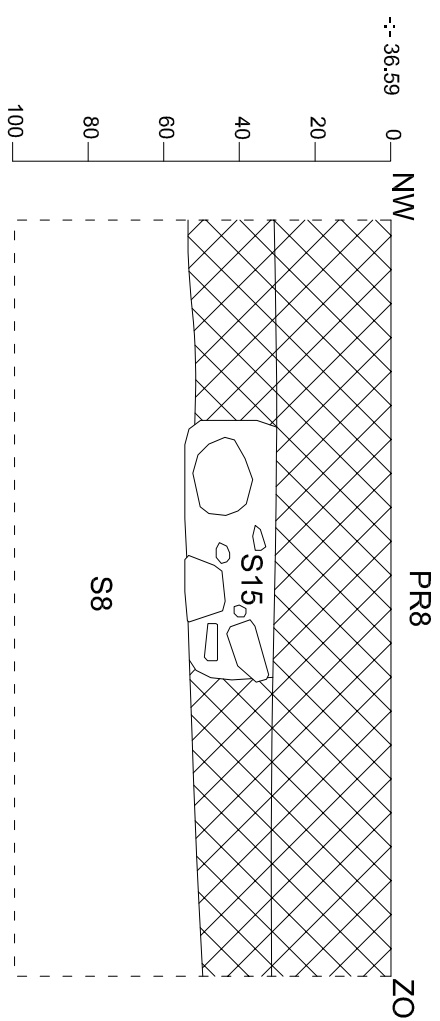
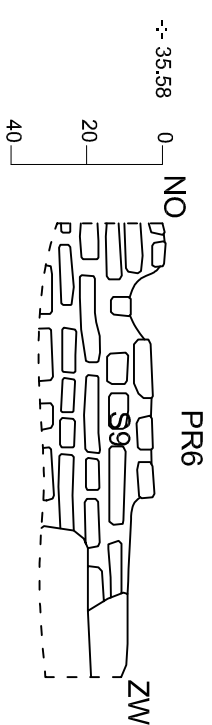
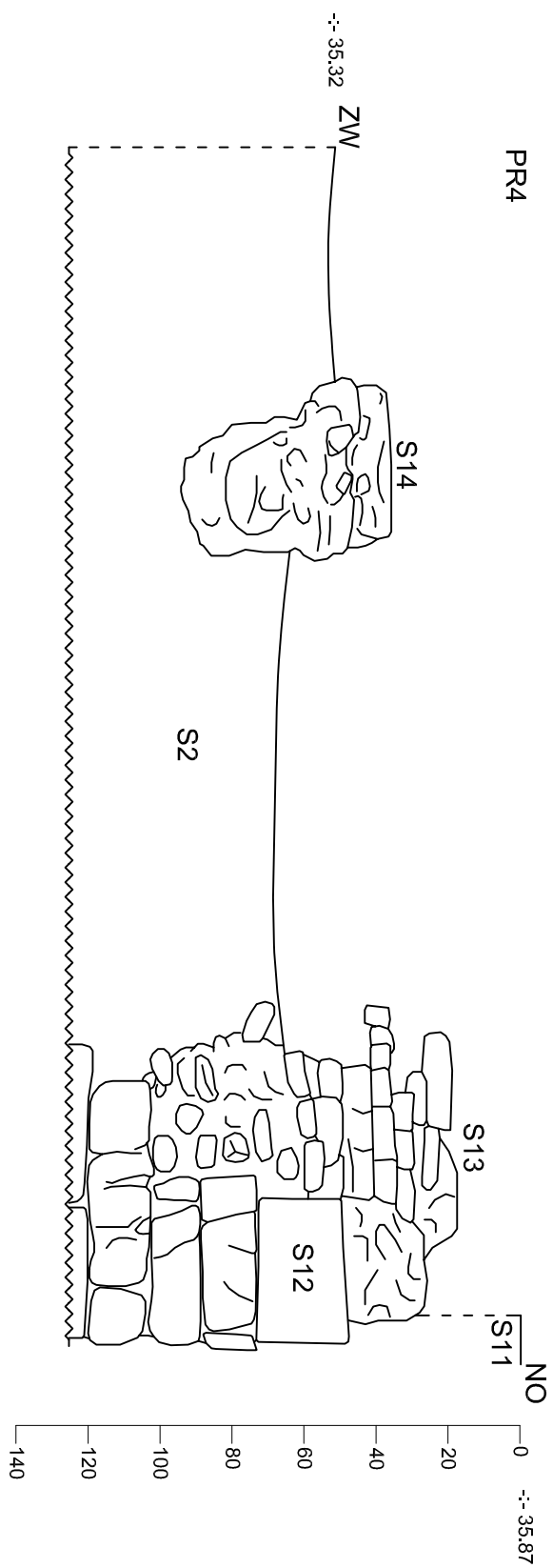
 ARON bvba Archaeologisch Projectbureau	2020C256 DI-20-KA		Onderwerp	Datum		Legende			
	Diepenbeek - Kasteel	Opgravingsplan op bestaande toestand	April 2020		 Projectgebied	S1	Spoornummer	 Verstoring	 Steenbouw
Schaal 1 : 100		 0 5 m		 Zone archeologische opgraving	V1	Vondstnummer	 Profiel		
		 Spoorcontouren		-- 34.508	Absolute hoogte (in m TAW)	 Niveauverschil			

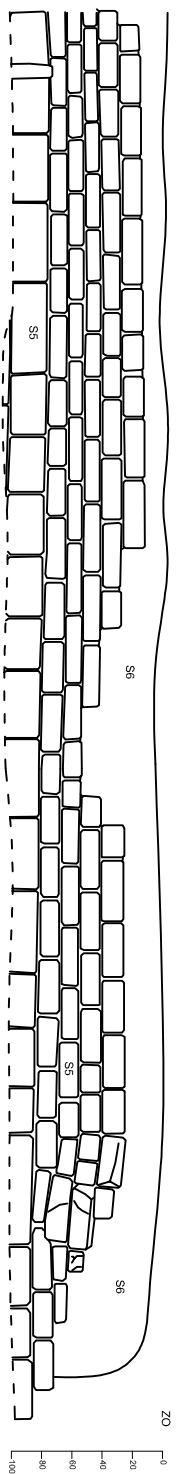
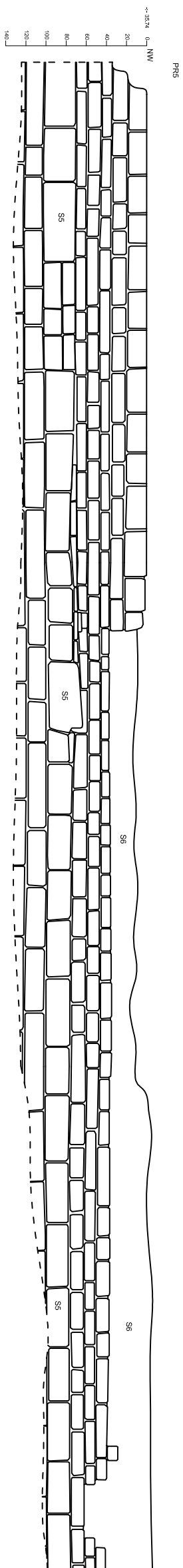
		2020C256 DI-20-KA		Onderwerp		Datum		Legende							
Diepenbeek - Kasteel		Opgravingsplan op ontworpen toestand		April 2020		 Projectgebied		S1		Spoornummer		 Verstoring		 Steenbouw	
Schaal 1 : 100		 05 m				 Zone archeologische opgraving		V1		Vondstnummer		 Profiel		 Ontwerp	
						 Spoorcontouren		-:- 34.508		Absolute hoogte (in m TAW)		 Niveaueverschil			

 Aardvark Architectural Engineering	Onderwerp		Datum		Legende			
	2020C256 DI-20-KA		Profielen		April 2020			Ophoging
	Diepenbeek - Kasteel		Schaal 1 : 20					Verstoring
								-:- 35,16 Hoogte TAW

2020C256 DI-20-KA	Onderwerp	Datum	Legende						
	Profielen		April 2020						
	Diepenbeek - Kasteel	Schaal 1 : 20			Rand coupe	PR1	Profielnummer	V1	Vondstnummer
-:- 35,00				Absolute hoogte (in m TAW)	S1	Spoornummer	V1M	Monsternummer	
				Verstoring	1	Laagnummer			

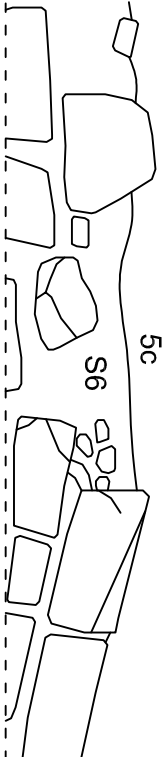
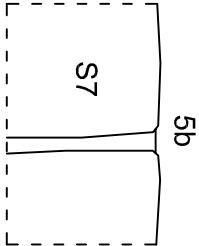
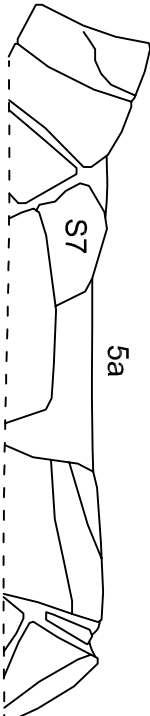
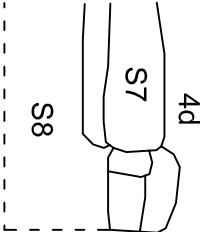
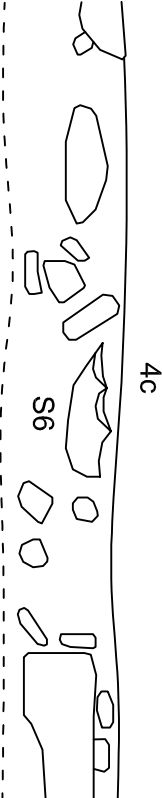
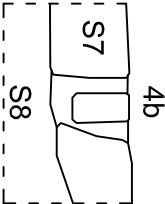
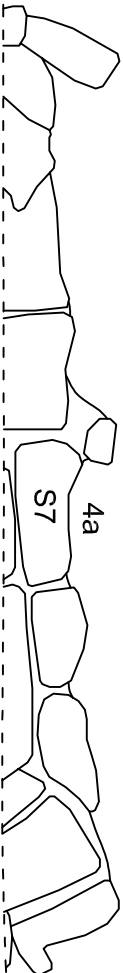
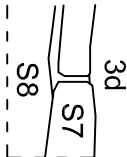
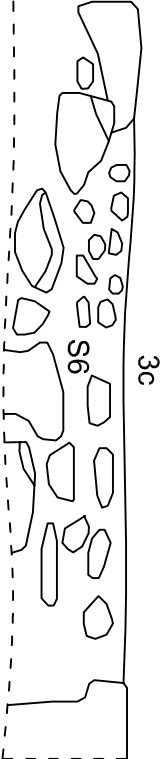
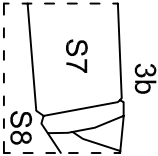
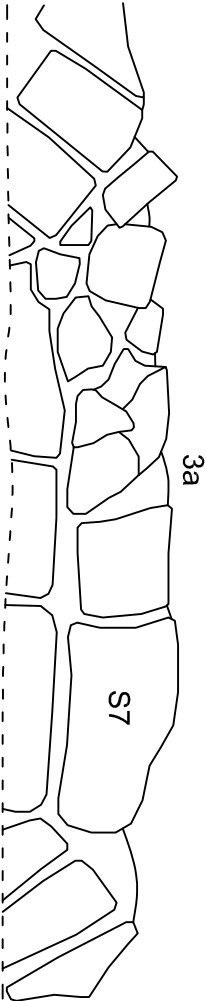
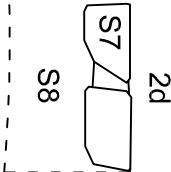
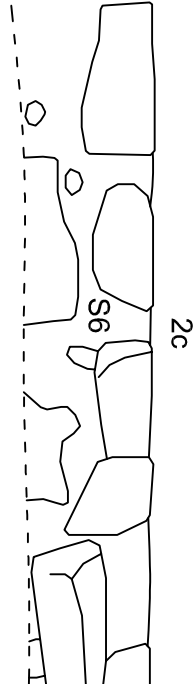
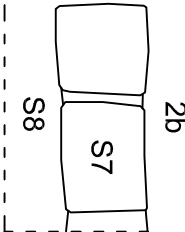
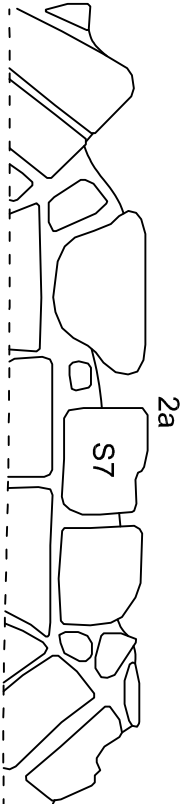
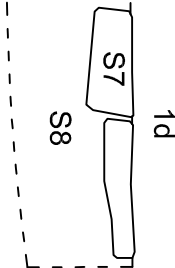
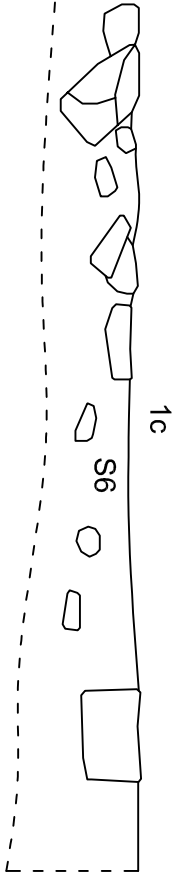
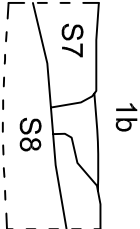
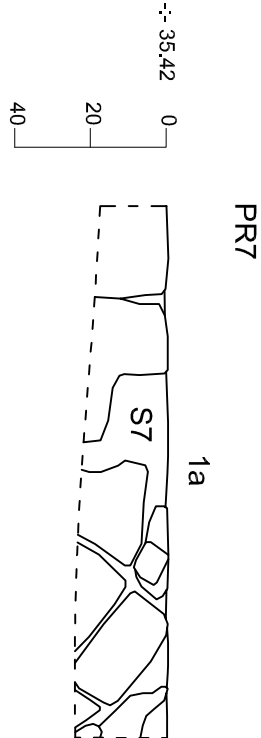
 2020C256 DI-20-KA	Orderwerp	Datum	Legende							
	Profielen		April 2020							
	Schaal	0 2,5 m		--- 35,00		Rand coupe	PR1	Profielnummer	V1	Vondstnummer
	Diepenbeek - Kasteel	1 : 50			Absolute hoogte (in m TAW)	S1	Spoornummer	V1M	Monsternummer	
				Versterking	1	Laagnummer				

ZO-NW

NO-ZW

ZO-NW

ZW-NO

2020C256
DI-20-KA
Diepenbeek -
Kasteel

Onderwerp

Datum

Legende

--- Rand coupe
--- Absolute hoogte
(in m TAW)
--- Versterking

PR1 Profielnummer
S1 Spoornummer
1 Laagnummer

V1 Vondstnummer
V1M Monsternummer

BIJLAGE 8: HET ASSESSMENTRAPPORT

1. Het assessment van de sporen

Bij de archeologische werfbegeleiding van de graafwerken werden in totaal 15 sporen aangetroffen. Het betrof 5 lagen, 8 muren, een funderingssteen en een vloer. Alle sporen kunnen als (post)-middeleeuws worden beschouwd.

De aangetroffen sporen kunnen concreet meer informatie bieden betreffende de bebouwingshistoriek binnen het kasteeldomein, evenals de aard en de opbouw van een aantal constructies en de gebruikte grondstoffen en technieken. De bebouwingshistoriek kan bestudeerd worden in het kader van beschikbare kaarten en iconografische bronnen waarvan de accuraatheid nader onderzocht kan worden. Het gebruikte bouwmateriaal evenals ander vondstmateriaal (infra) kan op termijn een licht werpen op contacten tussen Diepenbeek en omliggende regio's (vb. Maastricht).

2. Het assessment van de vondsten

De aangetroffen vondsten worden in wat volgt niet per spoor of spoorcombinatie behandeld, maar op het niveau van de archeologische site op zich (DI-20-STAO / 2020C256). De structuur van dit rapport volgt de indeling zoals opgenomen in hoofdstuk 22.3.2 van de Code Goede Praktijk: Assessment van vondsten.

2.2.1 Terreinmethodiek en omgevingsfactoren

Alle vondsten werden met de hand ingezameld bij een vlakdekkende opgraving waarbij één vlak werd aangelegd. Er werden 21 vondstnummers uitgeschreven (inclusief stalen).

Het overgrote deel van de vondsten is afkomstig uit S3, de demping van de voormalige slotgracht. Hierin bevonden zich uitsluitend post-middeleeuwse vondsten. Er lijkt wel een oudere component aanwezig bij het materiaal, maar anderzijds is er in deze context ook industrieel wit aardewerk aanwezig, dat op basis van het baksel pas na 1800 te dateren is. Mogelijk is hier een onderscheid tussen aardewerk dat in de slotgracht is beland op het moment dat deze nog in gebruik was, en het aardewerk dat deze werd gedumpt toen deze werd dichtgegooid.

2.2.2 Assessment van het aardewerk

Natasja De Winter

2.2.2.1 Methoden en technieken

Al het ingezamelde aardewerk werd gewassen, gedroogd in open containers in een verwarmde ruimte, en verpakt per vondstnummer. De zakjes werden voorzien van een watervast vondstlabel.

2.2.2.2 Inventaris

Er werden slechts enkele tientallen fragmenten aardewerk ingezameld bij de opgraving. Aangezien het om een heel beperkte hoeveelheid aardewerk ging, werd besloten om al het aardewerk uit de opgraving aan verdere analyse te onderwerpen, om de aangetroffen sporen op die manier beter te kunnen dateren.

Het gaat uitsluitend om laat- tot postmiddeleeuws aardewerk dat werd ingezameld uit vier verschillende contexten.

2.2.2.3 Conservatieproblematiek

De bewaringstoestand van de scherven is over het algemeen goed. Er is geen preventieve of stabiliserende conservatie nodig voor deze materiaalgroep. Er zijn geen scherven die kunnen verlijmd worden.

2.2.2.4 Potentieel op kenniswinst

Gezien het om een erg beperkte hoeveelheid gaat, biedt het aardewerk enkel potentieel voor datering van de site en de contexten.

2.2.2.5 Verdere analyse

Het aardewerk wordt per vondstnummer ingedeeld naar soort, baksel, vorm, type en versiering. Binnen elke groep die op deze manier ontstaat, zal het aardewerk tot op bakselniveau beschreven worden en het aantal fragmenten (R=Rand, W=Wand, B=Bodem, O=Overig) geteld. De determinatie van de baksels gebeurt enkel op basis van de macroscopische kenmerken van de fragmenten

2.2.3 Assessment van het dierlijk bot

2.2.3.1 Methoden en technieken

Het dierlijk botmateriaal werd gescheiden van de overige materiaalcategorieën. Vervolgens werden de zakjes met botmateriaal uitgesteld in een grote ruimte en werd een snelle visuele inspectie van het botmateriaal uitgevoerd. Per vondstnummer werd het aantal fragmenten geteld en in de vondstenlijst genoteerd. De aanwezige taxa en opvallendheden werden, voor zover dit kon vastgesteld worden, genoteerd in het veld 'Opmerkingen'.

2.2.3.2 Inventaris

Uit de grachtvulling S3 werd 1 vondstnummer dierlijk bot ingezameld. Het betreft twee onderkaken van een rund. Meer uitspraken kunnen op basis van het geringe vondstmateriaal niet gedaan worden. Menselijk botmateriaal is niet aanwezig.

2.2.3.3 Conservatieproblematiek

Het bot is over het algemeen vrij goed bewaard. Er zijn geen conserverende ingrepen nodig. Het bot is verpakt in gripzakken, die op hun beurt in zuurvrije kartonnen dozen zitten.

2.2.3.4 Potentieel op kenniswinst

Het dierlijk bot kan doorgaans een beeld geven van de vleesconsumptie en ander gebruik van dieren in de verschillende bewoningsperioden. Hier gaat het echter om zo'n beperkte aantallen dat verder onderzoek geen kenniswinst kan bieden.

Op zich bieden alle dierlijke vondsten de mogelijkheid tot absolute datering (radiokoolstofdatering), hierbij moet echter afgewogen worden of de daarmee bereikte precisie en nauwkeurigheid een meerwaarde bieden tegenover de archeologische, contextuele gegevens.

2.2.3.5 Verdere analyse

Omwille van de aanwezigheid van slechts twee botfragmenten zal er geen verdere analyse op het dierlijk botmateriaal plaatsvinden. De fragmenten werden dus enkel geregistreerd in de vondstendatabank.

2.2.4. Assessment van het metaal

2.2.4.1 Methoden en technieken

De metaalvondsten werden individueel bekeken en beschreven in de vondstendatabank. Er werd ook een inschatting gemaakt van de bewaringstoestand van het object.

2.2.4.2 Inventaris

In de grachtvulling werden twee metaalvondsten gedaan. Het betrof een metaalslak en een hendel.

2.2.4.3 Conservatieproblematiek

De metalen voorwerpen zijn sterk gecorrodeerd maar kunnen op basis van hun vorm nog altijd ingedeeld worden naar type. Er zijn geen bijzondere vondsten gedaan in het ensemble. Daarnaast gaan de metaalvondsten ook niet achteruit in de huidige condities, vermits deze goed bewaard worden. Op basis hiervan werd besloten de voorwerpen niet verder te reinigen of te conserveren. Alle metalen voorwerpen zullen na studie bewaard worden in luchtdichte dozen met silicagel om verdere degradatie te vermijden.

2.2.4.4 Potentieel op kenniswinst

Het potentieel op kenniswinst van de metalen voorwerpen is laag te noemen. De gevonden metalen voorwerpen worden ingevoerd in de vondstendatabank en gedetermineerd tot op typeniveau.

2.2.5 Assessment van de stalen

2.2.5.1 Methoden en technieken

De op het terrein genomen stalen werden na het beëindigen van het veldwerk opgenomen in de vondstendatabank.

2.2.5.2 Inventaris

Vier vondstnummers hebben betrekking op pollenstalen (V1M, V2M, V3M, V4M). Twee daarvan zijn afkomstig van het aangelegde dwarsprofiel op de gracht (PR1). De twee andere pollenstalen werden genomen uit PR2 en PR3, maar zijn ook afkomstig van de grachtvulling (S3).

Uit iedere laag, die ingetekend werd bij het aangelegde dwarsprofiel op de gracht (PR1) werd eveneens een bulkstaal genomen (V5M, V6M, V7M en V8M). De overige zeven vondstnummers werden uitgeschreven aan mortelstalen, want van elke muur werd conform het programma van maatregelen drie mortelstalen ingezameld (V14M t.e.m. V20M van S5, S6, S7, S9, S13, S14 en S15).

2.2.5.3 Conservatieproblematiek

Er is geen preventieve of stabiliserende conservatie nodig voor deze materiaalgroep.

2.2.5.4 Potentieel op kenniswinst

De pollenstalen zullen niet verzonden worden voor waardering.

Overzicht

DI-20-KA OVERZI: 5 foto's

Werkput

Profielen

DI-20-KA WP1 PR1: 10 foto's
DI-20-KA WP1 PR2: 5 foto's
DI-20-KA WP1 PR3: 5 foto's
DI-20-KA WP1 PR4: 2 foto's
DI-20-KA WP1 PR5: 11 foto's
DI-20-KA WP1 PR6: 3 foto's
DI-20-KA WP1 PR7: 30 foto's
DI-20-KA WP1 PR8: 3 foto's
DI-20-KA WP1 PR9: 3 foto's

Vlak

DI-20-KA WP1 VL1: 43 foto's

Sporen

DI-20-KA SL1 VL1 S5: 5 foto's + 11 foto's
DI-20-KA SL1 VL1 S6: 2 foto's + 25 foto's
DI-20-KA SL1 VL1 S7: 5 foto's + 48 foto's
DI-20-KA SL1 VL1 S8: 6 foto's
DI-20-KA SL1 VL1 S9: 9 foto's
DI-20-KA SL1 VL1 S10: 3 foto's
DI-20-KA SL1 VL1 S11: 3 foto's
DI-20-KA SL1 VL1 S12: 3 foto's
DI-20-KA SL1 VL1 S13: 5 foto's
DI-20-KA SL1 VL1 S14: 3 foto's
DI-20-KA SL1 VL1 S15: 3 foto's

Spstructuren

DI-20-KA WP1 VL1 S5 S6 S7: 3 foto's
DI-20-KA WP1 VL1 S5 S12: 1 foto
DI-20-KA WP1 VL1 S11 S12 S13: 2 foto's

Drone

DI-20-KA_dronel: 22 foto's

SP	Laag	WP	Vlak	Coupe	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Aard	Bio turbatie	Oriëntatie	Aflijning	Begin	Einde	Relaties	Registratie datum	Foto nummer	Identificatie coupe
1	1	1	PR1	Ja	Laag	Ophogingslaag	/	D: 0,5 m	DOGR	Zale + Wo (v) + KaMo (w) + Sp. Ba (w)	homogeen	w	/	Vaag	MIDP	MIDP	Jonger dan S2	24/03/2020	DI-20-KA WP1 PR1	PR1
2	1	1	PR1	Ja	Laag	Ophogingslaag	/	D: 0,6 m	DOBRGR	Zale + Ba (v) + Wo (m) + Lei (m) + Sp. Me (w) + Kz (w)	homogeen	w	/	Vaag	MIDP	MIDP	Jonger dan S3	24/03/2020	DI-20-KA WP1 PR1	PR1
3	1	1	PR1	Ja	Laag	Gedempte vulling vijver	/	D: 0,25 m	ZW	Zale + Me (m) + Ho (m) + Sp. Ba (w) + Lei (w) + Aw (w)	homogeen	w	/	Duidelijk	MIDP	MIDP	Jonger dan S4	24/03/2020	DI-20-KA WP1 PR1	PR1
4	1	1	PR1	Ja	Insteeek	Insteeek van muur S5. Die muur is gedocumenteerd in de 18de eeuw	/	D: 0,15 m	GR	Zale + Me (m) + Lei (w)	homogeen	w	NW-ZO	Duidelijk	MIDP	MIDP	Ouder dan S1-3	24/03/2020	DI-20-KA WP1 PR1	PR1
5	1	1	1	Nee	Muur	Buitenkant muur: muur bestaat uit Maastrichtersteen met een blauwe natuursteen fundering. De onderste rij Maastrichterstenen zijn ruwer, de bovenste zijn meer afgewerkt. De onderste mergelsteen bevat ook roze kalkmortel. Voor opbouw zie PR5	Langwerpig	NaSt: 0,28/0,48 x 0,16 x 0,26 m; Me: 0,12x0,16x0,26	WIGE + BLGR	Me (zv) + NaSt (v) + KaMo (m)	homogeen	/	NW-ZO	Duidelijk	/	19 ^{de} eeuw?	/	31/03/2020	DI-20-KA WP1 PR5	/
6	1	1	1	Nee	Muur	Binnenkant muur. Baksteenmuur, opgevuld met herwerkte Maastrichtersteen en silex (soms ijzerzandsteen). Bakstenen in verschillende formaten en kleuren,	Langwerpig	Ba: 0,2 x 0,13 x 0,08 m	OR+ROOR	Ba (v) + KaMo (v) + Si (w) + Me (m) + FeZaSt (w)	heterogeen	/	NW-ZO	Duidelijk	/	19 ^{de} eeuw?	/	31/03/2020	DI-20-KA WP1 S6	/
7	1	1	1	Nee	Muur	Mergelmuur aan de binnenkant van de gehele muurstructuur. De kern bestaat uit silex, ijzerzandsteen, baksteen en natuursteen. Op de hoeken staan Maastrichterstenen gebruikt als hoeken van	Langwerpig	/	WIGE + ORRO + GR	Me (v) + Si (m) + Ba (w) + NaSt (w) + FeZaSt (w) + KaMo (m) + Lei (m)	heterogeen	/	NW-ZO	Duidelijk	/	19 ^{de} eeuw?	/	31/03/2020	DI-20-KA WP1 S7	/

						rondbogen om de druk op te vangen. S7 is tegen S6 aangebouwd.														
8	1	1	1	Nee	Laag	Vulling tussen muur S5-S7 en de rand van de WP.	/	/	BEI + VLGRBR + BRGE + VLBGR	Le + Sp. Ba (m) + Hk (m) + Sp. Sk (m) + Lei (m) + Me (m) + Wo (m)	heterogeen	/	/	Duidelijk	MIDP	MIDP	/	31/03/2020	DI-20-KA WP1 S8	/
9	1	1	PR9	Nee	Muur	Muur tegen S7 aangebouwd. Maakt deel uit van het vroegere neerhof, zoals zichtbaar op De Corswarem.	Langwerpig	Ba: 0,22 x 0,12 x 0,05; Me: 0,4 x 0,12 m	BROR+GR+GE+ORRO	Ba (v) + Si (m) + KaMo (m) + Me (m)	heterogeen	/	NO-ZW	Duidelijk	/	19 ^{de} eeuw?	/	31/03/2020	DI-20-KA WP1 S9	/
10	1	1	PR9	Nee	Fundering	Fundering van blauwgrijze natuursteen	Langwerpig	NaSt: 1,6m x 0,36 m	BLGR	NaSt (v)	homogeen	/	NO-ZW	Duidelijk	/	19 ^{de} eeuw?	/	31/03/2020	DI-20-KA WP1 S10	/
11	1	1	PR4	Nee	Vloer	Vloer aan de buitenzijde van het gebouw. Waarschijnlijk een verharding van de koer. Iets ten noorden was de koer doorbroken door een recent gegoten betonfundering.	Rechthoek	NaSt: 1,5m x 0,24m x 0,05 m	BLGR	NaSt (v) + Ba (v)	homogeen	/	NW-ZO	Duidelijk	/	19 ^{de} eeuw?	/	31/03/2020	DI-20-KA WP1 S11	/
12	1	1	PR4	Nee	Muur	Muur is tegen S5 gebouwd, maar heeft geen fundering uit natuursteen. Deze muur is slechts gedeeltelijk bewaard en is al grotendeels uitgebroken. We weten dankzij de tekening van de Corswarem hoe de volledige muur er uit zag.	Langwerpig	Me: 0,42 x 0,24 x 0,21 m	GEGR	Me (v)	homogeen	/	NO-ZW	Duidelijk	/	19 ^{de} eeuw?	/	31/03/2020	DI-20-KA WP1 S12	/
13	1	1	PR4	Nee	Muur	Aanzet brug	Onregelmatig	Ba: 0,22 x 0,12 x 0,6 m; Me: 0,31 x 0,24 x 0,07 m	GR+ORRO+GE	Ba (v) + Me (m) + KaMo (w) + Lei (m)	heterogeen	/	NO-ZW	Duidelijk	/	19 ^{de} eeuw?	/	31/03/2020	DI-20-KA WP1 S13	/
14	1	1	PR4	Nee	Muur	Zit niet in zijn oorspronkelijke positie en is dus waarschijnlijk een groot puinfragment van de uitgebroken brug (?)	Langwerpig	Ba: 0,22 x 0,08 x 0,06	RO+GR	/	heterogeen	/	NW-ZO	Duidelijk	/	19 ^{de} eeuw?	/	31/03/2020	DI-20-KA WP1 S14	/
15	1	1	PR8	Nee	Muur	Deels uitgebroken muur in PR9, te linken aan het gebouw (neerhof), dat zichtbaar	Langwerpig	/	GR+VLBROR+GE	Ba (m) + Me (m) + FeZaSt (m) + KaMo (v)	heterogeen	/	NO-ZW	Duidelijk	/	19 ^{de} eeuw?	Jonger dan S8	31/03/2020	DI-20-KA WP1 S15	/

V	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Plaats versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen	Volume staal
1	Ja	1	PR1	2	1	ORG	POLLEN	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	/	Nee	/	S2/S3	/
2	Ja	1	PR1	3	1	ORG	POLLEN	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	/	Nee	/	S3/S4	/
3	Ja	1	PR2	2	1	ORG	POLLEN	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	/	Nee	/	S2/S3	/
4	Ja	1	PR3	2	1	ORG	POLLEN	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	/	Nee	/	S2/S3	/
5	Ja	1	PR1	1	1	ORG	GROND	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	/	Nee	/	Monster uit laag	2L
6	Ja	1	PR1	2	1	ORG	GROND	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	/	Nee	/	Monster uit laag	2L
7	Ja	1	PR1	3	1	ORG	GROND	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	/	Nee	/	Monster uit laag	2L
8	Ja	1	PR1	4	1	ORG	GROND	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	/	Nee	/	Monster uit laag	2L
9	Nee	1	PR2	2	1	AW	FAI	/	Bord	/	/	0	0	1	0	1	Tinglazuur	/	/	Nee	/	Kobaltblauwe motieven. Schubben? Zou ook majolica kunnen zijn, mogelijk is achterzijde voorzien van loodglazuur. Beige baksel	/
9	Nee	1	PR2	2	1	AW	IND WIT	/	/	Tweede helft 18de eeuw	/	0	1	0	0	1	/	/	/	Nee	/	Kobaltblauwe versiering aan binnenzijde. Florale motieven	/
9	Nee	1	PR2	2	1	AW	IND WIT	/	/	Tweede helft 18de eeuw	/	0	0	1	0	1	/	/	/	Nee	/	Zwarte rand op standvoet, mogelijk eierdopje	/
9	Nee	1	PR2	2	1	AW	ROOD	/	/	/	/	1	0	0	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee	/	Glazuur enkel aan binnenzijde, open vorm, schotel of teil. Korte bandrand met zeer sterk geprononceerde onderlip	/
10	Nee	1	PR1	3	1	AW	ROOD	/	/	/	/	1	0	0	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee	/	Open vorm. Binnenkant volledig glazuur, buitenkant op rand. Naar buiten verdikte lip, lichte geul aan binnenzijde	/
10	Nee	1	PR1	3	1	AW	WIT	/	/	/	/	0	1	0	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee	/	Dikke scherf, geen Maaslands wit	/
11	Nee	1	1	3	1	BOT	DIER	/	/	/	/	0	0	0	0	2		/	/	Nee	/	Onderkaken rund	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	IND WIT	Bord	/	Tweede helft 18de eeuw	/	0	0	1	0	1		/	/	Nee	/	Vermoedelijk eerder 19de eeuw, zeer wit baksel. Er stond vermoedelijk een stempel op het bord, zwarte vlek, maar niet meer	/

																					leesbaar	
11	Nee	1	1	3	1	AW	IND WIT	/	/	Tweede helft 18de eeuw	/	0	4	0	0	4		/	/	Nee /	Vermoedelijk eerder 19de eeuw, zeer wit baksel	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	IND WIT	/	/	Tweede helft 18de eeuw	/	4	0	0	0	4		/	/	Nee /	Vermoedelijk eerder 19de eeuw, zeer wit baksel	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	IND WIT	/	/	Tweede helft 18de eeuw	/	1	1	0	0	1		/	/	Nee /	Oranje en blauwe lijnen en blaadjes. Geen drukdecor	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	IND WIT	Tas	/	Tweede helft 18de eeuw	/	0	0	0	1	1		/	/	Nee /	Vermoedelijk eerder 19de eeuw, zeer wit baksel	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	ROOD	/	/	/	/	0	3	0	0	3	Loodglazuur	/	/	Nee /	Glazuur enkel binnenzijde	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	ROOD	Teil	/	/	/	1	0	0	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee /	Puntige maar bescheiden onderlip, rond verdikte bovenlip	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	ROOD	Bord	/	/	/	1	0	0	0	1	Loodglazuur	Sliblijnen	/	Nee /	Rond verdikte rand, golvende sliblijnen op vlak, daaronder cm brede band, daaronder schuine strepen van rechtsboven naar linksonder	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	ROOD	/	/	/	/	1	0	0	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee /	Puntige maar bescheiden onderlip, naar buiten verdikte bovenlip, geul aan binnenzijde, lijkt geen teil te zijn	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	ROOD	/	/	/	/	2	0	0	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee /	Open vorm, geen bandrand, geen onderlip enkel naar buiten verdikte bovenlip vermoedelijk schotel	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	ROOD	/	/	/	/	2	0	0	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee /	Eenvoudige geulrand, open vorm, vermoedelijk kom	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	ROOD	Grape	Vanderhoeven et al. 2020 fig. 56: 575	1450	1700	1	0	0	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee /	Lip is hier ietsje langer, voor de rest gelijkend op vb	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	ROOD	Teil	Wouters et al 1994, fig. 5: 4 en 5	18de eeuw	18de eeuw	3	0	0	0	3	Loodglazuur	/	/	Nee /	Iets puntige maar bescheiden onderlip, zeer sterk aan buitenzijde verdikte bovenlip. Qua algemene lompheid te vgl. met Vanderhoeven et al 2016, cat. nr. 13219. Datering daar 1500-1800	/

11	Nee	1	1	3	1	AW	ROOD	/	/	/	/	0	5	0	0	5	Loodglazuur	/	/	Nee	/	Glazuur binnen- en buitenzijde	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	ROOD	Teil	/	/	/	2	0	0	0	2	Loodglazuur	/	/	Nee	/	Puntige maar bescheiden onderlip, naar buiten verdikte bovenlip, driehoekige doorsnede, bovenaan afgerond	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	ROOD	/	/	/	17de eeuw	0	0	1	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee	/	Bodem met standvinne, enkel aan binnenzijde glazuur	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	ROOD	/	/	/	/	0	0	0	1	1	Loodglazuur	/	/	Nee	/	Bandoor	/
11	Nee	1	1	3	1	BK	ROOD	/	/	/	/	0	0	0	2	2		/	/	Nee	/	/	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	ROOD	/	/	/	/	0	0	1	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee	/	Vlakke bodem. Glazuur enkel binnenzijde	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	ROOD	/	/	/	/	0	0	1	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee	/	Standing. Lichte knijpsporen zichtbaar	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	ROOD	/	/	/	/	0	3	0	0	3	Loodglazuur	/	/	Nee	/	Glazuur enkel buitenzijde	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	ROOD	Teil	Wouters et al 1994, fig. 8: 5	17de eeuw	17de eeuw	1	0	0	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee	/	Puntige maar bescheiden onderlip, iets uitstaande verdikte bovenlip. Bij Wouters et al 17de eeuw	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	STG	/	/	1300	/	0	2	0	0	2	Zoutglazuur	/	/	Nee	RY	Volledig grijs	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	STG	/	/	1300	/	0	1	0	0	1	Paarse engobe; Zoutglazuur	/	/	Nee	RY	Zeer slordig uitgevoerd	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	STG	/	/	1300	/	0	1	0	0	1	Paarse engobe; Zoutglazuur	/	/	Nee	RY	/	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	STG	/	/	1300	/	0	1	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur	/	/	Nee	RY	Bruin baksel	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	STG	/	/	1300	/	0	1	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur	/	/	Nee	RY		/
11	Nee	1	1	3	1	AW	WIT	Teil?	/	/	/	1	0	0	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee	/	In twee gespleten. Bandrand	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	WIT	Teil	Wouters et al 1994, fig. 5: 4	/	/	1	0	0	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee	/	/	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	WIT	/	/	/	/	0	0	2	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee	/	/	/
11	Nee	1	1	3	1	AW	WIT	/	/	/	/	0	1	0	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee	/	/	/
12	Nee	1	1	8	1	AW	ROOD	/	/	/	/	0	1	0	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee	/	Zou Maaslands TG 3 kunnen zijn. Glazuur aan binnenzijde	/
12	Nee	1	1	8	1	AW	ROOD	/	/	/	/	0	0	1	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee	/	Gedraaide standing, binnenzijde	/

																						glazuur, grote open vorm	
12	Nee	1	1	8	1	AW	STG	/	/	1300	1550	0	0	1	0	1	Paarse engobe; Zoutglazuur	/	/	Nee	RY	Uitgeknepen standing	/
12	Nee	1	1	8	1	AW	WIT	Pot	De Groote 2017, pl. 39.1?	/	/	2	0	0	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee	MV-TG1	Niet bij Borremans	/
13	Nee	1	1	3	1	MET	FE	/	/	/	/	0	0	0	0	1	/	/	/	Nee	/	Hendel	/
13	Nee	1	1	3	1	MET	SLAK	/	/	/	/	0	0	0	0	1		/	/	Nee	/	/	
14	Ja	1	1	5	1	MO	KAMO	/	/	/	/	0	0	0	3	3	/	/	/	Nee	/	Mortelstalen (waarvan één roze KaMo)	0,25L
15	Ja	1	1	6	1	MO	KAMO	/	/	/	/	0	0	0	3	3	/	/	/	Nee	/	Mortelstalen	0,25L
16	Ja	1	1	7	1	MO	KAMO	/	/	/	/	0	0	0	3	3	/	/	/	Nee	/	Mortelstalen	0,25L
17	Ja	1	1	9	1	MO	KAMO	/	/	/	/	0	0	0	3	3	/	/	/	Nee	/	Mortelstalen	0,25L
18	Ja	1	1	13	1	MO	KAMO	/	/	/	/	0	0	0	3	3	/	/	/	Nee	/	Mortelstalen	0,25L
19	Ja	1	1	14	1	MO	KAMO	/	/	/	/	0	0	0	3	3	/	/	/	Nee	/	Mortelstalen	0,25L
20	Ja	1	1	15	1	MO	KAMO	/	/	/	/	0	0	0	3	3	/	/	/	Nee	/	Mortelstalen	0,25L
21	Nee	1	1	5	1	AW	WIT	/	/	/	/	1	0	0	0	1	Loodglazuur	/	/	Nee	/	S5? Kan ook uit laag daarboven komen. Bandrand met geprononceerde onderlip en afgeronde bovenlip	/
21	Nee	1	1	5	1	AW	WIT	/	/	/	/	0	1	0	0	1	Koperglazuur	/	/	Nee	/	S5? Kan ook uit laag daarboven komen.	/

Info over het onderzoek									
Projectcode	Onderwerp	Type onderzoek	Context booronderzoek	Techniek	Soort	Diameter	Grid	Rapporteur	
2020C256	Diepenbeek, Kasteel	Werfbegeleiding	Proefsleuven	Mechanisch	n.v.t.	2 m	n.v.t.	TL	

Beschrijving van alle profielen														
Project code	Nummer	Bodemkaart	Interpretatie	Datum	Weersomstandigheden	X-coördinaat	Y-coördinaat	X-coördinaat2	Y-coördinaat2	Hoogte 1 Taw	Hoogte 2 Taw	Landgebruik locatie	Vegetatie	Fotonummer
2020C256	P1	OB	OB	30/03/2020	Zonnig, 10 °C	223945.364	178514.433	223945.188	178513.910	35.673	34.487	Braakliggend	/	DI-20-KA WP1 PR1
2020C256	P2	OB	OB	30/03/2020	Zonnig, 10 °C	223955.369	178511.907	223955.138	178511.756	35.940	34.544	Braakliggend	/	DI-20-KA WP1 PR2
2020C256	P3	OB	OB	30/03/2020	Zonnig, 10 °C	223931.926	178522.267	223932.216	178522.523	35.770	34.481	Braakliggend	/	DI-20-KA WP1 PR3

Beschrijving van de aardkundige eenheden per profiel														
Nr	Nummer aardkundige eenheid	Bodem Kundige interpretatie	Geologische interpretatie	Begindiepte onder maaiveld	Einddiepte onder maaiveld	Conditie	Naam aardkundige eenheid	Bijmenging	Textuur	Kleur	Type bodem structuur	Grens duidelijkheid ondergrens	Grens regelmatigheid ondergrens	Grond waterstand
1	1	OPH	/	0	65	Droog	OPH (S1)	Wo (v) + Sp.Ba (w) + KaSt (w)	L	DOGR	Korrelig	Vaag	onregelmatig	/
1	2	OPH	/	65	130	Vochtig	OPH (S2)	Wo (m) + Ba (v) + Lei (m) + Sp. Hk (w) + Kz (w) + Sp. Sk (w)	L	DOBRGR	Korrelig	Vaag	onregelmatig	/
1	3	VULLING	/	130	160	Vochtig	VULLING (S3)	Sp.Ba (w) + Lei (m) + Me (w)	L	ZWGR	Korrelig	Duidelijk	recht	/
1	4	LAAG	/	160	170	Vochtig	LAAG (S4)	Me (w) + Ba (m)	L	LIBRGR	Korrelig	/	/	170
2	1	OPH	/	0	60	Droog	OPH	/	L	DOBR/GEBEI	Korrelig	Duidelijk	recht	/
2	2	OPH	/	60	105/115	Vochtig	OPH (S2)	Wo (w) + Ba (v) + Sp.me (m) + Sp. Sk (w) + Lei (w)	L	DOBRGR	Korrelig	Vaag	recht	/
2	3	VULLING	/	105/115	115/140	Vochtig	VULLING (S3)	Sp. Ba (w) + Me (w)	L	ZWGR	Korrelig	/	/	/
3	1	VER	/	0	40	Droog	VER	/	L	DOBR	Korrelig	Duidelijk	recht	/
3	2	OPH	/	40	110	Droog	OPH (S2)	Gl (w) + Sp. Me (w) + SP. Ba (w) + Sp. Sk (w)	L	GRBR	Korrelig	Vaag	recht	/
3	3	VULLING	/	110	130	Vochtig	VULLING (S3)	Sp. Ba(w) + Lei (w) + Sp. Me (w)	L	ZWBR	Korrelig	/	/	/

DAGRAPPORTEN								
OE Projectcode:		2020C265						
Veldwerkleider:		Willem Vanaenrode						
Maand	Week	Datum	ID	Rol	Projectcode ARON	Type	Beschrijving	Locatie
Maart	14	24/03/2020	EW	Projectleider	DI-20-KA	VELDW	Opstart	Diepenbeek
Maart	14	24/03/2020	WV	Veldwerkleider	DI-20-KA	VELDW	Aanleg WP1 + Blootlegging muur	Diepenbeek
Maart	14	24/03/2020	TL	Assistent-archeoloog	DI-20-KA	VELDW	Aanleg WP1 + Blootlegging muur	Diepenbeek
Maart	14	25/03/2020	EW	Erkende archeoloog	DI-20-KA	VELDW	Projectleider	Diepenbeek
Maart	14	25/03/2020	WV	Veldwerkleider	DI-20-KA	VELDW	Verdere aanleg WP1 + opkuisen muur	Diepenbeek
Maart	14	25/03/2020	TL	Assistent-archeoloog	DI-20-KA	VELDW	Verdere aanleg WP1 + opkuisen muur	Diepenbeek
Maart	14	26/03/2020	WV	Veldwerkleider	DI-20-KA	VELDW	Vlakfoto's nemen, opkuisen muur, registratie profielen, inmeten	Diepenbeek
Maart	14	26/03/2020	TL	Assistent-archeoloog	DI-20-KA	VELDW	Vlakfoto's nemen, opkuisen muur, registratie profielen, inmeten	Diepenbeek
Maart	14	26/03/2020	JS	Assistent-archeoloog	DI-20-KA	VELDW/CAD	Inmeten sporen:Werkplan	Diepenbeek
Maart	15	30/03/2020	WV	Veldwerkleider	DI-20-KA	VELDW	Opkuisen muren (S5-6-7-9-10) en Vulling (S8)	Diepenbeek
Maart	15	30/03/2020	TL	Assistent-archeoloog	DI-20-KA	VELDW	Opkuisen muren (S5-6-7-9-10) en Vulling (S8)	Diepenbeek
Maart	15	31/03/2020	EW	Erkende archeoloog	DI-20-KA	VELDW	Projectleider	Diepenbeek
Maart	15	31/03/2020	WV	Veldwerkleider	DI-20-KA	VELDW	Opkuisen muren, registreren en beschrijven sporen & intekenen	Diepenbeek
Maart	15	31/03/2020	TL	Assistent-archeoloog	DI-20-KA	VELDW	Opkuisen muren, registreren en beschrijven sporen & intekenen	Diepenbeek

Kleur:

Blauw	BL
Bruin	BR
Donker (kleur)	DO
Geel	GE
Gevlekt	VL
Grijs	GR
Groen	GRO
Leemkleurig	LE
Licht (kleur)	LI
Mergelkleur	ME
Oranje	OR
Paars	PA
Roest(kleurig)	ROE
Rood	RO
Wit	WI
Zwart	ZW

Samenstelling:

Baksteen	Ba
Breuksteen	Bs
Grind	Gr
Hout	Ho
Houtskool	Hk
Kalk	Ka
Kalksteen	Ks
Kei	Kei
Kiezel	Kz
Klei	Kl
Leem	Le
Leisteen	Lei
Mergel	Me
Moederbodem	Moe
Mortel	Mo
Natuursteen	Ns
Dakpan	Dp
Silex	Si
Slak	Sl
Steenkool	Sk
Verbrand	Vb
Zand	Za
Zandsteen	Zs
Zavel	Zv
IJzeroxide	Fe
Fosfaat (groene band)	Ff
Mangaan	Mn

Hoeveelheid:

Zeer weinig	zw
Weinig	w
Matig	m
Veel	v
Zeer veel	zv

Periodes:

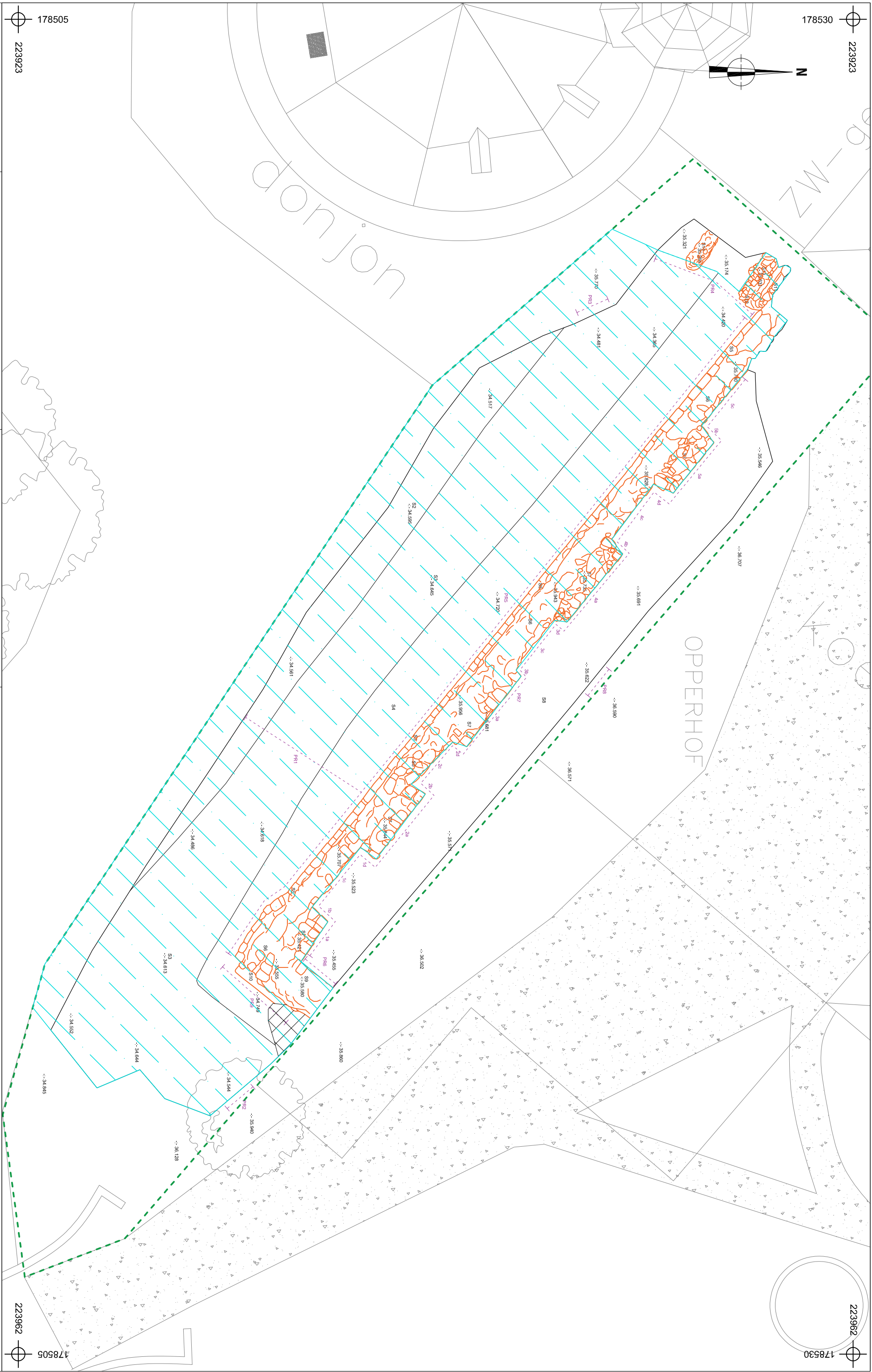
Bronstijd	BRONS
- Vroege bronstijd	BRONSV
- Midden bronstijd	BRONSM
- Late bronstijd	BRONSL
IJzertijd	IJZ
- Vroege ijzertijd	IJZV
- Midden ijzertijd	IJZM
- Late ijzertijd	IJZL
Romeins	ROM
- Vroeg Romeins	ROMV
- Midden Romeins	ROMM
- Laat Romeins	ROML
Middeleeuwen	MID
- Vroege middeleeuwen	MIDV
- Volle middeleeuwen	MIDH
- Late middeleeuwen	MIDL
- Post middeleeuwen	MIDP

Materiaalcategorie:

Glas	GL
Keramik	AW
Metaal	ME
Mortel	MO
Organisch	OR
Pleisterwerk	PL
Terracotta	TC
Steen	ST

Aardewerk:

Amfoor (ROM)	AM
Bijnasteengoed	BSTG
Dolium (ROM)	DO
Dunwandig (ROM)	DW
Gebronsd (ROM)	GB
Geglazuurd (MID)	+ GL
Geverfd (ROM)	GV
Gladwandig (ROM)	GW
Grijsbakkend (MID)	GRIJS
Handgevormd	HA
Kurkwaar	KU
Lowlands (ROM)	LL
Maaslands roodbakkend (MID)	MAAS-TG3
Maaslands witbakkend (MID)	MAAS-TG1
Pompejaans rood (ROM)	PR
Porselein	PORS
Protosteengoed (MID)	PSTG
Roodbakkend (MID)	ROOD
Roodbeschilderd (MID)	RBES
Ruwwandig (ROM)	RW
Steengoed (MID)	STG
Terra nigra (ROM)	TN
Terra rubra (ROM)	TR
Terra sigillata (ROM)	TS
Witbakkend (MIDP)	WIT
Wrijfschaal (ROM)	MO

		2020C256 DI-20-KA	
Ondenwerp	Datum		Legende
Opravingsplan in situ behoud		April 2020	 Projectgebied Zone archeologische opgraving Spoorcontouren
Schaal 1 : 100			 Verstoring Profiel Niveauverschil
Diepenbeek - Kasteel	S1	Spoomummer Vondstnummer Absolute hoogte (in m TAW)	 Steenbouw In situ behoud

